

ORTODOKSI

6/19 *viesti*



*Koltat vaalivat pyhittäjä
Trifonin perintöä*

*Sielunpaimenet
maastopuvuissa*

”Ortodoksinen usko ja pelastuminen eivät ole filosofisen tiedon asioita.”

26



Ulla Pohjola kerää kasvimaalta innoitusta.



Trifon Petsamolaisen perintö elää pohjoisessa.



Luostarielämä kutsuu Saarenmaalle.

Sisällys

3 **Päätoimittajalta**

4 **Kirkkoherralta**

5 **Ajankohtaista**

9 **Arkena** Mitä kaikkea voi siunata?

ARKENA

10 **Reportaasi** Pyhän Trifonin jalanjäljillä

KANNESSA

14 **Reportaasi** Sielunpaimenet sotisovassa

KANNESSA

17 **Henkilö** Pakenevaa haurautta

19 **Ulkomailta** Pala pyhää Saarenmaalla

21 **Русскоязычные страницы**

22 **Ulkomailta** Ortodoksina Yhdistyneissä arabiemiirikunnissa

24 **Meikäläisiä** Leena Hotari

25 **Pyhänä** Jaakobin liturgia

PYHÄNÄ

26 **Ortodoksinen rukous** on rakkautta

28 **Harhaopit** Salainen viisaus johti harhaan

30 **Jumalanäidin suojeleminen**

31 **Esipaimenelta**

33 **Kulttuuri**

36 **Pyhät esirukoilijamme**

37 **Huomenna** Yhteisen aterian äärellä

HUOMENNA

38 **Lapset ja nuoret**

40 **Jumalanpalvelukset ja menot**

52 **Diakonia tiedottaa**

53 **Perheutiset**

54 **Lainatut**

55 **Ristisanatehtävä**

ORTODOKSI 6/19 viesti

Helsingin, Haminan, Hämeenlinnan,
Kotkan, Lahden, Lappeenrannan ja
Tampereen ortodoksisten
seurakuntien lehti

Aikakauslehtien Liiton jäsenlehti

Lehti ilmestyy 8 kertaa vuodessa

JULKAISIJA:

Helsingin ortodoksinen seurakunta

TOIMITUS:

Liisankatu 29 A 2, 00170 Helsinki

SÄHKÖPOSTI:

ortodoksiviesti@ort.fi

PÄÄTOIMITTAJA:

Mirva Brola, p. (09) 8564 6115

TOIMITUSSIHTEERI:

Saara Kallio, p. (09) 8564 6116

LEHDEN ULKOASU: Leena Toivola

LEHDEN TAITTO:

Markku Laitinen / Aste Helsinki Oy

TOIMITUSNEUVOSTO:

Markku Salminen, Risto Nordell,
Urpo Uotila, Ville Kiiveri, Anna
Syrjänen-Filppu, Birgit Salmenhaara,
Jonas Bergenstad, Mikko Kuri,
Timo Tynkkynen, Liisa Tynkkynen,
Aleksej Sjöberg, Eeva Manni

TILAUSHINTA: 40 € / vuosi. Lehti on
seurakuntien jäsenille ilmainen.

TILAUKSET, OSOITTEENMUUTOKSET JA PERUUTUKSET:

asiakaspalvelu.helsinki@ort.fi
p. (09) 8564 6100.
(Huom! Seurakuntalaisten ei tarvitse
ilmoittaa osoitteenmuutoksista).

PAINOPIIKKA:

punamusta



ISSN 0788-9194

ORTODOKSIVIEСТИ JULKAISEE TILAAMATTA
LÄHETETTYJÄ AINEISTOJA TAPAUSKOHTAISESTI
HARKITEN.

KANNESSA: Aulikki Lumisalmi osallistui
kolttien asutuksen 70-vuotisjuhlaan.

KUVA: Saara Kallio

Kirkko tukee armeijassakin

ASEVELVOLLISTEN kutsunnat ovat parhailaan käynnissä ja kestävät aina joulukuulle saakka. Viime vuosina varusmiesten saapumiserissä on ollut ortodokseja 1,4–1,8 prosenttia välillä. Kun koko Suomen väestöstä ortodokseja on noin 1,1 prosenttia, voidaan ajatella, että kirkkomme jäsenet kantavat kunnialla maanpuolustusvelvollisuutensa.

Ortodoksinen kirkko tekee hengellistä työtä myös puolustusvoimissa ja rajavartiolaitoksessa varusmiesten, reserviläisten ja kantahenkilökunnan parissa. Viime vuosina palkkiotoimisten ortodoksisten sotilaspappien joukko on uudistunut, ja nykyisin sotilaspapin työtä tekee oman toimensa ohella viisi henkeä. Lisäksi varusmiesten tukena voi toimia ortodoksinen varusmiespappi tai -diakoni. Kirkollinen työ on tärkeää monistakin syistä, tärkeimpinä tietenkin yksilön tukeminen mieltä painavissa asioissa sekä sielunhoito.

Seurakuntien kannalta nuorten tavoittaminen varusmiespalveluksessa olisi enemmän kuin toivottavaa. Nuoret jäsenet jäävät helposti tavoittamatta aikuisuuden kynnyksellä: lasten ja nuorten toiminta on takana, mutta aikuisille suunnattu toiminta ei välttämättä vielä houkuttele. Varusmiesten parissa tehty kirkollinen työ voi olla kirkkomme viimeinen kontakti nuoreen, ennen kuin hänellä on tarvetta avioliiton tai kasteen kaltaisiin kirkollisiin toimituksiin.

Harmillisesti puolustusvoimien tiivistynyt koulutustahti on heikentänyt kirkkomme mahdollisuuksia tavoittaa ortodoksivarusmiehiä. Esimerkiksi varusmiesten uskonnonopetukseen osallistuu

entistä harvempi. Ortodoksiset koulutuspäivät saattavat osua sellaiseen ajankohtaan, jolloin tehdään valintoja johtajakoulutukseen. Tällöin moni valitsee mieluummin pysymisen omassa perusyksikössään.

Toinen syy on vuoden 2015 uskonnonvapaustulkinnassa. Sen mukaan osallistuminen uskonnonopetukseen tai uskonnolliseen tilaisuuteen, kuten kenttäharjaukseen, ei enää ole pakollista myöskään kirkkoon kuuluville. Aiemmin sotilaita voitiin käskää näihin tilaisuuksiin. Kehitys on ikävää paitsi kirkkomme myös nuoren itsensä kannalta. Kirkolliset koulutuspäivät tarjoavat tervetulleeseen hengähdystauon kasarmin arkeen, ja kenttäharjauksen luonnon keskellä, jatkankynttilöiden loisteessa jättää unohtumattoman muistijäljen.

Tässä lehdessä pääsemme tutustumaan tuiki harvinaiseen tapahtumaan: ortodoksisten sotilaspappien kertausharjoitukseen. Reportaasin löydät sivulta 14. Antoisia lukuhetkiä!

Mirva Brola



Sinä olet seurakunnan tärkein tekijä



TOIVOTTAVASTI sinulla on ollut siunattu ja sielua hoitava kesä. Kenties olet saanut mahdollisuuden tehdä pienempiä tai suurempia pyhiinvaellusmatkoja seurakuntien pyhäköihin ja juhliin tai ulkomaille aistiin ortodoksisen kirkon liki 2000 vuotta vanhaa rikasta traditiota vanhoissa kirkoissa ja luostareissa. Olet kokenut Jumalan läsnäoloa luonnon keskellä aistien luomakunnan kauneutta ja hyvyyttä. Ikimuistoiset hetket läheisten ja ystävien kanssa ovat tarjonneet kauan kaivattua yhteyttä lähimmäisiin, mitä arjen puristuksessa ehkä harvemmin kokee.

Uusi kirkkovuosi aloittaa seurakuntien toimintojen syyskauden. Sinulle tarjotaan siunausta ja sielunhoitoa, olet sitten lapsi, nuori, aikuinen tai seniori. Erilaiset kerhot ja tapahtumat tarjoavat sinulle hengellisen ravinnon lisäksi yhteyden lähimmäisiin ja Jumalaan. Jumalanpalvelukset ja kirkon pyhät toimitukset välittävät sinulle Jumalan siunausta ja armoa sekä ajan ja tilan olla pyhyiden äärellä.

Uusi kirkkovuosi tuo mukanaan historiallisen uudistuksen, kun seurakunnat yhdistyvät. Hamina, Kotka ja Lappeenranta muodostavat yhden uuden seurakunnan, Helsinki, Hämeenlinna ja Lahti toisen. Mitä seurakuntauudistus sinulle merkitsee?

Laajemmassa yhteisössä on tarjolla aiempaa monipuolisemmat mahdollisuudet osallistua erilaiseen toimintaan. Saat tavattavammasta hengellisen tukiverkoston niin suuremmasta työntekijäjoukosta kuin erilaisista pyhäkköyhteisöistä. Saat luottamustehtävissä olla rakentamassa uutta seurakuntaa sen alku-asteilla. Pyhäkössä voidaan keskittyä seurakuntatyöhön, siinä hengelliseen palvelemiseesi.

Työni kirkkoherrana päättyy vuodenvaihteeseen. Haluan kiittää sinua tähän saakka kuljetusta yhteisestä matkasta. Palvelen sinua uudessa seurakunnassa uudessa roolissa. Yhteinen matka jatkuu. Sinä olet uuden seurakunnan tärkein tekijä, lämpimästi tervetuloa mukaan!

*Jonas Bergenstad
Kirkkoherra
Lahden seurakunta*

Ты – важный фактор в жизни нового прихода

Дорогой прихожанин, надеюсь, что прошедшее лето было для тебя благословенным и душеполезным. Возможно, тебе удалось совершить короткое или долгое паломничество к святыням других приходов, или побывать на престольном празднике, или же посетить храм или монастырь в другой стране, чтобы приобщиться к более чем двухтысячелетней богатой истории Православной Церкви. А может быть, ты соприкоснулся с благодатью Господа на лоне природы, наслаждаясь красотой земного мира. Бесценно и время, проведенное с родными и близкими, ведь в суете будней не так уж часто выпадает возможность уделить время ближним.

В православных приходах начинается новый год церковного календаря. Тебя, прихожанин, в православном храме ждет благословение и успокоение для души, будь ты ребенком, подростком, взрослым или пожилым. В приходах организуют кружки и мероприятия, которые дают не только духовную пищу, но и возможность поддерживать связь с ближними и с Господом. Через богослужения и праздничные молебны ты получаешь милость и благословение Господа, а заодно время и место, чтобы побыть наедине со святостью.

Новый церковный год ознаменован исторически значимой реформой, в результате которой происходит слияние

приходов. Так, Хамина, Котка и Лappeenранта образуют единый приход, Хельсинки, Хямеэнлинна и Лаhti также объединятся. Что же приходская реформа значит именно для тебя?

В каждом приходе станет больше прихожан, а это значит, что жизнь прихода станет более активной и деятельной. Для каждого прихожанина расширится сеть духовной поддержки, ведь в приходском сообществе будет больше людей. Работая на благо своего прихода, ты закладываешь фундамент обновленного приходского сообщества. Обновление поможет приходу сосредоточить больше внимания на духовном служении прихожанам.

Моё же служение в роли настоятеля прихода Лаhti завершается в конце этого года. Я хотел бы поблагодарить всех прихожан за этот пройденный вместе путь. Я буду и дальше служить вам в обновленном приходе – уже в новой роли. Наш совместный путь продолжится. Ты, прихожанин – важный фактор в жизни нового прихода. Наши двери всегда открыты!

*Йонас Бергенстад
Настоятель
прихода г. Лаhti*

Vihkimyksiä Kouvolan praasniekassa

Kuva: Andreas Salminen



Arkkipiispa Leo vihki Dmytro Langin lukijaksi Kouvolan kirkossa.

KOUVOLAN Pyhän Ristin kirkossa vietettiin syyskuun puolivälissä temppelijuhlaa ristin ylentämisen päivänä. Arkkipiispa **Leo** vieraili seurakunnassa sunnuntaina 15. syyskuuta ja toimitti juhraliturgian. Sen yhteydessä Haminan seurakuntaan vihittiin kaksi uutta lukijaa sekä siunattiin viitankanto-oikeus ja rovastin arvonimi.

Arkkipiispa Leo siunasi viitankanto-oikeuden myllykoskelaiselle **Aleksanteri Kovaljefille**. Lukijoiksi vihittiin kouvolaalaiset **Dmytro Lang** ja **Vladimir Seleznev**.

Pastori **Johannes Wuorlinnalle** Haminasta myönnettiin rovestin arvonimi. Hän täytti elokuussa 80 vuotta ja vietti samalla pappautensa 20-vuotisjuhlaa.

Seurakuntavaalit lähestyvät

ORTODOKSISISSA seurakunnissa toimitetaan marraskuussa vaalit, jossa valitaan uudet edustajat seurakuntien valtuustoihin. Ehdokkaiden asettaminen valtuustovaaleihin on päättynyt, ja seurakuntien vaalilautakunnat julkaisevat ehdokasluettelon viimeistään 4. lokakuuta.

Samalla tulevat julki tiedot äänestyspaikoista ja -ajoista. Seurakuntavaaleissa voi äänestää vain käymällä henkilökohtaisesti äänestyspaikalla. Marraskuun valtuustovaaleissa äänioikeutettuja ovat 16 vuotta täyttäneet seurakuntien jäsenet.

Ortodoksiviesti esittelee levikkialueensa seurakuntien valtuustovaaliehdokkaat seuraavassa, 25. lokakuuta ilmestyvässä numerossaan.

Helsingin seurakunta laajenee

HELSINGIN, Lahden ja Hämeenlinnan valtuustot hyväksyivät elokuun lopussa yksimielisesti sopimuksen, jolla seurakunnat yhdistyvät ensi vuoden alusta lähtien. Lahden ja Hämeenlinnan seurakunnat yhdistyvät Helsinkiin muodostaen uuden seurakunnan pohjoisen toiminta-alueen. Päätös vaati vielä kirkollishallituksen hyväksynnän.

Uusi seurakunta on nimeltään Helsingin ortodoksinen seurakunta ja sillä on ensi vuoden alusta yhteensä 23 100 jäsentä, mikä on noin 39 prosenttia koko Suomen ortodoksisen kirkon jäsenmäärästä.

Maantieteellisesti seurakunnasta tulee laaja. Uusi seurakunta toimii 46 kunnan alueella ja kattaa Uudenmaan lisäksi Päijät-Hämeen ja Kanta-Hämeen maakunnat sekä muutaman naapurikunnan.

Seurakunta jaetaan toiminnallisesti neljään osaan: Helsinkiin sekä itäiseen, läntiseen ja pohjoiseen toiminta-alueeseen. Työntekijät siirtyvät uuteen seurakuntaan vanhoina työntekijöinä.

Sulautuvien seurakuntien varat ja velat siirtyvät vastaanottavalle seurakunnalle, mutta Hämeenlinnan ja Lahden saamat lahjoitukset ja testamentit pysyvät määrättyissä käyttötarkoituksissaan.

Nimityksiä

QVINTUS-PETSALO KANTTORIKSI TIKKURILAAN

HELSINGIN seurakuntavaltuusto valitsi elokuun lopussa **TM Larissa Qvintus-Petsalon** kanttoriksi Vantaan Tikkurilan kirkkoon. Avointa tehtävää haki kolme, joista arkkipiispa **Leo** asetti ehdolle vain yhden. Qvintus-Petsalo on toiminut aiemmin muun muassa kanttorin sijaisena Uspenskin katedraalissa.

Lisäksi Helsingissä valittiin kanttorin osa-aikaiseen toimivapaan sijaisuuteen ajalle 1.9.2019–31.7.2020 **Elia Pietarinen**.

HALONEN KANTTORIKSI TAMPEREELLE

TAMPEREEN seurakunnassa kanttorin opintovapaan sijaisuuteen valittiin **Kerttu Halonen**, joka toimii tehtävässä 31.1.2020 saakka. Seurakunnassa oli avoinna myös nuorisotoimenohjaajan sijaisuus ajalle 1.9.2019–31.8.2021. Tehtävään valittiin **Vasili Venkula**.

VALINTOJA HELSINGISSÄ

Helsingin seurakunnan neuvosto on kokouksessaan elokuun loppupuolella valinnut uudeksi johdon sihteeriksi **Lasarus Jalosen**. Haudankaivajaksi Lapinlahden hautausmaalle valittiin **Juuso-Petteri Porokara** ja kasvatus-työntekijäksi **Mirjam Wogayehu**.

Helsingin hiippakunnan kansliaan on puolestaan valittu määräaikaiseksi toimistosihteeriksi **TM Petri Gyllström**.

Kiinteistöryhmän raportille ristiriitainen vastaanotto

Pyhäköiden ja muiden rakennusten kuntoa ja ylläpitämistä arvioinut kiinteistöryhmän raportti on otettu vaihtelevasti vastaan seurakunnissa. Osa pitää raporttia onnistuneena, osa arvostelee sitä rajustikin.

TEKSTI MIRVA BROLA KUVA JARMO HUTTU

Vuoden 2017 kirkolliskokous linjasi, että Suomen ortodoksisen kirkon tulee laatia kiinteistösuunnitelma, joka määrittää vastaisuudessa kirkon rahoituksella ylläpidettävät rakennukset. Samalla asetettiin tavoitteeksi vähentää huomattavasti rakennusten määrää.

Kiinteistöryhmä sai raporttinsa valmiiksi tänä vuonna, ja seurakunnat antoivat siitä elokuussa lausuntonsa kirkollishallitukselle. Raportissa on arvioitu kaikkiaan 280 rakennusta eri puolilta Suomea. Kohteista 72:lle ehdotetaan keskushallinnon rahoitusta vastaisuudessakin.

Raportti ehdottaa nopeaa luopumista 47 rakennuksesta. Luopumisen tapoja ovat esimerkiksi myyminen, purkaminen tai lahjoittaminen toiselle taholle. Joukossa on runsaasti Kuopion ja Karjalan hiippakunnan rukoushuoneita.

Lisäksi raportti esittää, että hallinnolliset tilat olisivat pääsääntöisesti vuokrattuja ja seurakunnat velvoitettaisiin keskittämään kiinteistöpalvelunsa keskushallinnolle.

LAPPEENRANNALTA KOVAA KRITIIKKIÄ

Lappeenrannan, Haminan ja Kotkan seurakunnat ovat yhtä mieltä siitä, että pienellä



Lappeenrannan seurakunta on valmis luopumaan Parikkalan Koitsanlahden tsasounasta.

kirkkokunnallamme on liian paljon ylläpidettäviä kiinteistöjä, joiden käyttö on vähäistä.

Ongelman ei kuitenkaan nähdä koskettavan juuri Kaakkois-Suomen aluetta, jonka seurakunnat ovat historiallisia ja pyhäköt iäkkäitä, valtaosin yli satavuotiaita. Lisäksi pyhäköt joitain poikkeuksia lukuun ottamatta sijaitsevat edelleen keskeisillä paikoilla.

Alueen seurakunnat arvostelevat myös esitystä hallinnollisten toimitilojen myynnistä ja vuokralaiseksi siirtymisestä. Sopivia tiloja ei välttämättä ole saatavilla, ja vuokrat voivat kohota liian korkeiksi. Esimerkiksi Lappeenrannassa jouduttiin vastikään pienentämään seurakuntasaliiksi varattua tilaa kaupungin vuokratorotusten vuoksi.

Näin raportti suosittaa

KIINTEISTÖRYHMÄN raportti listaa rakennukset neljään kategoriaan: merkittävimmät rakennukset (1), käyttökohteet (2), vielä käytettävät mutta käytöstä poistuvat kohteet (3) sekä käytöstä poistettavat kohteet (4).

Kolmosluokan rakennusten korjauksiin ei enää suunnata kirkkokunnan varoja, vaan korjaukset hoidetaan talkoilla ja lahjoituksin. 4-luokan kohteista luopumisen suunnittelu aloitetaan viivyttelemättä. Raportti suosittelee luopumista muun muassa näistä:

- **Järvenpään kirkko** (3). Vuokratilojen mahdollisuutta selvitettävä.
- **Lohjan seurakuntakeskus ja kirkko** (4). Myydään ja toiminta siirretään vuokratiloihin.
- **Lohjan tsasouna** (3). Tarpeellisuus selvitetään tarkemmin.
- **Kouvolan kirkko** (3). Huonokuntoinen ja iso. Säilyy kuitenkin keskushallinnon rahoituksessa.
- **Haminan hautausmaan kirkko** (3). Huonokuntoinen kirkko, käyttö selvitettävä tarkemmin.
- **Imatran kirkko** (3). Säilyy kuitenkin keskushallinnon rahoituksessa.
- **Imatran seurakuntasali** (4). Myydään ja vuokrataan tarpeen mukaan.
- **Ahveniston kirkko** (4). Omistussuhteen selvitystyö kesken.
- **Lahden seurakuntasali** (4). Tuottavuuden parantaminen, vuokraustoitinnan kehittäminen.
- **Heinolan kirkko** (4). Lahjoitetaan säätiölle.
- **Kolhon kirkko** (3).
- **Valkeakosken tsasouna** (4). Rakennuksesta luovutaan.

Varsinkin Lappeenrannan seurakunta arvosteleo ko-
vin sanoin kiinteistöraporttia
muun muassa vanhentuneista
tiedoista ja rajoitetusta näkö-
kulmasta. Kotkan seurakunta
yhtyy näkemyksiin.

Lappeenranta esittää lisäk-
si, että kirkon tulisi selkeästi
linjata yleisellä tasolla, ettei-
vät seurakunnat sitoudu yksi-
tyisten tsasounien jumalan-
palvelusten järjestämiseen
tai ota vastuuta niiden ylläpi-
dosta.

JÄRVENPÄÄ KIRJELMÖI KIRKKONSA PUOLESTA

Helsingin seurakunta pitää
raporttia hyvin laadittuna ja
katsoo, että Helsingin osalta
valinnat ylläpidettävistä kiin-
teistöistä ovat pääosin riit-
tävän kattavat ja perustellut.
Neuvoston lausunnossa pyy-
detään arvioimaan uudestaan
vain Järvenpään kirkon saa-
maa toimenpidesuosituksista.
Syynä on Järvenpään pyhäk-
köyhteisön tekemä vetoamus.

Järvenpään kirkko on luo-
kiteltu kategoriaan kolme, jo-
ka merkitsee vielä käytössä
olevaa mutta poistuvaa koh-
detta. Pyhäkköyhteisön veto-
muksessa muistutetaan, että
vain autioiksi jääneet pyhäköt
tulee purkaa. Järvenpään kirk-
ko on palvelusten määrässä
mitattuna maan parhaimmis-
toa ja alueen väestö on kasva-
massa.

Lisäksi kirkolla on taide-
historiallisia arvoja, ja järven-
pääläiset epäilevät raportin
esittämiä vuosittaisia käyttö-
kuluja ylläpidettäväksi.

Vuoden 2020 alusta Hel-
sinkiin yhdistyvä Lahden

seurakunta puolestaan pelkää
Keski-Uudellemaalle muo-
dostuvan kirkollisen tyhjien,
mikäli sekä Hyvinkään että
Järvenpään kirkot poistuvat
keskushallinnon rahoituksen
piiristä. Tällöin Tikkurilan ja
Hämeenlinnan välille ei jäisi
enää lainkaan pyhäkköä.

Myös Helsinkiin liittyvä
Hämeenlinna huomauttaa lau-
sunnossaan, että seurakun-
ta on jo päättänyt peruskorjata
pääkirkkonsa. Tällä turvataan
alueen kirkollinen elämä seu-
raaviksi 20 vuodeksi. Lausun-
non mukaan kirkkoa koskevat
luvut eivät myöskään täysin pi-
dä paikkaansa.

Muutoin sekä Lahti että
Hämeenlinna pitävät raport-
tia kattavana ja hyvin valmis-
teltuna.

KIRKOLLISHALLITUS PÄÄTTÄÄ ASIAN ETENEMISESTÄ

Tampere suhtautuu raport-
tiin varsin maltillisesti, jos-
kin seurakunta ei pidä kaik-
kia raportin esittämiä luku-
ja todenmukaisina. Myös Val-
keakosken tsasounasta ja Kal-
liosalmen kesämökistä luopu-
mista työryhmän esittämässä
aikataulussa pidetään liian
hätäisenä ratkaisuna.

Kiinteistötyöryhmä laa-
tii lausunnoista loppurapor-
tin kirkollishallituksen loka-
kuun kokoukseen. Seurakun-
tien ohella lausunnot on pyy-
detty museovirastolta ja taide-
historian asiantuntijalta. Kir-
kollishallitus päättää raportin
viemisestä marraskuun kir-
kolliskokoukselle, joka puo-
lestaan tekee päätöksen jat-
kotoimista. ●

Pyhäkön tulevaisuus huolettaa Lohjalla

LÄNSI-UUDELLAMAALLA

Lohjan pyhäkköyhteisön
edustajat kirjelmöi-
vät viime maaliskuussa
Helsingin seurakunnan-
neuvostolle toimintakes-
kuksensa ja kirkkonsa
puolesta.

Syynä oli neuvoston
helmikuun kokous, jos-
sa arvioitiin seurakun-
nan läntinen toiminta-
alue pääosin muuttotappioalueeksi ja Nummelan pyhäkön
kävijämäärä Lohjaa korkeammaksi. Samalla neuvosto päätti,
että koko läntisellä toiminta-alueella selvitetään kulu-
van vuoden aikana pyhäköiden ja muiden rakennusten tarve.

Lohjalaisten keräämien tilastojen mukaan paikkakunnan
aktiivisuus on neuvoston näkemystä korkeampi. Myöskään
seurakuntalaisten määrän vähenemistä ei ole tilastojen va-
llossa juuri tapahtunut. Alueen vapaaehtoiset ovat vuosien ajan
keränneet rahaa kirkkonsa peruskorjausta varten.

Neuvosto merkitsi lohjalaisten kirjeen tiedoksi huhtikuun
kokouksessaan ja lupasi ottaa tiedot huomioon kiinteistösel-
vityksessä ja päätöksenteossa.

Kiinteistötyöryhmän raportissa Lohjan toimintakeskus ja
kirkko luokiteltiin käytöstä poistettaviin kohteisiin. Seura-
kunnan neuvosto antoi elokuussa lausuntonsa raportista eikä
pyytänyt arvioimaan uudelleen Lohjan saamaa toimenpide-
suositusta.

TEKSTI JA KUVA: MIRVA BROLA



Yli 50-vuotias Lohjan kirkko on seura-
kunnan vanhin Helsingin ulkopuolella
sijaitseva toimintakeskus.

Lyhyesti

SEURAKUNNANTARKASTUS LAPPEENRANNASSA

Lappeenrannan seurakunnantarkastus tehdään syk-
syn aikana. Asiakirjojen tarkastus tapahtuu jo syys-
kuussa, ja piispantarkastus on vuorossa 15.–17. mar-
raskuuta.

Tälle vuodelle kaavailtu Helsingin seurakunnan-
tarkastus siirtyy myöhempään ajankohtaan.

PSHV:N VUOSIJUHLAT VALAMOSSA

Pyhien Sergein ja Hermanin veljeskunnan vuosijuhla
järjestetään tänä vuonna Valamon luostarissa 18.–20.
lokakuuta. Viikonloppu on kaikille avoin. Ohjelmassa
on alustuksia, keskustelua ja osallistumista luostarin
jumalanpalveluksiin.

Kirkkopoliittista kuohuntaa Pariisissa

LÄNSI-EUROOPAN venäläisortodoksisen arkkihiippakunnan (”Rue Daru”) esipaimen, metropoliitta Jean (Renneteau) ilmoitti 14. syyskuuta siirtyvänsä Moskovan patriarkaatin alaisuuteen. Moskova ilmoitti samana päivänä ottavansa vastaan Jeanin, jonka uusi arvonimi on Dubnan arkkipiispa. Päätös hajottaa hiippakunnan, koska sen sääntöjen mukaan arkkipiispan on oltava Konstantinopolin alaisuudessa. Rue Darun yleiskokous hylkäsi syyskuun alussa Moskovan tarjouksen ottaa arkkihiippakunta suojelukseensa. Moskovaan liittymistä kannatti 58 prosenttia äänestäneistä, mutta tulos ei riittänyt vaadittuun kahden kolmasosan määräenemmistöön. Rue Daru on vanhin Länsi-Euroopan ortodoksisista yhteisöistä. Siihen kuuluu satakunta jäsenseurakuntaa.

Konstantinopoli ilmoitti syyskuun alussa, että se vapauttaa metropoliitta Jeanin henkilökohtaisesti kanonisesta alaisuudesta. Jean ei kuitenkaan ollut vapautusta pyytänyt, ja hän hylkäsi ensin Konstantinopolin tarjouksen. Patriarkaatti oli jo ehtinyt nimittää vt. piispaksi Ranskan kreikkalaisen metropoliitan Emmanuelin. Piispat käyvät kirjeenvaihtoa asianajajien välityksellä.

Rue Daru on muodostettu 1921 venäläisistä emigranttiseurakunnista, jotka pakenivat bolševikkivallankumousta länteen. Seurakunnat kuuluivat aikaisemmin Pietarin hiippakuntaan. Myös Suomen hiippakunta muodostettiin 1892 Pietarin hiippakuntaan kuuluneista seurakunnista, joten Rue Darua voi syystä pitää Suomen ortodoksisen kirkon Pariisin-serkkuna.

Rue Darun pyhiin kuuluu mm. Pyhä Maria Pariisilainen. Pariisiin St Sergen teologisessa instituutissa ovat vaikuttaneet mm. Sergei Bulgakov, Georges Florovsky, John Meyendorff ja Alexander Schmemmann.

Rue Daru hakeutui 1930 Konstantinopolin alaisuuteen ja sai 1931 itsehallinnon tomos-asiakirjalla, joka peruutettiin 1965. Konstantinopoli hyväksyi sen takaisin suojelukseensa 1971, mutta uusi tomos saatiin vasta 1999. Se peruutettiin yllättäen marraskuussa 2018, ja Konstantinopoli ilmoitti, että Rue Darun seurakunnat hajotetaan osiksi kreikkalaisia paikallishiippakuntia.

Juridisesti Rue Daru on Ranskan lain mukainen yhdistys, ja patriarkaatin päätöstä käsiteltiin sen yleiskokouksessa helmikuussa. Kokous totesi, että ainoastaan yhdistys itse voi päättää lakkauttamisestaan, ja patriarkaatin pyyntö hajottaa arkkihiippakunta hylättiin 93 prosentin enemmistöllä.

Vaikka Rue Daru oli tyytyväinen Konstantinopolin alaisuudessa, viime vuosia leimasivat paikallisten kreikkalaisten piispojen jatkuvat pyrkimykset sekaantua sen sisäisiin asioihin. Erityisen

traumaattisena koettiin metropoliitta Jobin (Getcha) lyhyt valtakausi (2013–15) Rue Darun johdossa.

Samaan aikaan useat Rue Darun seurakunnat taistelivat Venäjän valtion kanssa mm. kirkkorakennusten ja hautausmaiden omistuksesta. Emigranttien jälkeläiset ovat jo aikoja sitten ranskalaistuneet ja kokevat Moskovan toimintatavat vieraiksi.

Vaatus sulauttaa seurakunnat kreikkalaiseen hiippakuntiin koettiin nöyryyttämiseksi, koska kyseiset hiippakunnat on perustettu vasta 1960-luvulta alkaen ja ne ovat jäsen- ja seurakuntamäärältään pieniä. Lisäksi Rue Darulla on Ranskassa mittava kiinteistöomaisuus, joka koetaan emigranttien jälkeläisten oikeutetuksi perintöosaksi.

Yleiskokousedustajat olivat jakaantuneet Venäjän kirkon kannattajiin ja vastustajiin 60/40-suhteessa. Usealle seurakunnalle liittyminen Moskovaan on mahdoton vaihtoehto, joten viime työhään arkkihiippakunnan esipaimenena Jean vapautti kanonisesta alaisuudesta papit ja seurakunnat, jotka eivät halua Moskovaan. Näihin seurakuntiin kuuluu myös kotiseurakuntani, joka on saanut kanonisen turvapaikan Romanian patriarkaatin Länsi- ja Etelä-Euroopan seurakuntien esipaimenelta, metropoliitta Joosefilta (Pop). Hän on toiminut aikaisemmin Rue Darun seurakuntapappina ja ymmärtää hyvin Rue Darun kulttuuria.

Rue Daru on hengellinen koti monille ulkosuomalaisille, koska se on tavoiltaan lähellä Suomen kirkkoa. Siirtyminen Joosefin alaisuuteen tarjoaa kirkkorahvaalle toivottavasti paljon kaivatun rauhan, jota ovat häirinneet alinomaiset riidat papiston keskuudessa. Lisäksi Romanian patriarkaatti on ehtoollisyhteydessä sekä Konstantinopolin että Moskovan kanssa, mikä helpottaa yhteiseloja.



TANELI REPO

Kirjoittaja on Brysselissä asuva varatuomari. Hänen kotiseurakuntanaan on 2010-luvun alusta ollut Pyhän Kolminaisuuden ja Pyhien Kosmaksen ja Damianoksen ranskankielinen seurakunta.

Täydellisenä Jumalana, Kristus suo kastetuille Hengen täydellisen armon. Omasta puolestamme me emme voi lisätä tätä armoa, mutta se paljastuu ja ilmaisee itsensä meille asteittain siinä määrin kuin me täytämme käskyt. – Markus Askeetti



*"Ilman juuriaan
ihminen on onneton."*

Leena Hotari
sivu 24

Uudishedelmiä
siunattiin
Porvoossa
elokuussa.

MITÄ KAIKKEA VOI SIUNATA?

TEKSTI JA KUVA MIRVA BROLA

■ Loppukesä ja alkusyksy ovat eräänlaista siunaamisen sesonkiaikaa ortodoksisessa kirkossa. Kristuksen kirkastumisen juhlan yhteydessä 6. elokuuta siunataan uudishedelmiä eli kesän satoa. Elokuussa monet seurakunnat siunaavat koulutiensä aloittavia lapsia, ja luomakunnanpäivänä 1. syyskuuta toimitetaan eläintensiunauksia.

Kirkkomme pyhien toimitusten käsikirjassa Euhologionissa on monille aineellisille hyödykkeille omat siunausrukouksensa: muisteluvehnälle eli kolivalle, laivalle ja ajoneuvolle, karjalle – jopa pashalle ja pääsiäismunille on oma siunausrukouksensa.

– Kaikkia asioita, joita käytetään hyvään tarkoitukseen, voi siunata, tiivistää rovasti **Heikki Huttunen**.

– Esimerkiksi laivan siunaaminen on hyvin tärkeää. Ainakin aiemmin, kun jokin kreikkalaisen tilaajan laiva valmistui, se siunattiin heti Suomessa ennen liikkeelle lähtöä.

Maatalousyhteiskunnassa kotieläimet olivat tärkeitä toimeentulon lähteitä. Ennen vanhaan Karjalassa Florosta ja Laurosta pidettiin hevosten suojelijoina, ja Georgios Voittajaa eli Jyriä pyydettiin suojelemaan metsälaitumelle laskettuja lehmä. Laitumelle laskettaessa eläimiä siunattiin eri tavoin. Nykyisin perinne jatkuu lemmikkieläinten siunaamisena.

Asioita voi siunata myös useaan otteeseen. Esimerkiksi käy talonrakennus: ensiksi siunataan maapohja, sitten perustukset niiden nousua, lopulta valmis rakennus. Lisäksi on rukous kotiin muutettaessa.

– Tammikuussa, kun vietämme Kristuksen kasteen juhlaa, perinteenä on ollut, että pappi käy siunaamassa ihmisten kodit, siis vuosittain, Huttunen kertoo.

Hän korostaa, että ortodoksisessa perinteessä usko ei ole abstrakti asia, vaan Jumalan läsnäolo, siunaus, on kouriintuntuva. Se tulee lähelle ja osaksi arkea. Siunauksessa on monta ulottuvuutta.

– Kiitämme siitä, mitä elämässä on, kuten kodista, työstä tai koulusta. Kiitettäessä ja siunattaessa ikään kuin palaamme siihen, että Jumala loi maailman, joka on hyvä. Aine on todelliseksi tullutta Jumalan rakkautta, Huttunen selittää.

– Siunaamme, jotta näkisimme asioiden hyvän tarkoituksen.

Kodinpyhityksen yhteydessä on luontevaa siunata asukkaiden elämänpiiriin liittyviä asioita, kuten lastenvaunut, harrastusvälineet ja kulkuneuvot. Huttunenkin on siunannut esimerkiksi polkupyöriä, mopoja ja golfvälineitä. Jos haluaa siunauksen tällaisille esineille, ne voi ottaa mukaan jumalanpalvelukseen tai sopia asiasta erikseen papin kanssa. Aseita Suomen ortodoksinen kirkko ei siunaa.



Oulun metropoliitta Elia toimitti vedenpyhityksen Näättämojoen Kolttakoskella. Vasemmalla Lapin seurakunnan kirkkoherra Jaakko Vainio ja oikealla Kuopion ja Karjalan metropoliitta Arseni.

Pyhän Trifonin jalanjäljillä

Tämän päivän kolttsaamelaiset vaalivat Karjalan valistajan harrasta perintöä.

TEKSTI JA KUVAT SAARA KALLIO

Kesän kääntyessä syksyä kohden pyhiinvaeltajia kerääntyy pohjoisen jylhiin maisemiin Neideniin, Sevetijärvelle ja Nellimiin. He kunnioittavat kolttien valistajan, Trifon Petsamolaisen, muistoa ja hengellistä perintöä. Kuka pyhittäjä Trifon Petsamolainen oikein oli ja miksi hän on tullut tunnetuksi Kuolan niemimaan alkuperäiskansan, kolttsaamelaisten, valistajana? Entä mitä ortodoksisuus merkitsee koltille nykyään?

TYHJÄ JA JANOINEN MAA

Trifon Petsamolainen luetaan Karjalan valistajien joukkoon, mutta hän kilvoitelti kaukana pohjoisessa. Hänet tunnetaan Petsamon luostarin perustajana. Trifon, siviilnimeltään Mitrofan, syntyi 1400-luvun loppupuolella Tverin läänissä Venäjällä.

Kerrotaan, että Mitrofan oppi jo varhain lukemaan ja kirjoittamaan ja oli kiinnostunut pyhistä kirjoituksista. Eri-

tyisesti häntä puhuttelivat pyhien elämäkerrat. Rukoillessaan yksin metsässä Mitrofan kuuli äänen, joka sanoi: ”Trifon, tämä ei ole sinun paikkasi. Tyhjä ja janoinen maa odottaa sinua.” Niinpä hän lähti pohjoiseen Petsamojoelle julistamaan sanaa Kristuksesta.

Mitrofan eli kolttien parissa pohjoisessa 60 vuotta. Hän ei saanut aluksi kovin suopeaa vastaanottoa, mutta ajan myötä Mitrofan onnistui kärsivällisyydel-

lään voittamaan ihmiset puolelleen. Tätä edesauttoi se, kun Mitrofan sai työtoverikseen munkki Feodoritin, joka osasi alueella puhuttua saamen kieltä.

Mitrofan rakensi Pyhän Kolminaisuuden kunniaksi vaatimattoman kirkon Petsamojoen varteen. Mitrofan vihittiin munkiksi nimellä Trifon ja hän alkoi johtaa Pyhän Kolminaisuuden luostaria Petsamojoen varrella.

Trifon rakennutti tsaari Iivana Julman lahjoitusten turvin useita pyhäkköjä Paatsjoen ja Näättämojoen varrelle. Petsamojoelle Jumalansynnyttäjän kuolonuoneen nukkumisen kirkon vierelle Trifon haudattiin, kun hän siirtyi tuonilmaisiiin 88-vuotiaana vuonna 1583.

Näättämössä eli norjalaisittain Neidenissa on aikoinaan sijainnut kolttakylä, jota ei käytännössä enää ole, sillä norjalaistamispolitiikan seurauksena asukkaat ovat norjalaistuneet. Neidenin kolttasamelaisista kaikki eivät välttämättä edes tiedä olevansa kolttia.

Kolttasamelaisia Norjan puolella on arviolta noin 150 ja Neideniin hiljattain avatun kolttasamelaismuseon myötä on virinnyt toivo kulttuurin elvyttämiseksi. Kolttamennisyydestä muistuttavat myös hautakumpu ja Georgios Voittajan tsasouna, jonka vanhimmat hirret ovat 1800-luvun alusta.

Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunnan vuosittain järjestämä Trifon Petsamolaisen pyhiinvaellus huipentuu tavanomaisesti lopuksi vedenpyhitykseen Neidenissä, mutta tänä vuonna suunta oli päinvastainen. Ensimmäin toimitettiin vedenpyhitys Neidenissa Näättämojoen kuohuvalla Kolttakoskella, josta matka jatkui Sevettijärvelle ja Nelliiniin.

Tampereen ortodoksisesta seurakunnasta pyhiinvaellukselle osallistui viisi henkeä. Yksi heistä oli **Terhi Saarenoja**. Hänelle Trifon Petsamolaisen pyhiin-

vaellus oli ikimuistoinen ja koskettava kokemus.

– Lapin luonto kertoo osaltaan Jumalan suuruudesta ja armosta ja luo upeat puitteet pyhiinvaellukselle. Matkan tärkeintä antia olivat yhdessä luetut rukoukset ja toimitetut liturgiat. Koin erityisesti, että pyhiinvaellus vahvisti ortodoksisia identiteettiäni. Oli erittäin hyvä kokemus olla matkalla yhdessä muiden ortodoksien kanssa.

TIETOA TARVITAAN LISÄÄ

Ortodoksisuus saapui Suomen Lappiin Petsamosta evakuoitujen kolttien myötä. Talvisodan aikaan Suonikylän koltat siirtyivät Tervolaan ja Paatsjoen saamelaiset Norjaan. Petsamonkylän saamelaiset jäivät evakuoinnissa tapahtuneiden viivästysten vuoksi Neuvostoliiton puolelle päätyen keskelle Kuolan niemimaata. Evakosta palattiin kesällä 1940.

Jatkosodan aikana evakuoinnit alkoivat uudestaan, ja tällä kertaa kolttasamelaiset siirrettiin Kalajoelle Pohjanmaalle ja Oulun seudulle. Sieltä koltat palasivat pohjoiseen vuonna 1945, jolloin vasta seuraavana vuonna. Suomessa kolttien sijoittuminen uusille alueille

Sevettijärvelle, Keväjärvelle ja Nelliiniin tapahtui pääosin vuoden 1949 aikana. Tämän vuoden elokuussa vietettiin kolttasamelaisen asuttamisen 70-vuotisjuhlaa.

Kolttien keskuspaikkana pidetään Sevettijärveä asukasmääränsä takia, ja siellä kolttakulttuuri on myös onnistunut säilymään pisimpään. Jälleenrakennusaikana Sevettijärvelle rakennettiin Trifon Petsamolaiselle omistettu rukoushuone. Mäntyjen lomasta valkeana pilkottava rakennus on peruskorjauksen jälkeen vihitty kirkoksi vuonna 1992.

Sevettijärvelle asuttamisjuhlaan saapunut Lapin ortodoksisen seurakunnan pitkäaikainen matkakanttori **Erkki**



Erkki Lumisalmi toimi pitkään Lapissa matkakanttorina.

Lumisalmi on koltta ja syntyyään Nelliinistä. Hän on tätä nykyä eläkkeellä ja asuu Hämeenlinnassa. Työnteko ei silti ole päättynyt. Lumisalmi tekee radioon koltankielisiä hartauksia ja on saanut tehtäväksi kääntää Luukkaan evankeliumia koltansaameksi. Hän kuitenkin toteaa, että käännöstyö ei ole juuri edennyt. Ensimmäinen koltankielinen rukouskirja ilmestyi vuonna 1983.

– Kolttasamelainen kulttuuri kokonaisuudessaan on minulle rakas. Kieli, kansa, musiikki ja tanssit muun muassa. Puhun Petsamon ja Paatsjoen murretta sekä jotenkuten Sevettijärven murrettakin, sanoo Lumisalmi.

Kolttasamelaiset eroavat Suomen muista saamelaisista, inarin- ja pohjoissaamelaisista, paitsi kielensä ja uskontonsa, myös pukeutumisen, musiikkiperinteen, juhla- ja tapaperinteen sekä ruokaperinteen osalta.

Lumisalmea huolettaa koltansaamen tulevaisuus. Tällä hetkellä kielen puhujia on noin kolmesataa. Lisäksi hän on ortodoksina huolissaan siitä, että koltat ovat osin luterilaistuneet, eivätkä kaikki halua kastaa lapsiaan. Ortodoksinen uskonto on kolttakulttuuria kiinteä tekijä,

”Ortodoksisuus on vahvasti meidän kolttien kulttuuriperintöä.”



Minna Moshnikoff saapui Kirkkonummelta synnyinseuduilleen Sevettijärvelle kolttsasaamelaisten asuttamisen 70-vuotisjuhlaan.

ja oman pyhän Trifonin juhlat kokoavat kolttia yhteen.

– Ortodoksisuus on vahvasti meidän kolttien kulttuuriperintöä. Kasteiden määrä on vähentynyt kolttien parissa, mutta sama ilmiöhän näkyy myös muualla yhteiskunnassa. Siitä olen iloinen, että kirkolliskokoukseen saadaan kolttaedustaja. Toimiessani Saamelaiskäräjissä vuosia sitten ehdotin kolttilta edustusta kirkolliskokoukseen, mutta silloin se ei saanut kirkolta kannatusta.

Kirkkonummella asuva **Minna Moshnikoff** saapui Sevettijärvelle juhlimaan yhdessä perheensä kanssa. Sevettijärvellä syntynyt Moshnikoff käy kotiseudullaan nykyisin pari kertaa vuodessa.

– Aremme on etelässä, mutta lomilla tulemme usein tänne. Olen pala kerhollaan ruvennut täydentämään osaamistani ja ymmärrystäni kolttakulttuurista, jonka piirissä olen viettänyt lapsuuteni. Olen aikuisena opetellut puhumaan koltansaamea. Kielen lisäksi tärkeitä minulle ovat käsityöt.

Moshnikoffin mielestä suomalaisilla ei ole riittävästi tietämystä saamelaisista. Tiedonsiirto on hänen mukaansa pitkälti yksittäisten ihmisten toimenpiteiden varassa. Hän saa usein kertoa perusasioita saamelaisuudesta suomalaisille.

– Eihän se tosin ihmisten vika ole, etteivät he tiedä. Koulussa ei opeteta riittävästi saamelaisista. Oppimateriaalit pitäisi saada päivitettyä. Oma konsitini kolttatietoisuuden lisäämiseen on kertoa, minkälaisia kolttsasaamelaiset käsityöt ja -puvut ovat, ja miten paljon ja millaisia erikoispiirteitä niiden tekemiseen kuuluu. Pidän Erään kolttanaisen käsityöpäiväkirja -videoblogia YouTubessa.

Kolttsasaamelaisuus ja ortodoksisuus liittyvät kiinteästi yhteen, ajattelee myös Moshnikoff. Hän korostaa, miten tärkeää olisi, että kotipaikkakunnalla Kirkkonummella lapset saisivat oman uskonnon opetusta koulussa. Asia on vaatinut ja vaatii edelleen vanhemmilta ylimääräistä ponnistelua.

– Kasvatan kolttalapsiani etelässä ja meillä on suuri työ siinä, että he saavat ortodoksisista uskonnonopetusta. Lasten



Saamelaiset arvot ovat tärkeitä Henna Lehtolalle.



Sevettijärvellä kolttien asuttamisjuhlassa vierailuttu arkkipiispa Leo otti opetuspuheessaan kantaa kolttakulttuurin puolesta.



Pyhän Georgios Voittajan tsasouna sijaitsee Näätämöjoen varrella Norjan Neidenissä.

koulu ei ole kunnostautunut siinä hirveän hyvin. On erittäin tärkeää, että lapset saavat perustiedot ja ymmärtävät ortodoksisuutta, omaa kulttuuriperintöään.

TRIFON JOHDATTI YHTEEN

Sevettijärvellä huolena on kylän tyhjeneminen ja hiljentyminen. Työmahdollisuuksia ei juuri ole ja nuoret joutuvat muuttamaan kauemmas töiden perässä. Iloa tuo kielen elpyminen, jossa suuressa roolissa on ollut kielipesätoiminta. Nykyään kolttsaamelaisuudesta osataan olla jo ylpeitäkin. Juhla-alueella vilisee toinen toistaan upeampiin kolttapukuihin sonnustautuneita. Perinne saa näkyä.

Kolttapuvun on laittanut ylleen myös Inarissa asuva **Henna Lehtola**, jonka mummo oli kotoisin Suonikylästä. Lehtola ei vielä toistaiseksi puhu koltansaamea, mutta haluaisi opetella kieltä. Kolttien yhteisöllisyys on hänelle tärkeää.

– Pidän kolttienyhteisöllisyydestä, siitä, että kaikki tuntevat toisensa. Apua ja tietoa löytyy helposti. Lisäksi arvomaailma, suku, perinteiset elinkeinot ja käsityöt ovat minulle rakkaita asioita saamelaisuudessa. Se on tietysti haaste, että kielen puhujia on vähän. Valtion pitäisi tukea enemmän saamelaista kulttuuria ja saamen kieltä.

Erkki Lumisalmen puoliso **Aulikki Lumisalmi** osallistui kolttapuku yllään



”Lapin luonto kertoo osaltaan Jumalan suuruudesta ja armosta.”

Trifonin pyhiinvaelluksen liturgiaan Pyhän Kolminaisuuden ja Trifon Petsamolaisen kirkossa Nellimissä. Ehti kulua pitkä aika, ennen kuin Lumisalmi rohkeni pukea puvun ylleen, sillä hänen juurensa ovat alun perin Karjalassa.

– Kun avioituu koltan kanssa, kolttayhteisö kannustaa ja pitää ihan suotavana, että puolisoikin pukee ylleen kolttapuvun. Keräsin 20 vuotta rohkeutta pukeutua tähän pukuun. Olen tehnyt puvun ja päähineen itse.

Aulikki ja Erkki Lumisalmen tiet ristesivät aikoinaan erikoisella tavalla. Kenties se oli jopa johdatusta, jossa itse pyhällä Trifonilla oli näppinsä pelissä.

– Tapasin Erkin ensimmäistä kertaa **Paula Forsmanin** pyydettyä minua lähtemään hänen intialaisen opiskelukaverin **Sumanin** tulkiksi Lappiin Trifonin pyhiinvaellukselle, jonne Paula ei töiltään päässyt. Matkan alussa Erkin vanha kurssikaveri kanttori **Tatjana Wilenius** esitteli meidät. Silloin 80-luvulla olin ensimmäistä kertaa Lapissa pyhiinvaellusmatkalla ja tulinkin tänne Nellimiin, jossa Erkin vanhempien kotona oli rukouspalvelus. Minulle tuli intuitio, että tässä hän se anoppilani on.

– En minä tuntenut Erkkiä silloin kunolla vielä ollenkaan. Pähkäilin asiaa, ja vanhemman työtoverini rohkaisemana kirjoitin Erkille kirjeen ja siitä se lähti. Monet ovat sanoneet, että pyhittäjä Trifon ohjasi meidät yhteen. ●



Pitkäksi venähtänyt tiistaipäivä päättyi yhteiseen iltahartauteen hämärtyvässä syyskesän illassa.

Sielunpaimenet sotisovassa

Joukko ortodoksisia sotilaspastoreita ja -diakoneja osallistui harvinaiseen kirkollisen alan kertausharjoitukseen.

TEKSTI JA KUVAT SEPPO SIMOLA

Kainuun prikaatissa elokuun lopulla pidetty kertausharjoitus oli suurin ortodoksisille reservin sotilaspastoreille ja -diakoneille järjestetty harjoitus itsenäisen Suomen aikana. Heitä oli käsketty riviin kolmetoista. Harvinaisen suuren tehtäväkohtaisen harjoituksen yhtenä tarkoituksena oli luoda keskinäisen yhteydenpidon foorumi niille, joilla on kriisiajan kirkollinen tehtävä puolustusvoimien riveissä.

Harjoituksen johti Kainuun prikaatin kenttärovasti **Penna Parviainen** ja pääkouluttajana toimi maavoimien kenttärovasti **Vesa Aurén**. Reservin sotilaspap-pien ja -diakonien kriisiajan osaamisen

ylläpidon ja päivittämisen ohella harjoituksen yhtenä tarkoituksena oli tuottaa toimiva konsepti pappien vastaaville harjoituksille tulevaisuudessa. Ekumeenisuudesta huolimatta harjoitukseen sisältyi myös kummankin kansankirkkomme omia osuuksia.

Reserviläisillä on velvollisuus osallistua harjoituksiin kun käsky käy. Velvollisuudenkaan ei tarvitse olla pakkopullaa.

– Olin toivonut pääseväni harjoitukseen. Rukouksiini on siis vastattu, virnisti hyväntuulinen reservin vänrikki **Antti Blinnikka**, joka toimi harjoituksessa sotilasdiakonina. Siviilissä hän opettaa ortodoksista uskontoa lisäsalmissa.

AAMU ALKOI LITURGIALLA

Toimittajalla oli tilaisuus seurata harjoitusta yhden päivän ajan aamuvarhaisesta iltamyöhään. Aamu alkoi elämyksellisesti liturgialla Kajaanin Kristuksen kirkastumisen kirkossa. Liturgian toimitti johtava ortodoksinen sotilaspastori **Mikko Sidoroff**, siviilissä Joensuun ortodoksisen seminaarin rehtori.

Apuna hänellä oli Kajaanin ortodoksisen seurakunnan kirkkoherra, rovasti **Jyrki Penttonen**, joka liturgian jälkeen esitelti kirkkoaan maastopukuiselle kirkkokansalle.

Kuoro koostui osaksi harjoitukseen osallistuneista papeista ja sitä johti Joen-

suun ortodoksisen seurakunnan kanttori **Antti Räsänen**. Hänkin kuului harjoitusjoukkoon samoin kuin Sidoroff ja Penttonen.

Mukana kirkossa olivat myös harjoituksen luterilaiset sotilaspapit ja -diakonit, kouluttajat sekä puolustusvoimien kirkollista työtä johtava kenttäpiispa **Pekka Särkiö**. Hän osallistui harjoitukseen osan aikaa ja piti yhden luennonkin.

YHDESSÄ JA ERIKSEEN

Luterilaiset sekä ortodoksiset sotilaspapit ja -diakonit istuivat rinta rinnan luennolla ja keskustelutilaisuuksissa, punnersivat lihaskuntotesteissä ja mittasivat kestävyyskuntoa Cooperin testissä. Simulaattoriammunnoista muodostui kirkkokuntien välinen kisa. Ortodoksit valtasivat kolme ensimmäistä sijaa. Menestystä selitti se, että joukossa oli entinen maa-joukkueampuja.

Harjoituksen kenttävaiheessa järjestettiin kenttähartaus ja -ehtoollinen isommalle kertausharjoitusjoukolle ja toimittiin muutenkin papillisissa tehtävissä kentällä olleen joukon parissa. Joukkojen keskuuteenhan pappi nimenomaisesti kuuluu. Osa ehtoollistilaisuudesta oli kirkkokuntien yhteinen, mutta ehtoollisen jaon kumpikin kirkkokunta toimitti erikseen.

– Luterilaisten ja ortodoksien harjoitelemineen yhdessä vaatii sovittelmista ja oppimista puolin ja toisin, luonnehtii Mikko Sidoroff.

SOTILAIDEN SIELUNPAINENET

Puolustusvoimissa toimii neljä palkkio-toimista ortodoksista sotilaspappia: Jyrki Penttonen, **Sergei Petsalo**, **Joonas Raitilainen** ja Mikko Sidoroff hoitavat puolustusvoimien ortodoksisen henkilöstön tarpeita siviiliviroistaan käsin. Rajavartiolaitoksen ortodoksista henkilöstöä sotilaspastorina palvelee rovasti **Rauno Pietarinen** Ivalossa.

Puolustusvoimissamme on sielunpaimenia sekä ortodoksisia että luterilaisia varusmiehiä ja ammattisotilaita varten. Uusimmassa, 2/19 saapumiserässä ortodoksia alokkaita oli 1,4 prosenttia ja sitä edellisessä 1,8. Tämä onkin ollut orto-



Harjoitusjoukko osallistui tiistaiaamuna liturgiaan Kajaanin Kristuksen kirkastumisen kirkossa. Liturgian toimitti pastori Mikko Sidoroff.



Osa harjoitusohjelmasta toteutettiin erikseen ortodokseille ja luterilaisille. Johtava ortodoksinen sotilaspastori Mikko Sidoroff (selin) vetää keskustelutilaisuutta omalle joukolleen.

doksisen varusmiesten määrän vaihteluvälillä viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana.

Kainuun prikaatissa palvelee parhaillaan nelisenkymmentä ortodoksista varusmiestä ja Karjalan prikaatissa suunnilleen sama määrä. Islamien uskoa tunnustavien varusmiesten määrä nousee jatkuvasti mutta on yhä varsin pieni, eikä heillä ole vielä paimenta valtion puolesta.

– Kohta islamilaiset varusmiehet saattavat ohittaa ortodoksisen varusmiesten määrän, arvelee kenttärovasti Parviainen.

Eniten islamilaisia varusmiehiä palvelee Karjalan prikaatissa Vekaranjärvellä, jossa heitä voi olla jopa viisi prosenttia saapumiserästä.

KRIISIN VARALLE

Sotilaspapisto kuuluu nykyään toimintakykysektoriin, jonka tehtävänä on pitää

sotilaat niin fyysisesti kuin henkises-
tikin toimintakykyisinä. Eettiset kysy-
mykset ovat osa henkistä toimintakykyä
ja niitä pohdittiin harjoituksen keskus-
telutilaisuuksissa.

Harjoitella pitää, jotta sodan ajan or-
ganisaation perustaminen ja toiminta
sujuisi mahdollisimman kitkatta myös
poikkeusoloissa. Kriisiajan suunnitel-
missa varataan yksi pappi noin tuhatta
sotilasta kohden. Papin apuna
voi toimia sotilasdiakoni.

Harjoituksessa pe-
rehtyttiin myös uuteen
sotilaspapiston op-
paaseen. Kertaushar-
joitusten avulla soti-
laspappien ja -diako-
nien osaaminen päivi-
tetään uusien normien
mukaiseksi.

Yksi pappien raskaista kriisi-
ajan tehtävistä on kaatuneiden huol-
to, ja myös sen toimintoja on määritelty
uudelleen. Niitäkin osin tietopäivitys oli
tarpeen. Perehtymistä päivitettyyn toi-
mintatapaan helpottaa uusi kaatuneiden
huollon opas, johon harjoituksessa tu-
tustuttiin.

PAPIT JA ASE

Harjoitukseen käsketyille papeille ja dia-
koneille jaettiin tarpeellinen sotilasva-
rustus aseita lukuun ottamatta. Tositilan-
teessa kirkollisellekin henkilöstölle jae-
taan rynnäkkökiväärit. Papit aseistetaan

itsepuolustusta ja seurassaan olevien ih-
misten puolustamista varten.

– Viides käsky kieltää murhaamisen,
mutta voimakeinojen käyttö oman maan
ja kansan puolustamiseksi ei ole syntiä,
toteaa kenttäpiispa Särkiö.

Kansamme koviin kokemuksiin viime
sodissa viitaten hän jatkaa, että on oi-
kein puolustautua aseellisesti vielä suu-
rempaa pahaa vastaan laillisen esival-
lan käskystä.

Talvisodan alla pohdit-
tiin pappien aseistamis-
ta, mutta yhtenäistä
linjaa ei tuolloin löy-
tynyt. Aseen kantami-
nen jäi kunkin sotilas-
papin henkilökohtai-
seksi valinnaksi. Kan-
sainvälisesti käytännöt
vaihtelevat.

Ortodoksisessa kirkkokun-
nassa suhtautuminen pappien aseista-
miseen on ongelmallisempi.

– Pappi menettää pappautensa jos sur-
maa ihmisen, kertoo reservin luutnantti
ja ortodoksinen sotilaspastori, rovasti
Jyrki Penttonen.

Omasta suhtautumisestaan aseiden kan-
tamiseen Penttonen toteaa, että jos ase on
vaikeana aikana pääsylippu oman lauman
luo, sitten asetta pitää kantaa. Hänen nä-
kemykseensä yhtyy pastori Mikko Sido-
roff.

– Pahoissa paikoissa papin läsnäoloa
juuri tarvitaan, täydentää Penttonen

ja jatkaa, että sotaan lähtevät miehet siu-
naamme, mutta emme aseita.

PÄIVÄN PÄÄTTEKSI ILTAHARTAUUS

Lukuisia luentoja ja keskusteluja sisältä-
nyt päivä päättyi syyskesän illan hämär-
tyessä yhteiseen hartauteen metsälam-
men äärellä. Ennen yölevolle asettumis-
ta yhteinen veisuu kiiri hiljaiseen syys-
kesän iltaan. Lepo olikin tarpeen, koska
seuraava päivä oli määrä toimia harjoi-
tukseen käsketyin isomman joukon kes-
kuudessa.

Harjoituksen päätyttyä kokemusta ku-
vasi pastori Sergei Petsalo, siviilissä Hel-
singin seurakunnan nuorisopappi. Hän
oli ensimmäisessä kertausharjoitukses-
saan.

– Harjoitus oli henkisesti virkistä-
vä mutta fyysisesti rasittava. Päivät olivat
pitkiä, hän toteaa.

Eikä tässä vielä kaikki. Petsalo ja Rati-
lainen lähtivät harjoituksen jälkeen Ha-
minan varuskuntaan pitämään ortodok-
sisten varusmiesten kirkollisia päiviä.

Ohjelmaltaan tiivis ja osin rankkakin
nelipäiväinen harjoitus sai osallistujilta
hyvän palautteen.

– Reserviläiset kiittivät sitä, että poh-
dimme yhdessä sotilaspapin ydintehtäviä
kriisiaivusta sielunhoitoon. Kriittistä pa-
lautetta tuli siitä, että ei päästy ampumaan
kovilla, kertoo kenttärovasti Parviainen. ●

Kirjoittaja on historiaan ja sotilasaihei-
siin erikoistunut vapaa toimittaja.

*”Pappi menettää
pappautensa jos
surmaa ihmisen.”*



Joensuun seurakunnan seurakuntasiihteri Tommi Kallinen
(edessä) tiistain iltahartaudessa. Taustalla kappalainen Simo
Korkalainen järvi-Kuopion luterilaisesta seurakunnasta Nilsiästä.



Kuoroa liturgiassa johti harjoitukseen sotilasdiakonina osallistunut Joensuun
seurakunnan kanttori Antti Räsänen.



– Ortodoksisessa kirkossa taiteilijalle esteettisyys menee suoraan yli- ja alitajuntaan, taiteilija Ulla Pohjola sanoo.

Pakenevaa haurautta

Tekstiilitaiteilija Ulla Pohjola kirjoo muistikuvia ihmisistä, ajan kulusta ja arjen pyhydestä.

TEKSTI JA KUVAT ANNE KÄRKKÄINEN

Taiteilija virkkaa paksulla kookulla harvaa verkkoa mustasta silkki-rihmasta.

– Saa nähdä, mitä tästä tulee.

Kirpputorilöytö saa tekstiilitaiteilija **Ulla Pohjolan** käsissä uuden elämän ja tarkoituksen.

– En ohjaa. Annan sattumalle mahdollisuuden. Päässä voi olla alkukuva, mutta parhaat työt syntyvät tehdessä. Se on alitajuinen prosessi.

Näin kehkeytyi Käärinliina, työhuoneen seinällä oleva tuore teos. Suuri tummasävyinen kuva alkoi syntyä, kun Pohjolle rakas setä kuoli.

LEMPEÄÄ RAJANKÄYNTIÄ

Taiteilija on uransa alusta, vuodesta 1995 lähtien, käsitellyt teoksissaan kuolemaa eri tavoin ja materiaalein. Hän on tehnyt

kuoleman symboleista sarjoja, joissa hau-dat, linnut ja perhoset toistuvat erilaisina variaatioina.

Raskaasta aiheesta huolimatta teoksista välittyy lempeä, mielteliäs tunnelma. Taiteilija ikään kuin seurustelee, pohtii jonkun kanssa, käy rajaa.

– Se on käsittämättömän työstämistä. Kuolema asettaa elämälle mittasuhteen, ja niin on hyvä. Tämä kaikki voidaan ottaa meiltä pois milloin hyvänsä. Toivottavasti ymmärtäisi, että kaikki on tässä hetkessä.

Käärinliina-teos on surun ja kaipauksen työstämistä. Ulla Pohjola kertoo, että vanhempien kuollessa 20 vuotta sitten kuolema tehtiin etäiseksi.

– Jokin jäi vaillinaiseksi.

Hän sanoo kaivanneensa rituaaleja, kuten rakkaan vainajan vaatettamista, muistoliinaa, koskettamista.

– En tiennyt, onko minulla enää edes lupaa koskettaa kuollutta rakasta. Kuolemaa käsittelevistä teoksista on tavallaan tullut muistomerkkejä edeltä menneille.

Kuoleman ohella Pohjola tutkii ja hahmottelee muita olemassaolon syviä ja pakenevia puolia.

Teen näkyväksi näkymättömän, tietoisensa ja tiedostamattoman, pimeyden ja valon.

Monessa kuvassa on ihminen: ikoneista tuttuja ovaaleja kasvoja, mantelisiemiä, hoikkia sormia, mosaiikkimaisia pintoja. Pohjola kiinnostui vanhasta taiteesta ja bysanttilaisuudesta yli 30 vuotta sitten.

MINUSTA TULEE TAITEILIJA

Ulla Pohjolan taiteilijuus juontaa juurensa lapsuuteen. Hän ei pitänyt itseään erityisen taitavana piirtäjänä tai maalarina.

– Minulla oli lapsen sinnikäs usko.

”Minulla on aina ollut kaipaus hengelliseen kotiin.”

Kotona pelattiin korttia, niin syntyivät pelikorttiaiheiset teokset. Barbi-leikeistä kehkeytyivät aikuisen taiteilijan käsissä pukuveistokset. Barbeista Ulla ei ajatellut nukkien vääranlaisiksi tuomittua naisten kauneusihannetta, vaan hän halusi ilahduttaa sisarensa tyttärtä ompelemalla Barbi-mekkoja.

– En osannut ommella, kokeilin, ja niin alkoi tulla veistoksia.

On yllättävää kuulla, että moninkertaisesti palkittu tekstiilitaiteilija kertoo, ettei osannut ommella.

Ulla Pohjola tunnetaan nimenomaan äärimmäistä taitoa ja kärsivällisyyttä vaativista taidekirjontatöistään. Hän on ommellut hiuksenhienoilla kulta- ja hopealangoilla muun muassa ikonihenkisiä tauluja, joiden tekniikan hän oppi Valamon kurseilla moskovalaisilta kultakirjontan opettajilta.

Mestarit muun muassa näyttivät, kuinka valo välkky eri tavoin millimetrin pituisissa pistoissa langan kiertosuunnan mukaan.

– Tykkään pienistä asioista. Olen tarkkailija. Pieneen saa mahtumaan paljon tunnetta.

Läsnäolo, tunteet ja mielikuvat siirtyvät teoksiin.

VAPAAUS KIRJOJA MITÄ HYVÄNSÄ

Ulla Pohjola kertoo päätyneensä tekstiilitaiteilijaksi sattumien summana. Ylioppilas pääsi 1980-luvun lopussa Forssan kotiteollisuuskouluun, jossa opetettiin taideaineita, muun muassa kirjontaa. Se kulki sitten Taideteollisessa korkeakoulussa tekniikkana muiden mukana.

Lopullisesti kirjontatekniikka hurmasi taiteilijan opiskelijavaihdossa 1990-luvun alussa Irlannissa.

– Oivalsin, että on vapaus tehdä mitä hyvänsä.

Taiteen tekniikat ovat vapautuneet kolmessakymmenessä vuodessa. Naisten puhdetöistä, ompelusta, kirjonnasta, virkkuusta, neulonnasta ja kudonnasta, on tullut arvostettuja ilmaisutylejä muiden kuvataiteen tekniikoiden rinnalle yhdessä ja erikseen.

RAUHAA KASVIMAALTA

Pohjola saa inspiraatiota luonnosta, hylätyistä tai kirpputorilta löydettyistä esineistä, joita hän yhdistelee teoksissaan käsin-, kone- ja helmikirjontaan tai muuntemperamaalaukseen.

Kaikki tulevien teosten tykötärpeet on järjestetty siististi laatikoihin valoisassa työhuoneessa Trikoon vanhassa tehdasrakennuksessa Tampereen Pyynikillä. On vedenhiomia puunpalasia, kiviä. Kulmikkaita lahnansuomuja, pajunkissoja, höyheniä, kankaanpalasia, lankoja, rasioita.

Ja terälehtiä, siemenkotia, siemeniä. Näitä innoituksen ituja Pohjola saa kasvimaaltaan Pyhäjärven rannalta Tahmelasta.

– Puutarhanhoidossa näkee elämän kiertokulun. Rauhoittaa, kun saa möyriä mullassa.

HENGELLINEN KOTI HEILUVAISELLE

Toinen rauhoittumisen paikka on kirkko. Ulla Pohjola liitettiin ortodoksiseen kirkkoon Lasaruksen lauantaina 2016. Suku on luterilainen, mutta pohjoiskarjalaisessa kotikunnassa Juuassa ortodoksisit tulivat tutuiksi koulussa. Kun Pohjolan serkku liittyi kirkkoon 1990-luvun puolivälissä Kotikirkossa Helsingissä, kaunis tilaisuus jäi mieleen.

– Minulla on aina ollut kaipaus hengelliseen kotiin, olen heiluvainen. On ihaanaa, että on paikka, joka antaa turvaa ja mittasuhteen elämälle. ●

Kursivoidut lainaukset Ulla Pohjolan kotisivulta www.ullapohjola.fi.

Ulla Pohjolan teoksia on esillä Jäämistönäyttelyssä 12.10.–7.11. Galleria Rongassa Tampereella.



Asioiden asettuminen mittasuhteisiinsa elämässä ja taiteessa on tärkeää Ulla Pohjolalle.

Ulla Pohjola

- Taiteen maisteri, artesaani
- Kotipaikka: Tampere
- Perhe: aviomies Teemu
- Tunnustukset: The Jury Prize, 18th Minitextile Exhibition, Bratislava, Slovakia, 2016; Pirkanmaan taidetoimikunnan vuoden taidepalkinto, 2006; Vuoden nuori tekstiilitaiteilija, 1996.
- Kymmeniä yksityis- ja yhteisnäyttelyjä koti- ja ulkomailla vuodesta 1992.

Pala pyhää Saarenmaalla

Pyhän Edelläkävijä Johanneksen skiitta Viron Saarenmaalla henkii paratiisillista tasapainoa luonnon kanssa.

TEKSTI JA KUVAT RIIKKA JUVONEN

Nunna **Theohariti** esittelee ylpeänä niityllä seisovia mehiläispesälaatikoita. Niitä on luostarissa 38. Hunaja sopii hyvin Pyhän Johannes Edelläkävijän skiitan tuotteeksi, kuulihan se heinäsiirkkojen ohella erämaaprofeetankin ruokavalioon.

Heinäsiirkoista nunna tosin on erimieltä. Hänen mukaansa kyse on käännösvirheestä, ja alkuperäisessä evankeliumitekstissä puhutaan sananjaloista.

Pyhän Edelläkävijä Johanneksen skiitta Viron Saarenmaalla henkii paratiisillista tasapainoa luonnon kanssa. Kymmenen vuotta sitten perustetulla luostarilla on yhteensä 37 hehtaaria maata. Niittyä, puutarhaa, kasvimaata, pihapiiriä sekä metsää, josta saadaan asuinrakennuksen ja kirkon lämmittämiseen tarvittavat polttopuut, vaalitaan huolella.

Sinikupolinen kirkko on toiminut yhtäjaksoisesti rakentamises-taan 1870-luvulta lähtien ja piti pintansa myös neuvostovallan aikana. Se on sisustettu osin vanhoihin, osin uusiin ikoneihin. Saksalaissyntyinen äiti Theohariti on muiden taitojensa ohella myös ikonimaalari.

Seiniä kiertävä koristeellinen istuinrivistö on lahja Kreikasta, aivan niin kuin sisaretkin. Kun Viron apostolisen kirkon piispalta tuli pyyntö, Pyhän Edelläkävijä Johanneksen luostarista Pohjois-Kreikasta vastattiin lähettämällä neljä nunnaa Saarenmaalle käynnistämään luostaritoimintaa.

Alun takkuisen asuinkuvion jälkeen, saatuaan sijakseen vanhan pappilan kirkkoineen, yhteisö pani hihat heilumaan. Hunajan ohella tuotetaan yrtejä, mehua, teetä, hilloa ja uusimpana aluevaltauksena itse paahdettua kahvia, jonka salaisuuksiin nunnat paneutuvat yhtä innolla ja tarmokkaasti kuin kaikkeen muuhunkin.

Skiitassa joka paikka kiiltää puhtauttaan. Puutarha ja kasvimaat kukoistavat vehreinä. Kaksi nuorta amerikkalaisvapaaehtoista, **Caroline** ja **Jane**, kitkevät rosmariini-, oregano- ja timjamirivistöjä käen kukunnan kiiriessä taustalla.

Niin ikään amerikkalaissyntyinen nunna **Theoterpi** touhuaa kuokka olallaan kohti pientä ansaria, jonka ovesta pilkottavat rehevät tomaattikasvustot. Luostarin vahti, Odysseuksen uskollisen hallin mukaan nimetty Argo-koira, hoitaa sekin hommansa seuraten vieraita silmä tarkkana.



Ylhäällä: Äiti Theososti Pyhän Andreuksen kirkossa. Alhaalla: Vapaaehtoiset Caroline ja Jean sekä äiti Theoterpi.

USKON LINNAKE JA OSA MAAILMAA

Vaikka luostarielämään kuuluu jatkuvan rukouksen lisäksi uurastus aamuvarhaisesta iltamyöhään, skiitan johtajatar, äiti **Theofili** painottaa, ettei luostariin mennä kärsimään.

– Luostariyhteisö on ihme, pyhän lähimmäisyyden toteutuma maan päällä, jossa vajavaiset yksilöt yhdessä ovat vahva kokonaisuus.

Luostariin ei kuitenkaan pidä syöksyä suin päin. Jumalan kuunteleminen vaatii kärsivällisyyttä. Usko ei ole elämyshakua ja kiiltävää pintaa vaan tie.

Äiti Theofili ymmärtää myös luostarin ulkopuolisen elämän haasteet.

– Alkukirkon aikaan oli helppo olla kristitty, vastakkainasettelu oli selvä: kristityt ja pakanat. Myöhemmin, kristinuskon tultua hyväksytyksi, taistelu siirtyi ihmisen sisälle, hän sanoo.

– Siksi onkin tärkeää, etteivät luostarit sulkeudu itsensä ympärille kuin nyrkit vaan elävät yhteydessä maailmaan. Mutta siihen tarvitaan se, että ympäröivä maailma tahtoo luostarin keskelleen.

Saarenmaalla se on toteutunut. Seutukunnan väki kerääntyy nunnien avuksi puunkaatoalkoisiin. Viereiseltä maatilalta sisaret saavat tuoreita kananmunia. Puutarhanhoito- ja viljelyvinkkejä jaetaan puolin ja toisin.

Suomen ortodoksikirkon lailla Konsantinopolin ekumeenisen patriarkaatin alaisuuteen kuuluva Viron apostolinen ortodoksinen kirkko on pieni, vain 27 000-jäseninen. Alun perin vuonna 1923 ja 1996 uudelleen perustettua ja samana vuonna Moskovan patriarkaatin eronnutta autonomista kirkkoa johtaa metropoliitta **Stefanos**. Pyhän Edelläkä-

”Elävän uskon saavuttaminen on kaikille mahdollista.”



Pyhän Andreuksen kirkko.

vijän skiitta neljine nunnineen on toistaiseksi ainoa kirkkokunnan piirissä toimiva luostari.

Nunnat ovat siis paljon vartijoina. Mutta ei hätää, heistä on kyllä osoittamaan luostarilaitoksen tärkeys ortodoksiselle hengellisyydelle ja kulttuurille. Kirkko ilman luostaria on heikko, toteaa äiti Theofili yksikantaan.

TERVETULOA SKIITTAAN

Pyhän Edelläkävijä Johannesen skiitassa on kaksi pientä sievää huonetta vierailijoita varten. Luostarissa käy vapaaehtoisia myös Suomesta. Työtä riittää niin ulkona kuin sisälläkin.

Nunnien suunnitelmissa on laajentaa toimintaansa vielä ainakin mehiläisvahuuhoksien valmistukseen sekä kunnostaa kirkon vieressä seisova runollisen kaunis vanha hirsinen koulurakennus kävijöiden kahvilaksi. Kun Johannes Kastajan ikonilla varustetun portin taakse pelmahtaa bussilastillinen väkeä, heidän kestitsemiseensä tarvitaan tilaa.

Paitsi kirkossa, kävijät piipahtavat myös myymälässä, josta voi ostaa pyhäinkuvia, puukäsitöitä, seljankukkativistettä, monenlaista terveysteetä, yrtepusseja, hoitavia voiteita ja öljyjä, kahvia ja hunajaa.

Jos mieli viettää luostarissa aikaa ja vierashuoneet ovat täynnä, läheltä löytyy mainiota maatilamajoitusta. Kuresaaren

pittoreski rantakaupunki hotelleineen ei sekään ole kaukana, vain 10 kilometrin päässä.

RAKKAUDEN ILON KAUNEUTTA

Saarenmaan luonto on vehmas. Suuret tammet ojentelevat oksiaan lehdoissa ja kesällä teitä päärmäävät punaiset unikat. Juhannuksen, Johannes Kastajan syntymäjuhlan eli jaanipäevin aikaan yöt ovat yöttömiä kuten meilläkin.

Jotenkin tuntuu, kuin Saarenmaalla aika pyörähtäisi taaksepäin. Siellä laulavat linnut, jotka Suomesta ovat jo liki kadonneet, lammashakoja ympäröivät puuaidat, lehmät käyvät metsälaitumilla. Siihen kaikkeen istuu luostarin leppä rauha.

Vaikka äidit Theofili, Theoterpi, Theohariti ja **Theososti** mainitsevat kaikki Kreikan äitiluostarin hengelliseksi kodikseen, vaikuttaa, kuin he olisivat olleet Saarenmaalla aina. Osaltaan siihen saattaa olla syynä se, että Theofili ja Theososti ovat syntyjään virolaisia.

Suurempi syy kuitenkin lienee rakkaus, jolla he annettua tehtävänsä suorittavat. Rakkaus näkyy Pyhän Edelläkävijän skiitassa kaikkialla, ei vähiten sisarten iloisuudessa.

– Elävän uskon, ilon, saavuttaminen on kaunista ja kaikille mahdollista.

Äiti Theoharitin lausumat sanat rohkaiskoot meistä jokaista. ●

Границы Хельсинкского прихода расширяются

В конце августа Собрания уполномоченных приходов Хельсинки, Лаhti и Хямеэнлинны единодушно одобрили соглашение об объединении приходов с начала следующего года.

Приходы городов Лаhti и Хямеэнлинна присоединятся к Хельсинки, образуя северную функциональную часть прихода. Решение еще должно быть одобрено Церковным управлением.

Новый приход будет называться Хельсинкским православным приходом. С начала следующего года в нем будет насчитываться 23 100 прихожан – это около 39 процентов всех членов Финляндской Православной Церкви.

Географические границы прихода также расширятся. Обновленный приход будет действовать на территории 46 муниципалитетов, охватывая регионы Уусимаа, Пяйят-Хяме и Канта-Хяме, а также несколько соседних муниципалитетов.

Функционально новый приход будет поделен на четыре части: Хельсинки, восточную, западную и северную части. Служащие церкви перейдут в новый приход с сохранением старых должностей.

В результате слияния финансовые средства и долговые обязательства приходов переходят к принимающему приходу, при этом пожертвования и завещанные средства приходов Хямеэнлинна и Лаhti останутся на местах. ●

Приближаются выборы в Собрания уполномоченных приходов

В ноябре в православных приходах ФПЦ пройдут выборы в Собрания уполномоченных приходов. Период подачи заявок на участие в выборах закончился, и избирательные комиссии приходов опубликуют списки кандидатов не позднее 4 октября.

В это же время будет опубликована информация о времени и местах голосования. Проголосовать на выборах в Собрания уполномоченных приходов можно только лично, посетив в день выборов участок для голосования. На выборах в ноябре 2019 года можно голосовать всем прихожанам, достигшим 16-летнего возраста.

В следующем номере «Ortodoksiuuesti», который выйдет 25 октября, будут представлены списки кандидатов тех приходов, где распространяется тираж газеты. ●



Ortodoksina Yhdistyneissä arabiemiirikunnissa

Persian niemimaalla sijaitsevan Yhdistyneiden arabiemiirikuntien valtionuskonto on islam. Maan kansalaisuuden haltijat ovat muslimeja, mutta maassa työskentelevällä väestöllä on vapaus harjoittaa omaa uskontoaan.

TEKSTI JA KUVAT PÄIVI ARVONEN

Islam näkyy ja kuuluu Yhdistyneissä arabiemiirikunnissa kaikkialla. Moskeijoita on paljon, ja jokaisella työpaikalla ja jopa ostoskeskuksissa on muslimille varatut tilat rukouluun ja sitä edeltävään peseytymiseen.

Maassa asuu noin 10 miljoonaa ihmistä, joista alle viidesosa on kansallisuuden haltijoita ja muut vierasmaalaisia, lähinnä Etelä-Aasiasta tulevia siirtotyöläisiä. Reilut 10 prosenttia asukkaista on kristittyjä

ja noin 15 prosenttia pääosin hinduja ja buddhalaisia.

Lainsäädäntö sallii kristittyjen ja muidenkin uskontojen kannattajien harjoittaa uskontoaan ja pukeutua uskonnollisiin vaatteisiin. Maahan saa myös tuoda vapaasti uskonnollista esineistöä ja materiaalia, mutta lähetystyö muslimien parissa on kiellettyä eikä maan kansalainen saa kääntyä muslimista kristityksi.

– Täällä on hyvä elää kristittynä. Maan

hallitsija on viisas ja suvaitsevainen. Siivitys- ja koulutustaso on korkea, sanoo **Varnava Missi**, Dubain Pyhän Marian kreikkalais-ortodoksisen kirkon pappi.

Isä Varnavan perspektiivi Yhdistyneisiin arabiemiirikuntiin on lähes yhtä pitkä kuin liittovaltion itsenäisyyden historia. Britannia vetäytyi alueelta vuonna 1971, minkä jälkeen kuusi sheikki- eli emiirikuntaa perusti itsenäisen liittovaltion 1. joulukuuta 1971. Emiirikuntiin liittyi



Ortodoksinen pappi Varnava Missi esittelee ylempänä bysanttilaiseen tyyliin rakennettua Pyhän Marian kirkkoa.

vuotta myöhemmin myös Ras Al Khaimahin emiirikunta.

– Vierailin Yhdistyneissä arabiemiirikunnissa diakonina ensimmäisen kerran vuonna 1975, ja minut lähetettiin tänne papiksi vuonna 1981, kertoo Libanonista kotoisin oleva isä Varnava.

Lähes neljä vuosikymmentä Emiraatien kehitystä seurannut pappi ylistää maan hallitsijoita avarakatseisuudesta.

– Täällä on aina annettu kristittyjen ja kaikkien muidenkin uskontokuntien edustajien harjoittaa vapaasti uskontoaan. Hallitsijoilla on ollut viisas näkemys, että me kaikki olemme Jumalan lapsia.

SEURAKUNTA KASVAA

Isä Varnava esittelee ylpäänä vuonna 2007 valmistunutta, bysanttilaiseen tyyliin rakennettua Pyhälle Marialle omistettua ortodoksikirkkoa, johon saapuu joka perjantai liturgiaan jopa 600 ortodoksia.

Liturgia pidetään perjantaisin, joka on muslimimaassa vapaapäivä. Jumalanpalveluskielinä ovat kreikka ja arabia.

Jäseniä seurakunnalla on noin 800 perhettä, joista valtaosa on muuttanut maahan Libanonista, Syyriasta, Palestiinasta, Kreikasta tai Serbiasta. Lähes kaikki seurakuntalaiset ovat nuoria tai keski-ikäisiä, sillä Emiraatteihin tullaan tekemään töitä ja lähdetään yleensä takaisin kotiin viimeistään eläkeiässä.

Isä Varnava, 67, ei sen sijaan suunnittele eläkkeelle jäämistä.

– Kotini ja työni on täällä Emiraateissa, hän sanoo.

Seurakuntalaisten joukossa on paljon lapsiperheitä, ja liturgian aikana järjestettävään pyhäkouluun osallistuu viikoittain jopa 300 lasta.

– Olen ylpeä kirkostamme, joka oli ensimmäinen kreikkalaisortodoksinen kirkko Persianlahden alueella, isä Varnava sanoo.

Kirkon rakennustyöt kestivät lähes kaksi vuotta ja maksoivat 3,7 miljoonaa euroa.

– Maa-alueen koko on 1800 neliömetriä ja sen saimme lahjoituksena Dubain hallitsijalta, sheikki **Mohammad Bin**

Rashid Al Maktoumilta. Ikoneita saamme jatkuvasti lahjaksi eri puolilta maailmaa.

RISTIT PUUTTUVAT KATOILTA

Kristillisille kirkkoille annetulla alueella Jebel Alissa, kaukana Dubain ulkopuolella aavikon laidalla, sijaitsee kymmenkunta kristillistä kirkkoa pienellä alueella lähes vieri vieressä. Ortodoksikirkkoista ovat edustettuina myös Egyptin koptikirkko ja Syyrian jakobiittikirkko.

Rakennusten ulkomuodosta niitä ei helposti erota kirkkoiksi, eikä yhdenkään kirkon katolla ole ristiä. Ristejä on kuitenkin esillä kirkkojen porttien pielissä.

– Voihan tätä tulkita monella tavalla. Kristityt saavat toki rakentaa kirkkoja ja käydä kirkkoissa, mutta kirkot sijaitsevat kaukana keskellä ei-mitään, ettei yhdenkään muslimin tarvitse nähdä näitä rakennuksia, kertoo katuakaiseva kristitty mies.

Hän ei halua kertoa edes etunimeään, koska siirtotyöläisen ei ole soveliasta esittää kritiikkiä isäntämaataan ja sen hallintoa kohtaan.

Jebel Alin kirkkoalue on todellakin kaukana kaikesta, ja sinne pääsee käytännössä vain henkilöautolla. Kävelymatka lähimmältä metroasemalta on maan kuumuudessa liian pitkä.

UUSI ORTODOKSIKIRKKO PÄÄKAUPUNKIIN

Siirtotyöläisten määrä Yhdistyneissä arabiemiraateissa kasvaa vuodelta. Moni tulijoista on arabimaista mutta myös kristittyjen osuus kasvaa.

Viime vuoden tammikuussa pääkaupungissa Abu Dhahissa avattiin Antiokian patriarkaatin alaisuudessa toimiva Pyhälle Eliaalle omistettu ortodoksikirkko.

Avajaisjumalanpalvelus oli paitsi suuri juhlahetki, myös iso mediatapahtuma, johon osallistui niin maan suvaitsevaisuusministeri, sheikki **Nahyan Bin Mubarak Al Nahyan** kuin Antiokian ja koko Idän patriarkaatti **Johannes X**.

– Läsnaolomme tässä hengellisessä juhlatilaisuudessa on vahva osoitus Yh-

”Koko maa pyörii islamin ympärillä.”

distyneiden arabiemiraattien ja Libanonin erityisestä ja vahvasta suhteesta, ministeri Al Nahyan kertoi *The National* -sanomalehdelle.

Patriarkka Johannes X kiitti Yhdistyneiden arabiemiraattien hallintoa ja johtohenkilöitä tuesta ja suvaitsevaisuuden sanoman ylläpitämisestä ja välittämisestä koko maailmalle.

Dubain tapaan myös Abu Dhabin ortodoksikirkko sijaitsee teollisuusalueella kaupungin laidalla.

ISLAMIN KALENTERIN MUKAAN

Uskonnon harjoittamisen vapautta suituttaa myös Etiopiasta kotoisin oleva ortodoksi, 32-vuotias **Samuel**, joka on työskennellyt Dubaissa rakennustyössä viisi vuotta.

– Periaatteessa ja usein käytännössäkin täällä on kristitylle kaikki asiat ihan hyvin, Samuel sanoo.

Hän haluaa kertoa vain etunimensä.

– Monessa tilanteessa ortodoksina ja kristittynä koen kuitenkin olevani kuin toisen luokan kansalainen muslimeihin verrattuna. Koko maa pyörii islamin ympärillä. Kristityt eivät saa vapaata uskonnollisina juhlapäivinä vaan kaikki elävät islamin kalenterin mukaan.

Samuel on maassa töissä mielellään.

– Täällä on työtä ja palkka on kohtuullinen. Pystyn lähettämään perheelleni Etiopiaan rahaa kolmen lapseni koulumaksuihin. Vapaapäivänä perjantaina käyn usein Egyptin koptikirkon liturgiassa, se helpottaa koti-ikävää. ●

Nimi: Leena Hotari
Ikä: 79 vuotta
Asuu: Heinolassa
Perhe: naimaton, ei lapsia
Ammatti: eläkkeellä, työskenteli LVI-piirtäjänä
Harrastukset: lukeminen, yhteiskunnallisten asioiden seuraaminen, kirkkokuoro, vapaaehtoistoiminta



TEKSTI JA KUVA SAARA KALLIO

Naurua ja itkua karjalaksi

OLEN karjalaisperheen viides ja nuorin lapsi. Isäni **Johannes Hotari**, alkujaan Liiptä, vei perheensä 1930-luvulla Suistamon itäiseen korpikylään Roikonkoskelle. Uuksujen varrelle oli perustettu VR:n sahalaitos, josta hän sai perheelleen elannon. Sinne joen rantatörmälle hän rakensi meille kodin. Sahan ympärille syntyi vilkas kyläyhteisö. Joulukuun viides päivä vuonna 1939 jouduimme lähtemään evakkoon talvisodan jaloista. Päädyimme Jalasjärvelle, jossa synnyin talvipakkasilla helmikuussa vuonna 1940. Seuraavana vuonna palasimme takaisin kotiimme Karjalaan, mutta vuonna 1944 jouduimme lähtemään taas, tällä kertaa lopullisesti. Menimme ensin Lapualle ja sitten asetuimme Hankasalmelle, jonne rakensimme oman kodin. Äitini kuoli jo 50-luvun alkupuolella ja isäni meni uudelleen naimisiin salmilaisen naisen kanssa.

Kaikki perheemme lapset kastettiin ortodokseiksi. Muistan, miten me ortodoksioppilaat jouduimme kansakoulussa laulamaan ortodoksisia veisuja kylmällä vintillä. Menin oppikouluun Pieksämäelle, mutta se oli ikävä kokemus. Näin jatkuvasti painajaisia koulun rehtorista, jota pelkäsin hirvittävästi. Jätin oppikoulun kesken. Lähdin Helsinkiin töitä etsimään

”Ilman juuriaan ihminen on onneton.”

vuonna 1959 ja siellä vierähti kaikkiaan 45 vuotta ydinkeskustassa. Tein neljä vuotta raskasta työtä kaupassa ja tehtaalla, mutta tiesin, että minulla on määrättyä lahjakkuutta. Olin Keski-Suomessa voittanut piirustuskilpailun, ja lankomieheni näki lehdessä hakuilmoituksen piirtäjäkoulutukseen. Hän sanoi, että haepas tuonne, kun sinulla on aina se kynä kädessä. Pääsin sisään, ja vuonna 1963 olinkin sitten jo LVI-projektipiirtäjänä Etelä-Espalla Ekonossa, joka oli siihen aikaan Suomen suurin insinööritoimisto.

Vaikka hyvän työn myötä talouteni oli kunnossa ja minulla oli kaunis koti, juurettomuus kalvoi ja jotain tuntui puuttuvan. Kun kerran tansseissa kuulin kahden tytön puhuvan keskenään karjalaa, purskahdin itkuun. Kaipasin karjalaisia juuriani ja oivalsin, että ilman juuriaan ihminen on onneton. Onneksi löysin ortodoksisen kirkon ja Suistamon perinneseuran. Lauloin myös karjalankielisessä kuorossa. Toivon, että vanhojen karjalaiskujan jäseniä palaisi äitikirkon helmaan,

koska ilman evakkoja kirkkomme ei olisi sitä mitä se on. Silti ei ole väliä, mistä ihminen on kotoisin. Toivotan kaikki tervetulleiksi kirkkoamme ja iloitsen jokaisesta uudesta jäsenestä. Kannan aina kirkon ristisaatoissa Evakko-Kristus-ikonina, joka on evakoille tärkeä ikoni. Se muistuttaa meitä kulkemastamme matkasta. Laulan kirkkokuorossa muutaman muun naisen kanssa. Kuoron keski-ikä on 77 vuotta ja kutsumekin kuoroamme ”antiikkikuoroksi.”

Helsingin vuosien jälkeen muutin Heinolaan vuonna 2004. Vietin täällä 70-luvun alussa kesälomia Ruotsalaisen rannassa, joten paikka oli minulle entuudestaan tuttu. Ajatusmaailmaltani elän rikasta yhteiskunnallista ajattelutapaa kiitollisena tästä maasta ja siitä, miten se on kehittynyt. Sielultani olen aina ortodoksinen. Ortodoksinen sielu on mielestäni herkkä ja kauneutta kaipaava. Olen pohtinut, että ehkäpä kaikki nämä vuodet minua ovat kantaneet isäni äidin eli baban kaulassa kanttinauhassa riippuva risti ja hänen karjalankieliset rukouksensa. Eritoten hänelle lähettelen terveisiä tuonilmaisiin harjoitellen samalla karjalan kieltäni. Mitä vanhemmaksi tulen, sitä enemmän osaan nauraa ja itkeä karjalaksi. ●

Ylistämme, ylistämme Sinua, kaikkein pyhin Neitsyt, ja kunnioitamme Sinun jaloa suojelustasi, sillä pyhä Andreas näki Sinut ilmassa rukoilemassa puolestamme Kristusta. – *Pieni ylistysveisu*



”Rukous on Jumalan ja ihmisen dialogia.”

*Jarmo Hakkarainen
sivu 26*

Jaakobin liturgiassa pappi jakaa leivän ja diakoni ojentaa maljan.

JAAKOBIN LITURGIA

TEKSTI MIRVA BROLA KUVA VLADA WAHLSTÉN

■ Lokakuun jumalanpalveluskalenterissa voit nähdä merkinnän Jaakobin liturgiasta. Mistä oikein on kyse?

Apostoli Jaakobin muistopäivää vietetään 23. lokakuuta. Jaakobia kutsutaan Herran veljeksi, sillä hän oli Neitsyt Marian kihlanneen Joosefin poika tämän ensimmäisestä avioliitosta Salomen kanssa. Jaakob liittyi Jeesuksen seuraajiin vasta tämän ristinkuoleman jälkeen, ja hänet valittiin Jerusalemin alkuseurakunnan johtajaksi. Hänen nimeään kantaa myös Uuden testamentin Jaakobin kirje.

Jaakobin mukaan on nimetty myös vanhimpana pidetty, yhä käytössä oleva ehtoollisjumalanpalveluksen liturgiateksti. Antiokiassa, Kyproksella ja Aleksandriassa Jaakobin liturgiaa käytettiin paikoitellen 1100-luvulle saakka. Muualla Jaakobin liturgian toimittaminen loppui jo aiemmin, kun Johannes Krysostomoksen nimellä tunnettu liturgia vakiinnutti asemansa yleisimpänä ehtoollisjumalanpalveluksena.

Orientalikirkoissa Jaakobin liturgia on yhä käytössä, ja se on tärkein liturgiateksti esimerkiksi syyrialaisissa ortodoksikirkoissa. Myös Jerusalemissa se toimitaan yhä vuosittain.

Jaakobin liturgia noudattaa Jerusalemin alkuseurakunnan tapoja eikä sisällä vaikutteita myöhemmältä bysanttilaiselta ajalta. Palvelus eroaa siksi monin paikoin nykyään yleisimmin toimitetusta Johannes

Krysostomoksen liturgiasta. Jaakobin liturgiassa esimerkiksi ehtoollislahjat jaetaan uskoille erillisinä: pappi tai piispa jakaa leivän suoraan ehtoollislautaselta, ja diakoni ojentaa maljan juotavaksi.

Palvelus alkaa saatolla, jossa papisto saapuu kirkkoon. Liturgia toimitetaan kasvot kohti kirkkokansaa, kun taas Johannes Krysostomoksen liturgiassa papiston kasvot ovat kohti alttaria ja itää. Lisäksi Jaakobin liturgiassa on enemmän papin rukouksia ja vähemmän kuorolaulua. Jäljellä on myös mittava muisteluosa, jossa rukoillaan muun muassa hädässä olevien ja lähimmäisten puolesta.

Suomalaisissa seurakunnissa Jaakobin liturgiaa toimitetaan kerran vuodessa hänen muistopäivänään tai sen tienoilla, mutta esimerkiksi Kreikassa palvelus toimitetaan useamman kerran vuodessa. Helsingin seurakunnassa Jaakobin liturgiaan voi osallistua ainakin Tikkurilan kirkossa sunnuntaina 20.10. kello 10 ja Lohjan kirkossa keskiviikkona 23.10. kello 10.

Muissa seurakunnissa Jaakobin liturgia toimitetaan ainakin Hämeenlinnan ja Lahden pääpyhäkössä. Kummankin ajankohta on keskiviikko 23.10. kello 10.

Ortodoksiviestin levikkialueella apostoli Jaakobille pyhitettyjä kirkkoja ovat ainakin Helsingin Kotikirkko sekä Kaunisniemen kirkko.

Ortodoksinen rukous on rakkautta

Rukous johdattaa kilvoittelijan käytännön kristillisyyteen, lähimmäisen moninaisen hädän ja tuskan kohtaamiseen, kirjoittaa rovasti Jarmo Hakkarainen.

TEKSTI ROVASTI JARMO HAKKARAINEN KUVA ALEKSI SAVELJEFF

Pinnallisuus, rauhattomuus ja väkivaltaisuus ovat tunnusomaisia nykyihmisen elämänsenteita. Kun ihmisen käsitys Jumalan tuonpuoleisesta todellisuudesta ja elämän pyhydestä katoaa, jäljelle jää ankara fyysinen maailma ja kaikenlainen puuhasteleminen.

Ihmiselämän mieli ja sisältö ovat silloin vaarassa halvaantua tämän maailman pikkuasioiden ahdistavaksi kaaokseksi, jota ihminen pakenee toimeliaisuuteen ja ulkoiseen tehokkuuteen. Tämä on tuttua myös näennäiskirkollisesta toiminnasta.

Mutta on yhä kilvoittelijoita, jotka ymmärtävät elämänsä Jumalan sisäisenä lahjana, hengellisen kasvamisen mahdollisuutena, Jumalan ja ihmisen voimallisen yhteistoimintana koko maailman kirkastumiseksi.

Kristus teki itsessään, ihmiseksi syntymisessään ihmisille mahdolliseksi askeesissa ja rukouksessa paluun Jumalan yhteyteen. Ortodoksinen usko ja pelastuminen eivät ole filosofisen tiedon asioita, vaan ne ilmaisevat ihmisen persoonallisen suhteen persoonalliseen Jumalaan.

Ortodoksinen rukouksen melodia on syvimmiltään lakkaamattoman sisäisen rukouksen harjoittajan eli hesykastin voimallista kilvoittelun liikettä kohti Jumalaa.

Pyhien Isien mukaan sisäisen kilvoituksen harjoittajalla tulee olla neljä keskeistä hyvettä: nöyryys, äärimmäinen valppaus, taisteluvallmius ja rukous.

Nöyryys on välttämätön taistelussa ylpeitä demoneja vastaan, jotta kilvoitteli-

jalla olisi apunaan Kristus, sillä Jumala on ylpeitä vastaan (ks. Sananl. 3:44, LXX).

Kilvoittelija tarvitsee hengellistä valpautta pitääkseen sydämensä aina vapaana kaikista ajatuksista, sellaisistakin, jotka näyttävät hyviltä.

Taisteluvallmiutta kilvoittelijalla tulee olla, että hän pystyisi tarkasti tunnistamaan lähestyvän vihollisen ja asettumaan heti sitä vastaan.

”HENGELLISTÄ HENGITYSTÄ”

Kilvoittelija tarvitsee rukousta huutaakseen sanomattomin huokauksin Kristuksen puoleen heti vastustajan saastaisen hengen ilmaantuessa.

Silloin pyhien isien mukaan kilvoitteleva saa nähdä, miten Kristuksen ylistettävä nimi kirkistaa ja karkottaa vihollisen ja se haihtuu harhoineen kuin savu ilmaan.

Rukous on ortodoksisen opetuksen mukaisesti persoonallista ja yhteisöllistä.

Bysantin hengellisten isien mukaan meidän tulee ortodoksikristittyinä välttää kaavamaisista rukouksen harjoittamisista. Rukouksen syvin kohtauspaikka on Pyhä Ehtoollinen ja Kirkon koko rukouskilvoitus on kasvamista Pyhän Eukaristian mysteerioon.

Ortodoksinen rukous on rakkaut-

ta. Mitä enemmän me rakastamme, sitä enemmän me rukoilemme. Kirkon pyhät isät kutsuvatkin rukousta ”hengelliseksi hengitykseksi”. Rukous johdattaa kilvoittelijan käytännön kristillisyyteen, lähimmäisen moninaisen hädän ja tuskan kohtaamiseen.

Jumalan tunteminen ylentää ihmisydämen rakastamaan Jumalan rakkautta. Pyhän Gregorios Palamaksen (k. 1359) mukaan ihmiset tulevat sydämessään täyteen Jumalan ylistystä ja ihmetystä, kun he saavat nähdä Jumalan suurenmoisia tekoja.

Pyhä hiljaisuus merkitsee bysanttilaisessa perinteessä teologista

tiedettä, joka johtaa ihmisen ajatusten, sydämen ja aistien parantumiseen.

Ortodoksinen psykoterapia ei tarkoita psykologista, emotionaalista tai älyllistä tasapainoa, vaan kilvoittelijan askeesin tietä Jumalan kaltaisuuteen.

Kaikki tämä edellyttää kilvoittelijalta katumusta ja vapautumista himoista. Kilvoittelija ottaa vastaan Jumalalta hengellisen tiedon ja kykenee erottamaan sielussaan toisistaan hyveet ja paheet. Hän keskittyy Jumalan antamaan sisäiseen elämään ja kykenee harjoittamaan rukousta ja teologiaa.

Bysanttilainen pyhän hiljaisuuden rukous merkitsee ihmisen mielen ja ajatus-

”Kilvoittelijan hengellisen kasvun saa aikaan rakkaus Jumalaan.”



Puhdas rukous kohottaa ihmisielen Jumalan eteen.

ten varjelemista kaikenlaiselta pahuudelta.

Kirkon pyhät kilvoittelijat opiskelivat autiomaassa pyhää hiljaisuutta oppiakseen tuntemaan Jumalan elämässään. Abba Agatonista kerrotaan, että hän piti kolme vuotta kiviä suussaan, kunnes kykeni olemaan hiljaa.

JUMALAN JA IHMISEN DIALOGIA

Kirkon pyhien isien ja opettajien askeettisen kokemuksen mukaisesti ruumis osallistuu rukoukseen ja auttaa mieltä ruokoilemaan. Rukous ei kuoleta ruumista eikä merkitse sielun toimeettomuutta.

Ruumiin osallistuminen kilvoitteluun ilmaisee pikemminkin toimintaa ja osallistumista, koko ihmisen eli sielun ja ruumiin omistautumista Jumalalle. Ruumiin ja sielun ykseyttä merkitsee pyhässä askeesissa ihmisen ykseyttä Jumalassa.

Ortodoksinen psykoterapia ei ole pelkästään metodi, vaan ilmaisee Kirkon elämän ja sisältää pyhät mysteerit ja askeesin. Askeesi liittyy ortodoksisen hiljaisuuden teologiaan ja ihmisten hoitami-

seen sielun himoista Kristuksessa.

Kilvoittelijan hengellinen parantuminen on mahdotonta ilman Jumalan rakautta. Hengellinen eheytyminen tapahtuu ihmisessä suuren hengellisen kaipauksen ja täydellisen Jumalan ikävöimisen kautta.

Pyhä apostoli Paavali kehottaa meitä olemaan kärsivällisiä uskossa, iloisia toivossa ja kestäviä rukouksessa (vrt. Room. 12:12), että hyvää tekevä jumalallinen ilo asuisi meissä.

Jumalalliset hyveet irrottavat mielen himoista: hengelliset tutkistelut puolestaan vapauttavat sen himottomista mielikuvistakin. Puhdas rukous puolestaan kohottaa ihmisielen Jumalan eteen.

Kun kilvoittelijan mieli kiinnittyy lujasti Kristukseen, hän pitää näkyvää maailmaa arvottomana. Kilvoittelijan hengellisen kasvun saa aikaan rakkaus Jumalaan. Jumalalliset hyveet muokkaavat kilvoittelijan mieltä Jumalan rakastamiseen. Parhaiten siihen johdattaa mielen puhdas rukous.

Pyhittäjä Johannes Siinailainen (600-luvulla) kutsuu rukousta sovinnoksi Jumalan kanssa. Puhdas rukous on vaikutukseltaan kyynelten äiti, mutta myös tytär. Himoista vapaa rukous on kiusaukset ylittävä silta, hyveiden lähde ja tulevan jumalallisen kunnian merkki.

Rukous on Jumalan ja ihmisen dialogia, joka ei sisällä pelkästään ihmisen älyä, vaan myös ruumiin ja sielun.

Kilvoittelijan rakkaus Jumalaan alkaa siitä, että ihmiselle kaikki näkyväinen maailma muuttuu yhdentekeväksi. Mitä enemmän pahuus on päässyt vuodattamaan häneen myrkyään, sitä enemmän hän tarvitsee elämässään katumuksen kyneleitä ja kilvoitusvaivoja.

Askeetin mieli palaa puhtaassa rukouksessa takaisin sydämeen eli tämän maailman yksinäisyydestä Jumalan koitiin. Mieli ei kuluta enää aikaa langenneen maailman ulkoihin asioihin eikä joudu sielun vihollisen himollisten ajatusten ryöstämäksi. ●



Gnostilaiset uskoivat, ettei pelastus ollut kaikkia varten.

Salainen viisaus johti harhaan

Gnostilaisuus oli myöhäisantiikin aatevirtaus, jonka yksi haara vaikutti kristinuskon sisällä. Sitä esiintyi myös muiden uskontojen yhteydessä.

TEKSTI MATTI P. PULKKINEN KUVA CANSTOCKPHOTO

Kirkkohistorioitsija **John Kelly** kutsui gnostilaisuutta olettamusten, mielikuvituksen ja mystiikan oudoksi sekoitukseksi, joka ei ollut uskontoa eikä filosofiaa. Ei tiedetä tarkasti, missä ja milloin tämä antiikin ajatussuunta alkoi, mutta gnostilaisuutta alkoi tunkeutua kristittyjen pariin jo varhaisen kirkon aikana.

Nimitys gnostilaisuus johtuu kreikan sanasta *gnostikos*, joka merkitsee henkilöä, jolla on tietoa. Juuri tiedon avulla gnostilaiset uskoivat ihmisen pelastuvan, koska syntiä ei ollutkaan, oli vain tietämättömyyttä.

Merkittävä gnostilainen Valentinus

väitti, että apostoli Paavali oli opettanut läheisilleen salaista viisautta, jota Valentinus itse välitti. Valentinolaiset esittivät olevansa eräänlainen sisäpiirin kirkko, parhaiden parhaat, johon vain viisaimmat pääsisivät.

Gnostilaisten mukaan henkinen maailma oli hyvä, aineellinen maailma paha. Niiden välinen raja oli ylittämätön. Tuonpuoleinen, käsittämätön Jumala oli hyvä. Siksi hän ei ollutkaan tämän vajavaisen maailman luoja.

Olevaisen kaikkine puutteineen oli luonut epätäydellinen, alempi jumala, *demiurgi*. Ajatus oli lainattu filosofi Platonilta. Koska gnostilaisten oli vaikeaa se-

littää, miten täydellinen Jumala oli luonut epätäydellisen alijumalan, he väittivät, että demiurgi olikin luotu vahingossa.

HATUSTA VETÄISTY HENKIMAAILMA

Gnostilaisten ajatushautomoissa syntyi monia henkiolentoja, *aeoneita*, kuten Totuus, Ihminen ja Kirkko. Koska aineellisen ja henkisen maailman ero oli ylittämätön, gnostilaiskristitty opettaja Markion väitti, että maailman luoja, demiurgi, oli juuri Vanhan testamentin Jumala.

Kristus taas oli tosi Jumala, aivan eri maailmasta kuin materiaalinen todellisuus. Markionin mukaan Jeesus olikin vain esittänyt ihmistä. Gnostilainen

Golgata muuttui jonkinlaiseksi teatteriksi, jossa Jeesus näytteli kuolevansa.

Gnostilaiset uskoivat, ettei pelastus ollut kaikkia varten. He opettivat, että oli kolmenlaisia ihmisiä. Alimman luokan ihmiset ymmärsivät vain materiaalisen maailman. Kristityt luokiteltiin vähän korkeammalle, mutta he elivät vain omassa mielessään ja luulivat demiurgia Jumalaksi.

Vain gnostilaiset *pneumaatikot* olivat kyllin viisaita käsittääkseen taivaalliset salaisuudet ja pääsivät näin osalliseksi Jumalasta. Pelastus oli gnostilaisille yksilökeskeistä, kun taas ortodokseille pelastus syntyy vain yhteydestä kirkkoon.

Gnostilaiset pitivät itseään viisaiden eliittinä, mutta ulkopuoliset olivat eri mieltä. Pakanafilosofi Plotinos piti gnostilaisia oppimattomina häiriköinä, jotka kyllä mielellään pilkkasivat muita. He eivät Plotinoksesta olleet oikeita filosofeja vaan pelkkiä huijareita, jotka tehtailivat uusia henkiolentoja.

TIEDON NIMELLÄ KULKEVA VALHETIETO

Paavali kehotti Timoteusta varomaan gnostilaisten ristiriitaista valhetietoa ja pysymään siinä opissa, jonka oli saanut. (1. Tim. 6:20). Roomassa vaikutti 100-luvulla gnostilainen Valentinus, jonka oppeja vastaan pappismarttyyri Ireneos Lyonilainen (k. 202) kirjoitti.

Ireneos osoitti, kuinka gnostilaisten järjestelmät olivat ristiriidassa paitsi Pyhien kirjoitusten myös toistensa kanssa. Gnostilaiset uskoivat pelastuvansa yksin tiedon avulla, ja Ireneos kuvasi, miten pelastusvarmuudesta tuli heille lupalappu elää kuin pakanat. He söivät uhrieläinten lihaa ja jotkut kävivät katsoimassa huvikseen raakoja gladiaattori-taisteluja.

Pappina Ireneos tiesi hyvin, miten gnostilaiset ahdistelivat nuoria tyttöjä ja naimisissa olevia naisia. Kirkko tarjosi apua tytöille ja heidän aviottomille lapsilleen, jotka gnostilaiset hyväksikäyttäjät olivat hylänneet lähtiessään uuden valloituksen perään.

Johanneksen ilmestyksessä Kristus varoittaa Tyatirassa julistaneen väärän profeetan seuraajia. Tämä elosteleva nainen opetti gnostilaiseen tapaan löyhää seksuaalimoraalia ja kehotti syömään uhrieläinten lihaa (Ilm. 2:20–24).

Koska gnostilaiset eivät olleet juuristään yksimielisiä, osa heistä osoitti materiaallisen maailman halveksuntaansa jyrkällä askeesilla.

Gnostilaisuus alkoi heiketä 300-luvulla sitä mukaa, kun kirkko vahvistui ja sen oppi tarkentui. Jotkut kristinuskoon vihamielisesti suhtautuvat kirjoittajat syyttävät kirkkoa gnostilaisten vainosta, mutta tästä on varsin vähän historiallisia todisteita.

Gnostilaisuus kuului myöhäisantiikin maailmaan, jossa uskonnot ja profeetat jumaliseen tulivat ja menivät. Ihmisten eriarvoisuuteen ja yksilökeskeisyyteen perustuva gnostilaisuus, jossa oli useita jumaluuksia, näivettyi antiikin loppumisen myötä.

GNOSTILAIUUDEEN JÄLKILÄMMITYSTÄ

Kiinnostus gnostilaisuutta kohtaan alkoi viritä 1800-luvun loppupuolella, kun eri uskontoja yhdistelevä teosofia tuli muotiin. Gnostilaisuudessa uuden ajan ihmisiä viehätti ajatus esoteerisesta, salaisesta viisaudesta, jonka avulla kuolevainen ymmärtäisi taivaalliset mysteerit.

Houkuttelevaksi gnostilaisuuden teki myös halu päästä osalliseksi jostain kielletystä, olivathan gnostilaisten kirjoitukset poistettu kirjastoista jo yli vuosituhat aikaisemmin. Lisäksi vuonna 1945 Egyptistä löydettiin Nag Hammadin kirjasto, joka sisälsi siihen asti tuntemattomia gnostilaisia tekstejä. Osa niistä on suomennettu.

Tekstilöydöt antoivat gnostilaisuudesta aiempaa laajemman ja monipuolisemman kuvan, koska harhaopin tuntemus

oli perustunut Ireneoksen ja muiden ortodoksien kirjoituksiin. Löydöt todistivat, että uskon puolustajat eivät olleet väristäneet gnostilaisuuden oppeja silloin, kun olivat kritisoineet niitä.

Koska Valentinoksen kehittelemiin jumalolentoihin kuului myös naispuolisia aeoneita, jotkut ovat ajatelleet, että liikkeessä ei ollut naisvihamielisyyttä. Esimerkkinä mainitaan usein naispuolinen jumaluus *Sofia* eli Viisaus.

Valentinoksen aeonit olivat kuitenkin mies-naispareja, ja Sofia oli häntä vastavaa miesaeonia, *Theletosta* alempana. Antiikin platonisessa maailmassa nainen oli aina miehen alapuolella, ja tämä arvojärjestys oli gnostilaisessa opissa sisäänrakennettuna. Ireneoksen todistus gnostilaisista tyttöjen hyväksikäyttäjistä osoittaa, että tasa-arvo oli liikkeestä kaukana.

VETOAMISTA ITSERAKKAUTEEN

Usgnostilaisuus yhdistelee vaikutteita kristillisyydestä, idän uskonnoista sekä Raamatun kaanonin ulkopuolelle jätetyistä evankeliumeista. Myös pythagoralainen numeromystiikka on suosittua. Suomesakin on gnostilaisryhmiä, jotka jäljittelevät ulkoisesti kirkon pyhiä toimituksia.

Usgnostilaisuutta markkinoidaan vaihtoehtona, jossa totuutta voi etsiä itse ilman kristillisen dogmatiikan kahleita. Tämä tarjoaa muka tien salaisen tiedon saamiseen, jolloin gnostikko voi ajatella olevansa tiedonetsijä, viisaampi ja syvällisempi kuin tavallinen kristitty. Kristinusko puolestaan tähdentää kaikkien yhdenvertaisuutta Kristuksen edessä.

Ortodoksinen kirkko on tarkoitettu kaikille, kun taas vanha sekä uusi gnostilaisuus on vain harvoille. Gnostilaisuudesta on turhaa etsiä tietoa Jumalasta ja tuonpuoleisesta. Rukous, kilvoitus ja ortodoksiseen teologiaan perehtyminen antavat sen, mitä gnostilaisuus ja muut new age -uskonnot turhaan lupaavat. ●

”Syntiä ei ollutkaan,
oli vain
tietämättömyyttä.”

Jumalanäidin suojelus

Pokrovan juhla muistuttaa siitä, ettei ihmiskunta ole yksin, vaan sillä on suuri puolustaja Jumalan edessä.

TEKSTI PASTORI SERGEI PETSALO KUVA TIMO BARMAN

Jumalanäidin suojeleksen juhlaa, toiselta nimeltään pokrova, vietetään lokakuun 1. päivä. Juhlan viettäminen on peräisin Konstantinopolissa tapahtuneesta ihmeestä. Tuolloin Blahernan kirkossa itse Jumalanäiti ilmestyi enkeleiden, profeettojen ja apostolien ympäröimänä pyhälle Kristuksen tähden houkka Andreakselle ja hänen oppilaalleen Epifaniokselle jumalanpalveluksen aikana. Näyssä Jumalanäiti levitti viittansa rukoulevan kansan ylle merkinä siitä, että hän suojelisi kaupungin tuhoisalta muukalaisten hyökkäykseltä.

Konstantinopoli säästyi hyökkäykseltä, minkä johdosta Jumalanäidin kunniaksi sepitettiin kaunis veisu:

”Sinulle, oi Jumalansynnyttäjä, voitolliselle sotajoukkojen johtajalle, me sinun palvelijasi vaaroista päästyämme kiitokseksi veisaamme voitovirren. Pelasta meidät kaikista vaaroista, sillä sinulla on valta voittamaton, että huutaisimme sinulle: iloitse morsian, aviota tuntematon!”

Ortodoksisessa kirkossa Neitsyt Mariaa on aina kunnioitettu Jumalansynnyttäjän arvonimellä. Ekumeeninen kirkolliskokous vuonna 431 vahvisti virallisella päätöksellään, että Neitsyttä Mariaa on kutsuttava Jumalansynnyttäjäksi, sillä hän oli totisesti synnyttänyt Jumalan, Jeesuksen Kristuksen.

Kirkon jokaisen jumalanpalveluksen lopuksi ennen loppusiunausta lausutaan rukouspyyntö: ”Kaikkeinpyhin Jumalansynnyttäjä pelasta meidät!”. Pyydämme Jumalanäitiä pelastamaan meidät esirukouksillaan kaikista vaaroista ja hädästä sekä rukoilemaan Jumalan, hänen Poikansa edessä, että Herra pelas-

taisi meidän sielumme. Jumalanäidin suojeleksen juhla muistuttaa siitä, ettei ihmiskunta ole yksin, vaan sillä on suuri puolustaja Jumalan edessä.

Juhlan ikonissa on kuvattu Jumalansynnyttäjä, joka kädet levitettyinä verhoaa viitallaan uskovaa kansaa sitä suojelemaan. Neitsyt Maria on taivasten valtakunnassa suurin esirukoilija meidän ihmisten puolesta, ja samalla tavoin kuin hän pelasti Konstantinopolin yli tuhat vuotta sitten, hän pelastaa rukouksillaan myös meidät kaikista vaaroistamme, kun me vain rohkeasti pyydämme hänet avuksemme.



Jumalansynnyttäjän mosaiikki Pokrovan kirkossa Kirkkonummella.

Hänen äidillinen rakkautensa, lämpönsä ja kiintymyksensä meitä ihmisiä kohtaan on taivaita avarampaa. Hänen rakkautensa ulottuu yli maailman ääriin. Tämä päivä muistuttaa meitä Jumalansynnyttäjän rakkaudesta kaikkia meitä ihmisiä kohtaan. Hän on väsymättömän esirukoilijamme Luojamme edessä.

Ylistäen Jumalansynnyttäjä mekin nyt laulamme:

”Tänä päivänä me, uskova kansa vietämme Sinun tulosi valaisemina kirkasta juhlaa, oi Jumalanäiti, ja katsoen pyhää kuvaasi hartaasti lausumme Sinulle: Suojaa meitä pyhällä peitteelläsi ja päästä kaikesta pahuudesta rukoillen Poikaasi Kristusta, meidän Jumalaamme, pelastamaan meidän sielumme.” (Juhlan tropari, 4. sävelmä)

”Neitsyt seisoo nyt kirkossa ja yhdessä pyhien kanssa näkymättömästi rukoilee meidän puolestamme Jumalaa. Enkelit ja esipaimenet kumartavat ja apostolit profeettain kanssa riemuitsevat, sillä Jumalansynnyttäjä rukoilee meidän puolestamme ikiaikaista Jumalaa.” (Juhlan kontakki, 3. sävelmä) ●

Neitsyt seisoo nyt kirkossa ja yhdessä pyhien kanssa näkymättömästi rukoilee meidän puolestamme Jumalaa. Enkelit ja esipaimenet kumartavat ja apostolit profeettain kanssa riemuitsevat, sillä Jumalansynnyttäjä rukoilee meidän puolestamme ikiaikaista Jumalaa.” (Juhlan kontakki, 3. sävelmä) ●

Toivo karkuteillä?



LÄNSIMAISEN kirjallisuuden ensimmäinen opetusrunoteos, Hesiodoksen Työt ja päivät, on kreikkalaisen mytologian eräitä mielenkiintoisimpia tuotoksia. Se on maanläheinen teos, joka kuvaa hyvin arkipäiväisiä aiheita. Siinä kerrotaan varmasti meille jokaiselle hyvin tunnettu tarina juonesta, jossa kaikki kuviteltavissa olevat vaivat ja vitsaukset teljetään erityiseen rasiaan ja uskotaan uteliaan nuoren naisen

Pandoran haltuun. Kuten muistamme, Pandora ei kykene hillitsemään uteliaisuuttaan, vaan avaa lippaan. Niin lippaaseen teljetyt kamaluudet purkautuvat ulos ihmiskunnan vaivoiksi: sota, nälkä, taudit, kurjuus, kuolema. Lippaan pohjalle jää *elpis*, toivo. Kansi kuitenkin ehditään sulkea ennen sen karkaamista.

Purkitetun toivon tapahtumasarjaa ei tämän enempää runoelmassa selitetä. Se on saanut myytintulkitsijat pysähtymään hetkeksi tapahtuman äärelle. Oliko toivo kenties jäänyt ruukkuun vangiksi, ihmisten tavoittamattomiin? Vai oliko se kannen sulkeamisen seurauksena saatu kiinni ja oli nyt meidän käytettävissämme? Mitä ylipäättään ymmärrämme ”toivon” tarkoittavan? Onko se siunaus vai kirous, vitsauksista kamalin – jotain, jonka tarkoituksena oli piinata siihen sokeasti nojautuvia?

Ratkaisevaa toivossa on se, onko sillä kiinnekohtaa, johon sen voi sitoa. Vanhuksen, sairaan tai kuolevan ihmisen toivoa vahvistaa, jos vierellä on toinen ihminen. Läheisen käsi, josta voi pitää kiinni, on vahvempi turva kuin oma yksinäinen käsi, tai vuoteen kaide. Toivoa on oltava silloinkin, vaikka sisäinen pessimisti ja optimisti taistelevat meissä. Pahoin kuitenkin pelkään, että keskellä nykyistä maailmanmenoa ensiksi mainitulla näyttää olevan enemmän perusteluja puolellaan. Claes Anderssonin esimerkin kautta kulkeakseni ”toivo ja epätoivo asuvat samassa ruumiissa.”

Tämä kaksoisside piirtyi tänä syksynä esiin Helsingin yliopiston lehden ajankohtaisessa artikkelissa, jossa esiteltiin sosiaalipsykologian lehtorin Beata Segercrantzin tutkimusta teknologioiden käyttöönotosta vanhustenhuollossa. Kirjoituksessa todettiin, kuinka hoitajat toivovat nykyaikaisuuden helpottavan raskaalla alalla tehtävää työtä. Näin aikaa saataisiin vapautetuksi keskusteluille ja läsnäololle vanhusten kanssa, perustuuhan hyvä hoito ja hoiva hyvälle vuorovaikutukselle. Toisaalta todettiin

erään fysioterapeutin toivottomuus, kun hän joutui salaamaan todellisia näkemyksiään ikäihmisten aktivoimisesta pelikonsoalien liikuntapeleillä.

Hyppy hoivan vastaanottajasta tekniikan käyttäjän rooliin on iso, sillä siinä missä hoiva perustuu koskettamiseen ja elävään läsnäoloon, minä-sinä-suhteeseen, tekniikka edustaa aina minä-se-suhdetta. Tekninen laite, olkoon kuinka kehittynyt tahnassa, ei voi koskaan olla hoivaa tuottava tekijä, vaan se on aina pelkästään väline.

Pessimisti minussa aika ajoin ajattelee elpiksen karanneen lippaastaan tavoittamattomiin. Sen verran ahnaasti panemme toivomme ”uuden toivon” löytämiseen teknologiasta sen sijaan, että kehitystyötä ohjaisi lähimmäiskeskeisyys, toinen ihminen.

Vaikka muinaisessa kreikkalaisessa kokemuksessa toivo näytettyy ihmisen eräänä mahdollisena, jopa kyseenalaisena, suhteena maailmaan, sementoituu kristillinen toivon käsitys Kristukseen, ei ainoastaan tämän, vaan myös tulevan elämän ajaksi. Tämä ”elävä toivo” muistutti minua jälleen olemassaolostaan hoivakoti Helenan kirkon juhlassa syyskuussa. Kaunis ja kodikas kirkko, joka vihittiin vuonna 1914 vanhainkodin asukkaita varten, on pyhitetty Pistikselle (uskolle), Elpikselle (toivolle) ja Agapelle (rakkaudelle) sekä heidän äidilleen Sofialle.

Totesin, että toivo, elpis, on siellä nostettu absoluuttiseen, pyhitettyyn asemaansa, sillä rakennuksen keskuspaikkana toimii kirkko. Kirkkoon sijoitettu Raamattu on viime kädessä leipä, joka ruokkii nälkäisiä, ja juoma, joka ravitsee janoisia. Raamattu on siis *uskon, toivon ja rakkauden* kirja. Evankeliumi antaa paremman tulevaisuuden, vaikka todennäköisyydet ja laskelmat ennustaisivat kaikkea muuta. Omassa itsessäni saatan olla toisinaan pessimisti, mutta Jumalassa olen optimisti.

arkkipiispa Leo

Сбежала ли надежда?



ПЕРВОЕ произведение дидактического жанра в западной литературе «Труды и дни» поэта Гесиода, является одним из наиболее интересных произведений греческой мифологии. Произведение носит практический характер и хорошо описывает повседневные темы. В нем повествуется обо всем нам известном эпизоде, в котором все мыслимые недуги и язвы были упрятаны в ларец и, как

полагают, вызвали любопытство у молодой женщины Пандоры. Как мы помним, Пандора не смогла обуздать свое любопытство и открыла ларец. Так все ужасы, запертые в ларце, вырвались наружу на муки человечеству: война, голод, болезни, страдания, смерть. На дне ларца оставалась только надежда (гр. elpis). Крышка ларца закрылась до того, как надежда успела его покинуть.

О запертой надежде более в произведении не упоминается. Это заставило многих толкователей мифов остановиться на мгновение у данного факта. Осталась ли надежда пленницей ларца, не доступной для человечества? Или же, благодаря тому, что она осталась закрытой в ларце, мы имеем к ней доступ? Что мы подразумеваем под словом «надежда»? Является ли оно благословением или проклятьем, самым ужасным бедствием для тех, кто слепо опирается на нее?

Ключевым моментом надежды является точка опоры, на которой она основана. Надежда пожилого, больного или умирающего человека укрепляется, если рядом находится другой человек. Рука близкого человека, за которую можно держаться, более сильная защита, чем собственная одинокая рука или перила кровати. Надежда должна присутствовать даже тогда, когда в нас борются пессимист и оптимист. Однако я боюсь, что в нынешнем мире большая часть аргументов принадлежит первому из упомянутых. Говоря словами Клас Андерссона «надежда и отчаяние живут в одном теле».

Эта двойная связь («двойное послание») была описана в научной статье преподавателя социальной психологии Беаты Сегеркранц об использовании технологий в уходе за пожилыми людьми, опубликованной этой осенью в журнале Хельсинского университета. В статье отмечается, что работники домов престарелых ожидают, что современность

облегчит их тяжелую работу. Это позволило бы высвободить время для общения с пожилыми людьми, что улучшило бы взаимодействие между опекающими и опекаемыми. С другой стороны отмечена безнадёжность одного физиотерапевта, по причине того, что он должен был скрывать свой истинный взгляд на активацию пожилых людей с помощью подвижных игр на игровых приставках.

Скачок в замене человеческого участия в уходе к использованию техники очень велик, так как уход основан на присутствии и прикосновении, на отношениях «я-ты», в случае же использования техники возникают отношения «я-это». Техническое устройство, как бы оно не было усовершенствовано, не сможет заменить роль человека в уходе, так как является только инструментом.

Время от времени пессимист во мне думает, что надежда сбежала из ларца и находится в пределе недостижимости. Ведь мы с такой жадностью полагаемся на «новую надежду» находимую в технологиях, вместо того, чтобы направить усилия на развитие внимания к ближнему другим человеком.

Хотя, согласно древнегреческому опыту, надежда представляется одним из возможных, даже сомнительных, отношений человека с миром. Христианская концепция надежды во Христе закреплена не только для этой жизни, но и для будущей. Эта «живая надежда» снова напомнила мне о своем существовании на престольном празднике храма Дома престарелых имени святой Елены в сентябре. Красивая и уютная церковь, которая была открыта в 1914 году для жителей дома престарелых, освящена в честь святых Пистис (Веры), Элпис (Надежды), Агапе (Любови) и матери их Софии.

Я сказал, что надежда (Элпис) там вознесена до ее абсолютного освященного положения, потому что центром здания служит храм. Библия, помещенная в храме, - это хлеб, который питает голодных, и питье, который утоляет жажду жаждущих. Библия - это книга веры, надежды и любви. Что бы ни предсказывали нам вероятности и расчеты, Евангелие дает нам лучшее будущее. Сам по себе я иногда могу быть пессимистом, но в Боге - я оптимист.

Архиепископ Лев

Heinolassa luodaan muistojen kudelmia

TEKSTI JA KUVA SAARA KALLIO

Kudottu elämä -hanke kerää talteen Heinolan seudun karjalaisevakkojen käsityöperinnettä ja muistoja. Vetovastuussa projektista ovat muistelu-työn ohjaaja **Henna Paasonen** ja kudonnan artesaani, toimittaja **Kaisa Hako**. Yhteistyökumppaneita ovat Käkisalmi-säätiö, Heinolan museot, Juliana-yhteisö, Elämyspuoti sekä Suomen käsityön museo. Tarkoituksena on koota hanke kirjaksi ja näyttelyksi.

– Tavoitteena on kutoa heinolalaisten karjalaisten naisten kanssa räsymattoja ja tallentaa heidän käsityömuistojaan. Tällä hetkellä mukana on yhdeksän naista. Kaisan rooli on vetää kutomistyöpajat ja minä ohjaan muistelu-työpajat, kertoo Paasonen.

– Heinolaan tuli paljon evakoita etenkin Käkisalmeista, joten siinä mielessä täällä on paljon karjalaisuutta, lisää Hako.

Paasonen huomauttaa, että Heinolan ortodoksinen kirkkokin on alkujaan rakennettu pitkälti käkissalmelaisille evakoille.

Suunnittelu alkoi jo viime vuoden elokuussa. Hako piti pop up -kutomoa Heinolassa ja Paasonen nappasi hänet mukaan projektiin. Hako on pitänyt aiemmin esimerkiksi räsymattoretiriitin ja hän on kehittänyt tarinallisen kudonnan työpajoja, joten hankkeeseen osallistuminen tuntui luontevalta.

– Räsymatto on mielekäs tapa lähestyä muistoja. Räsymatto on suomalaisten mielissä elämäntarinan symboli ja projektissamme se otetaan vielä tietoisemmin kerronnan tavaksi.

Viime maaliskuussa Heinolassa pidettiin aloitusseminaari, jossa puhui Suomen käsityömuuseon amanuenssi **Seija Hahl**. Elokuussa leikattiin matonkuteita ja pidettiin kudontatyöpajat. Muis-



Kaisa Hako (vas.) ja Henna Paasonen toteavat, että räsymatto on hedelmällinen metodi muisteluun. Paasonen sai idean hankkeeseen oman sukunsa räsymatoista.

telutyöpajat toteutetaan tänä syksynä, ja niissä on tarkoitus pohtia myös käsitöiden hengellistä merkitystä.

– Sen jälkeen alkaa koonti näyttelyksi ja kirjaksi. Olemme saaneet hankkeellemme kaksi apurahaa, joilla tämä vuosi on turvattu. Tarkoitus on hakea lisärahoitusta loppuvuodesta. Jos kaikki menee suunnitellusti, kirja ja näyttely ovat valmiita vuonna 2021. Heinolan museo on kiinnostunut toteuttamaan näyttelyn, Paasonen sanoo.

KÄSITYÖT OVAT HILJAISTEN HISTORIAA

Evakkoon lähtiessä kuormaan otettiin tavaroita, joihin liittyi suvun tarinoita. Käsityöt kantavat paljon asioita mukanaan. Niihin liittyi tarinoita, joita historiankirjoitus ei välttämättä kerro. Siitä, mistä ei voi puhua, voi kutoa maton. Hako kertoo, että asia on tiedostettu jo antiikin aikana.

– Minua on aina viehättänyt taru, joka esiintyy Ovidiuksen Muodonmuutoksissa. Filomela-nimiseltä naiselta katkais-

tiin kieli, jottei hän voisi kertoa hänelle tehdyistä pahoista asioista. Niinpä hän kutoi ne. Tarina kertoo käsitöiden voimasta. Käsitöiden tekeminen on tapa jäsentellä omia ajatuksiaan.

Paasonen testasi tarinallisen kudonnan metodin itsekkin. Hän kutoi räsymaton, johon käytti materiaalina muun muassa aikoinaan mummoltaan saamansa vanhan pussilakanan. Työpajoissa tunteet ovat pinnassa. Hako kertoo, että kutojat heittäytyivät antaumuksella perheidensä tarinoihin sekä karjalaisuuteen erilaisin vivahtein. Maantieteellisesti liikuttiin Koivistolta Värtsilään asti.

– Yksi kutoi räsymattoonsa Laatokan värit, toinen kutoi sukunsa naisten ketjun, kolmas kutoi läheisiä ihmissuhteitaan Karjalan punamustissa väreissä. Eräs evakko kutoi koko elämäntarinansa iloineen ja suruineen. Jokainen raita oli täynnä merkityksiä monella eri tasolla, ja osallistujat vaikuttivat onnellisilta aikaansaannoksistaan. ●



René Nyberg

PATRIARKKOJA JA OLIGARKKEJA

Kustannusosakeyhtiö Siltala 2019

René Nyberg on tehnyt pitkän diplomaattituran, jonka aikana hän palveli useita vuosia Suomen edustustoisissa Moskovassa ja Leningradissa. Syksyn tärkeisiin kirjoihin kuuluu hänen omaelämäkerrallinen esseekirjansa Venäjästä. Teoksen raflaava nimi *Patriarkkoja ja oligarkkeja* kertoo kahdesta elämänpiiristä, joita Nyberg käsittelee havaintojensa pohjalta – kirkko ja liike-elämä.

Ei ehkä ole yllätys, etteivät ihmiset, jotka niissä liikkuvat, kovin paljon eroa toisistaan. Kirjan kiehtovin ulottuvuus on syvä tieto ja tuntemus, joiden kautta Nyberg vie lukijan entisen Neuvostoliiton ja nykyisen Venäjän sisäpiireihin. Kokoneen diplomaatin havainnot ja analyysit ovat monessa kohtaa säkenöiviä.

Samalla säilyy kotoisan kerronnan tunnelma, kuin lukija olisi suurlähettilään vierana tunnelmallisen kirjaston sohvalta. Tämä on tärkeää ja mieluisaa, koska kiinnostus lähinaapurissa olevaa suurvaltaa kohtaan on meillä usein pintapuolista ja välinpitämätöntä. Nyberg toteaa, että Suomi luulee voivansa olla selin Venäjään päin, katse koko ajan länttä etsien.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ja Venäjän ortodoksisen kirkon vuoropuhelu, joka alkoi ystävyysvierailuista 1960-luvulla ja jatkuu edelleen, tunnetaan sekä kotimaassa että kansainvälisesti. Nyberg kuvaa terävästi sen poliittista ulottuvuutta ja tietää myös siinä tehdyistä ekumeenisen teologian edistysaskeleista.

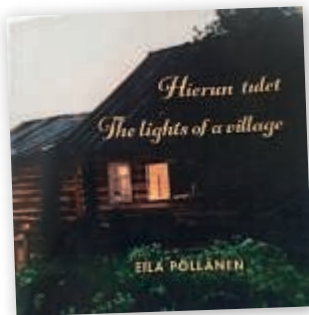
Kirkollisen osan tärkein ansio on kuitenkin se, kuinka Nyberg nostaa esiin ortodoksi-

sen kirkkomme Venäjä-suhteen. Se on luterilaisten ekumeniaa läheisempää mutta myös ankarampaa tarinaa. Diplomaatti-kirjoittaja avaa lukijalle ”ortodoksisen kirkon vaaran vuodet”, kun sotien jälkeen Moskovan patriarkaatti painosti kirkkoamme palaamaan sen kanoniseen yhteyteen.

TT Juha Riikosen tutkimukseen viitaten Nyberg kertoo, kuinka pieni kansankirkko, joka sodan seurauksena oli hädin tuskin enää olemassa, jätettiin yksin poliittisen paineen kohteeksi mutta selviytyi. Nyberg kuvaa myös asiantuntevasti Viron ortodoksisen kirkon autonomian palauttamisen vaiheita 1990-luvulla. Näiden tapahtumien tuntemus auttaa ymmärtämään nykyisiä tilanteita, esimerkiksi Ukrainassa tai Ranskan niin sanotun venäläisen emigranttikirkon kohdalla.

Ortodoksiselle lukijalle René Nybergin kirja on erityisen kiinnostava, koska se kuvaa omaa historiaamme sympaattisen tarkkailijan asiantuntevasta ja tuoreesta näkökulmasta. Kirjan ensimmäinen painos on jo loppuun myyty. Onneksi toinen on tulossa.

HEIKKI HUTTUNEN



Eila Pöllänen

HIERUN TULET – THE LIGHTS OF A VILLAGE

Karjalan kielen seura 2019

Ruotsissa asuva muusikko Eila Pöllänen on julkaissut karjalankielisen levyn Karjalan kielen seuran avustuksella. Isänsä puolelta karjalainen Pöllänen on säveltänyt kappaleita karjalaisten runoilijoiden teksteihin. Levyllä runoilevat Zinaida Dubinina, Aleksandr Volkov,

Vladimir Brendojev, Ivan Savin, Valto Sara, Tatjana Baranova, arkkipiispa Leo ja Eeva Kilpi.

Levyn päättää kappale, joka on tehty karjalaisevakkoo Eeva Kilven rakastettuun Kun mummot kuolevat -runoon. Tulkinta tekstistä on valoisa. Pölläsen äänessä on lämpöä, lempeyttä ja kaihoa, ja levyn päällimmäinen tunnelma on melankolinen. Haikeiden sävelien joukkoon mahtuu toki pirteämpiäkin kappaleita. Ponnekas *Astu ainos kunnetahto*, arkkipiispa Leon runoon sävelletty *Mikse elos moine lyhyt on* ja leikkisä *Kadajikko* saavat hymyn huulille.

Pöllänen on monipuolinen muusikko. Sen lisäksi että hän laulaa, soittaa hän levyllä kitaraa, pianoa, urkuharmonia ja haitaria. On sääli, että levyn kansivihkosta ei löydy kappaleiden lyriikoita. Niitä olisi ollut mukava tavailla, kaikilta kun ei karjalan kieli luonistu. Levy on hieno kulttuuriteko ja auttaa osaltaan pyrkimyksiä karjalan kielen elvyttämiseksi.

SAARA KALLIO



Eila Pöllänen on säveltänyt ja sovittanut levyilleen karjalaisia runoja.



Arkkimandriitta Sergei

METALLI-IKONIT – VUOSITUHANTISTA PERINNETTÄ

Valamon luostari 2018

Valamon luostari on kustantanut viimevuotisen Valamon kätköistä – käspaikkoja ja metalli-ikoneja -näyttelyn innoittamana teoksen metalli-ikoneista. Useista asiantuntija-artik-

keista koostuvan tietokirjan on toimittanut arkkimandriitta Sergei.

Tästä kulttuuriperinteen muodosta kiinnostunutta lukijaa hemmotellaan yksityiskohtaisella kerronnalla. Metalli-ikoneista on moneksi: niitä löytyy muun muassa pyhäinjäännösrasteista neliosaisista taiteikoneista ja kiotaristeista. Erityisen sopiva kestävä materiaali on ollut ulkokäyttöön, hautaristeihin sekä kirkkojen sisäänkäyntien yläpuolelle oleviin ikoneihin.

Nämä helposti mukana kulkevat ja edulliset ikonit ovat olleet erityisen suosittuja Venäjän vanhauskoisten parissa. Ihmekös tuo, sillä tämä uskonnollinen vähemmistö on vainojen myötä ollut usein liikekannalla. Pietari Suuren kiellettyä aikanaan valettujen ikonien käyttämisen kirkoissa ja kodeissa vanhauskoiset säilyttivät salassa metalli-ikonien valuperinteen.

Ennen Venäjän vallankumousta metalli-ikonien valmistus oli jälleen sallittua. Edullisen hinnan takia näiden ikonien kysyntä oli

suurta, ja niitä valmistettiin laajalti. Lujatekoisuutensa ansiosta ikonit levisivät myös Venäjän ulkopuolelle. Tänä päivänä metalli-ikoneja valmistetaan muun muassa Moskovassa, Pietarissa ja Riiassa.

Nämä sakraaliesineet on tarkoitettu käyttöön, mikä näkyy kirjan kuvituksessa. Ikoneita on pesty hiekalla, mikä on kuluttanut etenkin kasvojen yksityiskohdat osin kokonaan pois vuosien myötä.

Metalli-ikoneja käsittelevä kirja ei ole muotonsakaan puolesta kevyttä luettavaa. Aihepiiristä kiinnostuneille sen runsas kuvitus sekä asiantuntija-artikkelit antavat mahdollisuuden syventyä vähän tunnettuun kirkkotaiteen muotoon perusteellisesti.

ANU HEIKKILÄ



Eeva Kilpi

SININEN MUISTIKIRJA

Wsoy 2019

Eeva Kilpi yllättää. Kirjailijalta julkaistaan tänä vuonna peräti kaksi uutta teosta. Ensimmäinen niistä ilmestyi naistenpäivänä maaliskuussa. *Sinisessä muistikirjassa* on Kilven päiväkirjamerkintöjä kahdenkymmenen vuoden ajalta. Kirjan väljä taitto tekee lukukokemuksesta miellyttävän ja antaa ajatelmille tilaa hengittää. Merkinnöissä on edustettuna laaja tunteiden kirjo. On iloa, surua, kaipausta, toivoa ja intohimoa. Kilpi on edelleen kirjoituksissaan myös riemastuttavan itseironinen.

Kilpi on Karjalan evakko ja lähtöisin Hiitolasta. Kaipaus synnyinseutuja kohtaan välittyy yhä yli 90-vuotiaan kirjailijan tekstistä. Ikävä on elämänmittainen, ja kirjailija on uransa aikana sanoittanut useasti ja oivaltavasti evakojen tunteita. "Sota katkaisi lapsuuteni ja sie luuni jäi avohaava. Se kuplii yhä. Siitä tihkuu verta, pihkaa ja mahlaa. Se kuluttaa elinvoimaani ja tuottaa mielikuvia, ajatuksia, oivaluksia ja tekstiä. Siitä muodostui noro, puro, virta. Minun lävitseni virtaa koko ajan", kirjoittaa Kilpi.

Teos on nopealukuinen, mutta sen sisältämät ajatelmät eivät jätä rauhaan senkään jälkeen, kun kirjan on laskenut käsistään. Kilpi antaa meille kurkistuksen siitä, minkälaiset tunnot odottavat elämän ehtoapuolella. "Vanhuus on voimakkaiden tunteiden aikaa. Ihminen on silloin avuttomana tunteidensa armoilla, ehkä enemmän ja eri tavalla kuin ennen, väsyvänä ja väsyneenä täynnä kaipausta. Ja monilla on kipuja." Silti on myös niin, että ihminen säilyttää sisimmässään nuoruutensa. Kilpi toteaa, että ydin ei vanhene. Sen ympärille vain kertyy enemmän kerroksia.

SAARA KALLIO



SEURAKUNNAN KIRJASTO
Liisankatu 29 A 2.krs.,
puhelin 09 85 646 180
Aukioloajat ma-ti klo 10-15,
ke-to 15-19

FÖRSAMLINGSBIBLIOTEKET
Elisabetsgatan 29 A, II vån.,
tel. 09 85 646 180
Öppet mån-ti 10-15, on-to 15-19

PARISH LIBRARY
Liisankatu 29 A, tel. 09 85 646 180
Open Mon-Tue 10-15, Wed-Thu 15-19

Kirjallisuuspiiri kokoontuu kerran kuukaudessa la klo 11-13 kirjastossa. 28.9. aiheenamme on "Ystävyys tanssii ympäri maailmaa". Luetaan yhdessä Epikuroksen, Eeva Kilven, Eino Leinin ja muiden mestareiden runoja ja proosaa. Johdattelijana on kirjailija Liisa Mäntymies. 26.10. FM Ida Sofia Schulgin esittelee tutkimustaan emigranttikirjailija Vera Bulitsin tuotannosta ja toiminnasta. 9.11. katsotaan Klaus Härön uusi elokuva "Tuntematon mestari", jota esittelee elokuvan käsikirjoittaja Anna Heinämaa.

LUOPIO, JOSTA TULI KRISTUKSEN VERITODISTAJA

Uusmarttyyri Hadži-Georgios Filadelfialainen (2.10.)

TEKSTI MATTI P. PULKKINEN

ELETTIIN 1700-luvun jälkipuolta. Vähän Aasian kristittyihin kreikkalaisiin kuuluva Georgios-niminen satulaseppä ja sandaalisuutari oli syntynyt Filadelfiassa. Kaupunki sijaitsee nykyisessä Turkissa ja tunnetaan nimellä Alaşehir. Alueen nimi ja väestö muuttuivat turkkilaisiksi Kreikan hävittyä 1919–22 käydyin sodan Osmanien valtakunnalle, josta kehittyi nykyinen Turkki.

Georgios harjoitti ammattiaan Karatzasoksen kylässä Filadelfian lähellä. Kerran hän vietti iltaa viinin ja ystävien seurassa. Yksi seurueen jäsenistä joi liikaa, putosi jostain korkealta ja kuoli vammoihinsa. Osmaniviranomaiset katsoivat seurueen yhdessä vastuulliseksi ystävän kuolemasta ja jokaista vaadittiin maksamaan tapaturmasta sakkoa. Georgios halusi välttää sakon. Hän väitti olevansa muslimi ja vapautettu kristittyjen velvollisuuksista. Georgios sai pitää rahansa mutta hämmentyi tajutessaan, että virallisesti hänen katsottiin kääntyneen islamiin. Uskostaan luopuva muslimi teloitettiin.

Georgios muisti Kristuksen sanat ”Joka ihmisten edessä kieltää minut, sen minäkin kiellän Isäni edessä taivaissa” (Matt 10:33) ja itki. Hän astui länteen menevään laivaan katumaan luopumustaan Athos-vuorelle. Siellä hän eli vuosia munkkina kilvoitellen ja pyhiinvaelluksilla käyden. Häntä alettiin kutsua Hadži-Georgiokseksi. Arabialaisperäinen nimitys hadži tarkoitti kreikan kielessä pyhiinvaeltajaa, erityisesti Jerusalemissa käynyttä.

Georgioksen mielessä kypsä päätös, jolle hänen hengellinen isänsä antoi siunauksensa. Hän tiesi hyvin, miten islamissa rangaistaan luopujaa. Silti hän palasi mun-



Pyhä Hadži-Georgios sai anteeksi Kristuksesta luopumisen.

kin viitassaan takaisin Karatzasoksen kylään. Pian hänet tunnistettiin ja vangittiin. Hän päätyi tuomarin eteen islamista luopumisesta syytettynä. Hän vastasi: ”Kyllä, olen Hadži-Georgios, joka ajattelmattomuuttani menin harhaan ja kielsin uskoni ja otin vastaan teidän uskontonne. Olen kulkenut ympäri monia maita ja tiedän, että teidän uskontonne on väärä, ja siksi olen tullut palauttamaan sen teille. Tunnustan edessänne: olen kristitty, nimeni on Georgios, ja rakkaudesta Kristukseen olen valmis vuodattamaan veren. Olette kuulleet päätökseni, tehkää minulle mitä tahdotte.”

Tuomari yritti saada Georgiosta perumaan tunnustuksensa aluksi lempeästi, sitten uhkaillen. Kun puhe ei auttanut, Georgios vietiin kidutettavaksi. Hänen jalkojaan venytettiin piinapenkissä. Koska Georgios ei myöntynyt, hänen päätänsä poltettiin ja kallon luita ruseutettiin köysisilmukalla. Vasta kahdeksantena päivänä tuomari käski pyöveliä katkaista vangin kaulan. Hadži-Georgios siirtyi pyhien joukkoon 2.10.1794.

Georgioksen vilpiton katumus, joka johti käsittämättömien tuskien kautta kirkkauteen, osoittaa Kristuksen anteeksiannon tuoman toivon. Hänen marttyyriutensa ei ollut itsemurhamainen. Suurten kristittyjen vainojen aikaan ortodoksinen kirkko ei hyväksynyt itsemurhan kaltaista marttyyriuden tavoittelua. Kristus ei vaadi verta. Jotkut harhaoppiset, kuten donatolaiset, hakemalla hakivat tilaisuutta kuolla. Hadži-Georgios ei ollut sellainen. Hän etsi katumuksessaan hengellistä ohjausta ja palasi vaaroista piittaamatta tunnustamaan Kristuksen, jonka oli kieltänyt. Hän ei etsinyt marttyyriutaa vaan anteeksiantoa. Hän sai molemmat. ●

Itä-Helsingissä järjestetään kaikille avoimet ortodoksiset päivät. Tule mukaan ja tuo kaverisikin!

sivu 44



*Naisten kahvikerho
aloittaa
Lappeenrannassa.*

sivu 49

Ritva Karvinen tarjoili kana-keittoa diakoniaruokailussa Helsingissä.

YHTEISEN ATERIAN ÄÄRELLÄ

TEKSTI JA KUVA SAARA KALLIO

■ Seurakunnat järjestävät vähävaraisille ja yksinäisille mahdollisuuksia ruokailuun ja juttuseuraan. Ortodoksisviestin levikkialueella ainakin Helsingin, Kotkan ja Hämeenlinnan seurakunnissa järjestetään yhteisruokailuja.

Helsingin seurakunnan diakoniatoimi on jo pitkään järjestänyt diakoniaruokailua Helsingin seurakuntasalilla tiistaisin klo 12. Ateria maksaa euron ja apuna järjestelyissä on joukko vapaaehtoisia. Helsingin seniorikerho taas kokoontuu parillisten viikkojen torstaina klo 12 ja tarjolla on kahden euron lounas.

Lisäksi Tapiolan kirkolla Espoossa kokoonnutaan yhteisen ruokapöydän ääreen kuukauden ensimmäisenä perjantaina ystävydenaterian merkeissä. Usein ruokailun yhteydessä on myös ohjelmaa. Esimerkiksi syyskuun alussa Espoon puhallinorkesterin huilistiiryhmä viihdytti aterioitsijoita.

Kotkassa kohdataan lokakuussa yksinäisten yhteisessä ruokailussa joka toinen tiistai. Omakustanteinen ruokamaksu on viisi euroa aikuisilta ja aterialle ilmoitaudutaan ennakkoon viimeistään edeltävänä maanantaina.

Hämeenlinnan seurakuntakodilla on järjestetty diakonia-aamiaisia vapaaehtoisvoimin viime keväästä lähtien. Vapaaehtoiset **Erja Wessman** ja **Marianne Kantonen** vastaavat pääosin aamiaisen järjestelyistä. Wessman kertoo, että idea syntyi suuren paaston aikaan. Lisäkäsille olisi tarvetta vapaaehtoistiimissä.

– Idea syntyi kirkon nettisivuilla olleesta suuren paaston ”haasteesta” seurakunnille. Toistaiseksi pyrimme järjestämään aamiaisen kerran kuussa, mutta jos tekijöitä löytyisi lisää, voisimme järjestää sen useammin, esimerkiksi joka toinen viikko.

Aamiaisella on tarjolla yleensä puuroa, kahvia, teetä, mehua, leipää ja leikkeleitä, mutta tarjoilut voivat myös vaihdella emäntien inspiraation mukaan.

– Toisinaan on pekonia ja munakasta, joskus kahvin kaverina kakua tai piirakkaa.

Aamiaispöytä on tervetulleita kaikille, jotka kokevat sen tarpeelliseksi.

– Keneltäkään emme kysy, kuka olet tai mistä tulet, vaan kaikki ovat tervetulleita.

Aamiaisesta ilmoitetaan Hämeenlinnan seurakunnan omilla nettisivuilla, Ortodoksisviestissä sekä paikallisessa ilmaisjakelulehdessä. Diakonia-aamiaisen on otettu ilolla vastaan Hämeenlinnassa.

– Palaute osallistujilta on ollut todella kannustavaa. Tapahtuma koetaan tärkeäksi ja se on suurelta osin myös sosiaalinen tapahtuma, jossa saadaan juttuseuraa hetkeksi.

Tarkemmat tiedot ruokailuista löydät tämän lehden kalenterisivulta ja diakoniasivulta.

TAPAHTUU HELSINGISSÄ

Lastenkerhot

Lastenkerhot on suunnattu 3–10-vuotiaille. Kerhojen tarkoituksena on tukea lapsien ortodoksisen identiteetin muodostumista ja tutustuttaa heitä ortodoksisen kirkkoon erilaisten aktiviteettien kautta. Kerhoissa muun muassa askarrellaan, leikitään ja pelataan. Jokaiselle kerhokerralle on tietty teema, jota käsitellään yhdessä lasten kanssa esimerkiksi juuri askarteluiden kautta.

Kirkkokerhot

Sunnuntaisin liturgian yhteydessä järjestettäviä kerhoja. Kirkkokerhoissa lapset osallistuvat kerhon yhteydessä saattoon sekä Pyhään ehtoolliseen.

Ponomarikerhot

Sunnuntaisin liturgian yhteydessä järjestettäviä kerhoja yli 6-vuotiaille pojille. Ponomarikerhoissa lapset pääsevät tutustumaan käytännön kautta alttariapulaisen tehtäviin.

Iltakerhot

Iltakerhoja järjestetään Espoon Tapiolassa tiistaisin ja Helsingin Kruununhaassa torstaisin. Tapiolassa iltakerhon ohessa osa isommista lapsista pääsee osallistumaan myös kokkikerhoon, jossa tehdään pientä syötävää kaikille kerholaisille. Kasvatustoimen kerhotilan iltakerhoon lapsi voi ottaa mukaansa pientä evästä. Iltakerhoihin suositellaan myös otettavan sisältössut mukaan. Kruununhaan iltakerhon kanssa järjestetään samaan aikaan myös lapsikuoro yli 7-vuotiaille. Kuoro kokoontuu torstaisin klo 17–18. Kuoron toimintaan kuuluu liturgisten ja maallisten laulujen laulaminen sekä laululeikit. Lisätiedot: kasvatuksen kanttori Joakim Pietarinen, p. 044 331 1995

Perhekerhot ja muskari

Perhekerhot ja muskari on suunnattu perheille. Perhekerhoihin ja muskariin ovat tervetulleita lapset äitien, isien, mummien, vaarien, kummien tai muiden läheisten kanssa. Kerhot ja muskari järjestetään perjantaisin klo 11–14 Helsingissä Kruununhaassa ja keskiviikkoisin klo 10.30–13 Espoossa Tapiolassa.

Nuortenpiiri NUPI

Seurakunnan nuortenpiiri eli NUPI kokoontuu joka tiistai ensin ehtoopalvelukseen Kotikirkossa klo 17.00 ja sieltä siirrymme

HELSINKI

kerhotiloihin (Unioninkatu 39 A). Toimintaa on tarjolla aina kello 20 asti. Ohjelmassa on teemailtoja, kokkailua, kilpailuja ja mukavaa ja rentoa hengailua ortodoksisissa meiningeissä. Lähde messiin! NUPI on suunnattu kristinoppileirin käyneille nuorille ja niille, jotka ovat täyttäneet 15 vuotta.

Lasten iltakerhoja ei järjestetä viikon 42 syysloman aikana.

TAPAHTUU HÄMEENLINNASSA

Lastenkerho

Lauantaina 12.10. klo 10–12 seurakuntakodilla. Kerhossa tutustutaan eri kulttuureihin. Ensimmäisenä teemana on Karjala. Tutustutaan karjalan kieleen ja karjalaisuuteen lukemalla, piirtämällä, laulamalla ja leikkimällä. Kaikki lapset ja lapsenmieliset ovat tervetulleita.

TAPAHTUU LAPPEENRANNASSA

Kristinoppileiri vuonna 2020

Tulevan Kaakkois-Suomen ortodoksisen seurakunnan kristinoppileiri pidetään Kotkan Ristinimen leirikeskuksessa 24.6.–4.7.2020. Päätösliturgiat pidetään 5.7. Kaikille kyseisenä vuonna 15 vuotta täyttävälle nuorille postitetaan syksyn aikana kutsu kristinoppileirille, jossa on mm. ilmoittautumiskaavake. Leiri on tarkoitettu kaikille ortodokseille. Mikäli kutsua ei syystä tai toisesta tule, pyydämme olemaan yhteydessä isä Andreihin. Nykyisen Lappeenrannan ortodoksisen seurakunnan alueella tuleville leiriläisille ja heidän vanhemmilleen tarkoitetut leiri-infot pidetään seuraavasti: Sunnuntaina 24.11. Imatralla (Vuoksenniskantie 3) klo 10 jälkeen alkavan liturgian jälkeen. Sunnuntaina 8.12. Lappeenrannassa (Kristiinankatu 3) klo 10 alkavan liturgian jälkeen. Leiri-infot pidetään seurakuntasaleissa ja niitä edeltävät yhteiset kirkkokahvit.

HELSINGIN SEURAKUNNAN KASVATUSTOIMI

Kristiina Aminoff, kasvatustoimen esimies 040 350 1951

Sergei Petsalo, kasvatuksen pappi 040 620 5944

Joakim Pietarinen, kasvatuksen kanttori 044 331 1995

Mirjam Wogayehu, kasvatustyöntekijä mirjam.wogayehu@ort.fi

Tiia Haimi, kasvatustyöntekijä, lapset 0400 531 896

Laura Riissanen, kasvatustyöntekijä, nuoret 040 809 9454

Jaso Pössi, kasvatustyöntekijä, nuoret ja nuoret aikuiset 040 825 8230

Kaarina Lyhykäinen, kasvatustyöntekijä, kouluyhteistyö ja aikuiset 040 512 5825

Sähköpostit etunimi.sukunimi@ort.fi

KAUNISNIEMEN LEIRIKESKUS

Suurtalousisäntä

Ari Kanerva 040 775 0894

Talonmies/vahtimestari

Petri Jeskanen 040 575 7974

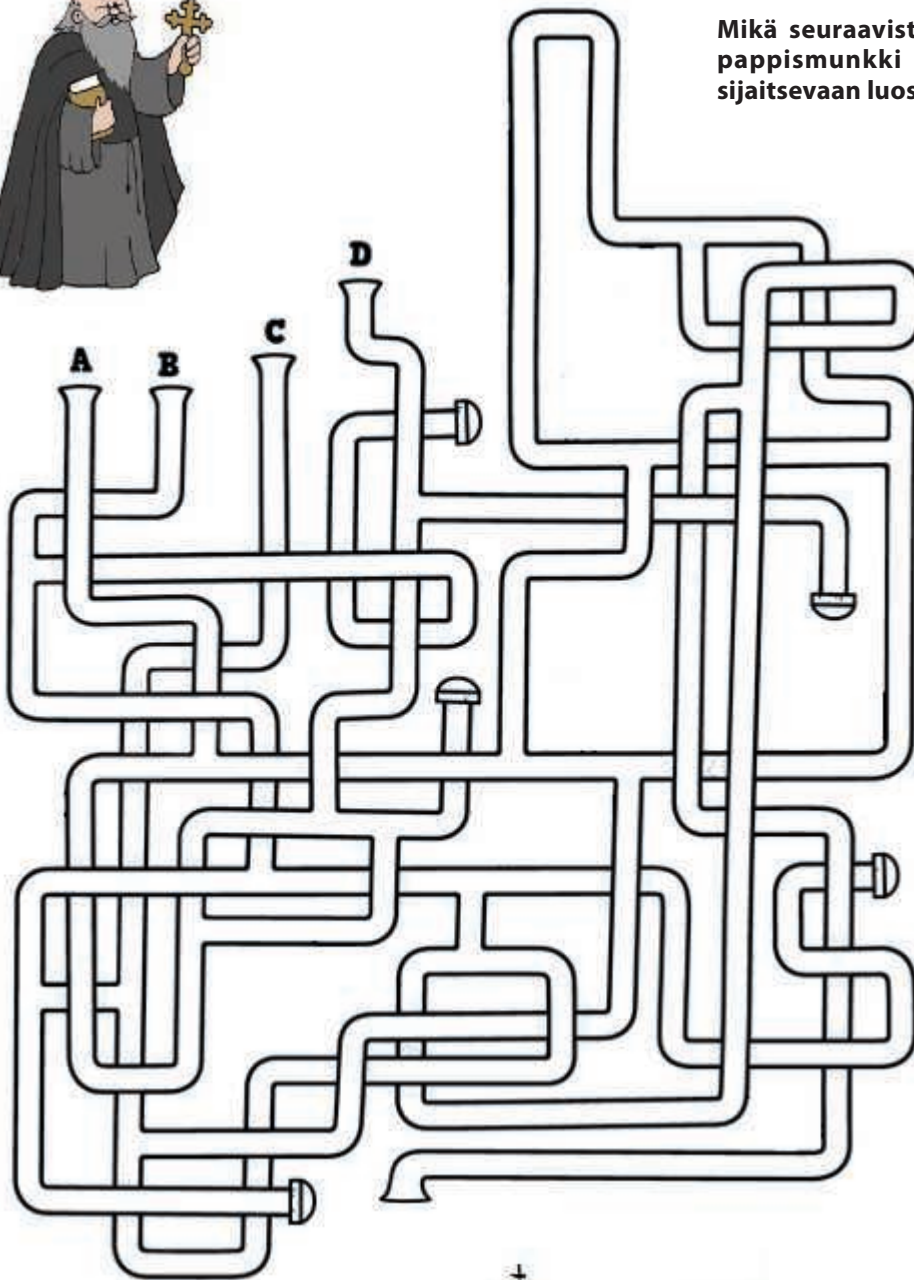
kaunisniemi.helsinki@ort.fi

Kokki/siivooja Tarja Friman

040 761 8604



Mikä seuraavista teistä johdattaa pappismunkki Iljan Petsamossa sijaitsevaan luostariin?



Kalenteri | Jumalanpalvelukset | Minne mennä

Kalenteriin on koottu seurakuntien yhteystiedot, jumalanpalvelukset ja menovinkit.

Muutokset ovat mahdollisia. Tarkista tiedot seurakuntien internetsivuilta.

Kaikkien seurakuntien työntekijöiden sähköposti-osoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@ort.fi, ellei nimen yhteydessä ole ilmoitettu muuta.

Palveluskieli merkitty lyhentein: su=suomi, ru=ruotsi, sl=slaavi, en=englanti, sr=serbia, ve=venäjä, kr=kreikka, rom=romania, vi=viro

KIRKOLLISET JUHLAT 27.9.–27.10.

1.10. Jumalansyntyjän suojelus, pokrova

ARKKIPIISPA LEON PALVELUKSIA

Su 13.10. klo 10 liturgia, Uspenskin katedraali, Helsinki

Liturgian jälkeen arkkipiispa toimittaa panihidan piispa Aleksanterin muistolle, ja tämän jälkeen toimitetaan Lapinlahden hautausmaalla litanian piispa Aleksanterin haudalla.

RADIO & TV

6.10. Yle Radio 1 klo 11.

Liturgia Pokrovan kirkosta Lappeenrannasta. Palveluksen toimittaa kirkkoherra Timo Tynkkynen.

20.10. Yle Radio 1 klo 11.

Liturgia Jumalanäidin Tihvinän ikonin kirkosta Viinijärveltä. Palveluksen toimittaa kirkkoherra Paavo Ratilainen.

AAMUHARTAUDET

joka kuukauden kolmas lauantai Yle Radio 1 klo 6.15 ja 7.15

5.10. Aamuhartaus, kirkkoherra Paavo Ratilainen

26.10. Aamuhartaus, apulaisprofessori Pekka Metso

ILTAHARTAUDET

joka kuukauden kolmas tiistai Yle Radio 1 klo 18.50

15.10. Iltahartaus, pastori Heikki Honkamäki

SVENSKA ORTODOXA RADIOANDAKTER i Radio Vega

14.10. Aftonandakt, kl. 19.15, fader Heikki Huttunen

29.10. Aftonandakt, kl. 19.15, fader Heikki Huttunen

Mo'lidva služb da ceerkavlaaulid

Yle Sápmi klo 10

14.10. Anna Lumikivi ja Hanna-Maaria Kiprianoff

HELSINGIN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRA

Markku Salminen, p. 040 501 6190

ASIAKASPALVELU

Liisankatu 29, 00170 Helsinki
Avoinna ma–pe 9–14, p. (09) 8564 6100,
asiakaspalvelu.helsinki@ort.fi

PÄIVYSTÄVÄ PAPPI

puhelinpäivystys ma–pe klo 9–14,
p. (09) 8564 6105

KIINTEISTÖTOIMI

Kiinteistöpäällikkö Kaj Rosenberg,
p. 0400 414 387

AUTTAVA PUHELIN

Puhelinpäivystys ti, pe, la klo 18–22,
p. (09) 8564 6299

SEURAKUNTAKIRJASTO

Liisankatu 29 A, 2 krs, p. (09) 8564 6180
Avoinna ma–ti 10–15, ke–to 15–19

SEURAKUNTASALI

Unioninkatu 39 (sisäpiha), p. (09) 8564 6196

Katso kaikki yhteystiedot: www.hos.fi/ yhteystiedot

HELSINKI

PAPISTO

Rovasti Markku Salminen, p. 040 501 6190

Pastori Mikko Leistola, p. 0400 413 196

Pastori Teo Merras (diakoniatyöstä vastaava pappi), p. 040 540 3200

Pastori Sergei Petsalo, p. 040 620 5944

Pastori Joosef Vola, p. 040 545 2250

Yliakoni Juha Lampinen, p. 040 527 9580

KANTTORIT

Varvara Merras-Häyrynen p.040 587 0739

Kirsi-Maria Susuna, p. 050 401 4798

Elia Pietarinen (ma. ajalla 1.9.2019–31.7.2020), p. 044 206 3327

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Juhani Härkin (eläkkeellä)

Rovasti Johannes Karhusaari, (eläkk.) p. 040 544 7557

Rovasti Timo Lehmuskoski, (eläkk.), p. (koti) (09) 135 2902

Rovasti Veikko Purmonen, (eläkk.) p. 040 5920 684,
veikko.purmonen@gmail.com

Pastori Raimo Pores, (eläkk.) p. 050 533 8790

Rovasti Timo Soisalo, p. (09) 349 6599

Rovasti Viktor Porokara, p. 0400 744 757

Pastori Alexandre Björklund, p. 040 550 0103

Pastori Juha Hirvonen, juha.hirvonen@edu.hel.fi

Yliakoni Gennadij Stolbow, (eläkk.), p. 040 587 8580

Diakoni Heikki Kaski, p. 050 592 0643

DIAKONIATYÖNTEKIJÄT

Kari Hartikka, p. 040 703 4616

Elina Pale, p. 040 723 7632

Uspenskin katedraali

Kanavakatu 1/Pormestarinrinne 1, Katajanokka, p. (09) 85 646 200, sähköposti: uspenski@ort.fi.

Isännöitsijä nanna Elisabet, p. 050 585 3870
Papit Markku Salminen, Teo Merras ja Mikko Leistola, yliakoni Juha Lampinen, kanttori Varvara Merras-Häyrynen, diakoni Heikki Kaski

JUMALANPALVELUKSET

La 28.9. klo 17 vigilia

Su 29.9. klo 10 liturgia

Ma 30.9. klo 17 vigilia

Ti 1.10. klo 9 liturgia

La 5.10. klo 17 vigilia

Su 6.10. klo 10 liturgia

La 12.10. klo 17 vigilia

Su 13.10. klo 10 liturgia

Ke 16.10. klo 18 rukouspalvelus (Jumalansynty-

täjän Kozelshtsanin ikonin äärellä)

La 19.10. klo 17 vigilia

Su 20.10. klo 10 liturgia

La 26.10. klo 17 vigilia

Su 27.10. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Sunnuntaisin liturgian yhteydessä lastenkerho

sekä ponomarikerho klo 10–12.30.

Kotikirkko

Liisankatu 29 A, 4. krs, Kruununhaka

Vahtimestari p. (09) 8564 6215,
Pappi Heikki Huttunen (sij. 5.8.2019–31.7.2020),
kanttori Elia Pietarinen

JUMALANPALVELUKSET

Su 29.9. klo 10 liturgia arabiaksi

Su 29.9. klo 15 ehtoopalvelus, rom

Su 29.9. klo 18 Jeesuksen rukous

Ti 1.10. klo 17 ehtoopalvelus

Ke 2.10. klo 8 liturgia

Ke 2.10. klo 17 ehtoopalvelus

To 3.10. klo 17 ehtoopalvelus

La 5.10. klo 17 vigilia, ru

Su 6.10. klo 10 liturgia, ru

Su 6.10. klo 18 Jeesuksen rukous

Ma 7.10. klo 17 ehtoopalvelus

Ti 8.10. klo 17 ehtoopalvelus

Ke 9.10. klo 8 liturgia

Ke 9.10. klo 17 ehtoopalvelus

To 10.10. klo 17 ehtoopalvelus

Su 13.10. klo 10 liturgia, en

Su 13.10. klo 18 Jeesuksen rukous

Ma 14.10. klo 17 ehtoopalvelus
Ti 15.10. klo 17 ehtoopalvelus
Ke 16.10. klo 8 liturgia
Ke 16.10. klo 17 ehtoopalvelus
To 17.10. klo 17 ehtoopalvelus
Su 20.10. klo 18 Jeesuksen rukous
Ma 21.10. klo 17 ehtoopalvelus
Ti 22.10. klo 17 ehtoopalvelus
Ke 23.10. klo 8 liturgia
Ke 23.10. klo 17 ehtoopalvelus
To 24.10. klo 17 ehtoopalvelus
La 26.10. klo 10 liturgia, rom
Su 27.10. klo 9 aamupalvelus ja liturgia, kr
Su 27.10. klo 18 Jeesuksen rukous

Hautausmaan Profeetta Elian kirkko

Lapinlahdentie 2, Ruoholahti, p. (09) 8564 6187
Pappi Juha Hirvonen, kanttori Tatjana Wilenius
Isännöitsijä Jukka Vehkaoja, p. 0400 502 701

JUMALANPALVELUKSET

Pe 27.9. klo 17 yleinen panihida
La 28.9. klo 10 liturgia
Pe 4.10. klo 17 yleinen panihida
La 5.10. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia
Pe 11.10. klo 17 yleinen panihida
La 12.10. klo 10 liturgia
Pe 18.10. klo 17 parastaasi
La 19.10. klo 10 liturgia
Pe 25.10. klo 17 yleinen panihida
La 26.10. klo 10 liturgia

Myllypuro

Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen kappeli
Jauhokuja 3 B 2
Pappi Joosef Vola, kanttori Kirsi-Maria Susuna
Vahtimestari Toni Honkakumpu, p. 040 628 8068

JUMALANPALVELUKSET

La 28.9. klo 17 vigilia
Su 29.9. klo 10 liturgia
Ma 30.9. klo 12 yleinen rukouspalvelus
Ma 30.9. klo 17.30 vigilia
Ti 1.10. klo 8 liturgia
Ke 2.10. klo 17.30 akatistos (Jumalansynnyttäjälle)
La 5.10. klo 17 vigilia
Su 6.10. klo 10 liturgia
Ma 7.10. klo 12 yleinen rukouspalvelus
Ke 9.10. klo 17.30 ehtoopalvelus
La 12.10. klo 17 vigilia
Su 13.10. klo 10 liturgia
Ma 14.10. klo 8 liturgia (p. Kosmas Hymnografi)
Ma 14.10. klo 12 yleinen rukouspalvelus
Ke 16.10. klo 17.30 ehtoopalvelus
La 19.10. klo 9 aamupalvelus ja liturgia (vainajain muistelupäivä)
La 19.10. klo 17 vigilia
Su 20.10. klo 10 liturgia
Ma 21.10. klo 12 yleinen rukouspalvelus
Ke 23.10. klo 9 Jaakobin liturgia
Ke 23.10. klo 17.30 yleinen rukouspalvelus (Jumalansynnyttäjälle)
La 26.10. klo 17 vigilia
Su 27.10. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana lastenkerho yli 3-vuotiaille klo 10 alkaen.

Stefanoskoti

Hallatie 2, Tapaninvainio
Stefanos-säätiön hoitaja: Lulian Pop,
stefanossaatio@gmail.com, p. 040 5922 066
Papit Juhani Härkin, Raimo Pores ja Markus Kinkki

JUMALANPALVELUKSET

La 28.9. klo 10 liturgia
La 12.10. klo 10 liturgia

La 26.10. klo 10 liturgia
To 31.10. klo 18 ehtoopalvelus

Hoivakoti Helena

M:t Pistis, Elpis, Agapi ja heidän äitinsä
Sofian kirkko, Hämeentie 55, Helsinki
Papit Viktor Porokara ja Markus Kinkki
Palvelukset kaksikielisiä su/sl

JUMALANPALVELUKSET

La 28.9. klo 17.30 vigilia
Su 29.9. klo 10 liturgia
La 12.10. klo 17.30 vigilia
Su 13.10. klo 10 liturgia

Jumalansynnyttäjän syntymän kappeli

Mikonkatu 25, Helsinki

JUMALANPALVELUKSET

Jumalansynnyttäjän syntymän kappelissa toimitaan arkisin klo 5.45 aamurukoukset, puoliyö-palvelus/paraklesis, aamupalvelus ja illalla klo 18.30 Jeesuksen rukous -palvelus tai akatistos.

Kulttuurikeskus Sofia

Pyhän viisauden kappeli,
Kallvikinniementie 35, Vuosaari

JUMALANPALVELUKSET

Arkisin aamupalvelus klo 8.30 ja ehtoopalvelus klo 17. Keskiviikkoisin Jeesuksen rukous -palvelus vaihtelevasti joko ehtoopalveluksen sijaan tai heti sen jälkeen. Lauantaisin liturgia klo 10.30. Myös muita palveluksia tapahtumien yhteydessä, ks. sofia.fi/kappeli
Tis 8.10. kl 17aftongudstjänst på svenska. Som avslutning på det samma dag kl. 14 inledda eumeniska seminariet "I gränslandet mellan öst och väst – sökandet efter ett ortodoxt gudstjänst-språk" firas svensk aftongudstjänst i kapellet på Kulturcentret Sofia.

LÄNTINEN ALUE

PAPISTO

Rovasti Kalevi Kasala
p. (09) 8564 6128, 040 525 2868
Pastori Petri Korhonen
p. (09) 8564 6127, 050 409 6267

KANTTORIT

Petri Hakonen p. (09) 8564 6146,
040 767 4335
Matti Jyrkinen p. (09) 8564 6147,
040 525 0782

AVUSTAVA PAPISTO

Pastori Markus Kinkki, p. 050 5637 579
Diakoni Seppo Pesonen, p. 040 747 6615
Diakoni Harry Fagerlund, p. 044 511 6817

DIAKONIATYÖNTEKIJÄT

Taisia Pohjola (Espoo, Kauniainen),
p. (09) 856 46163, 040 583 2915
Sarianne Karulinna (Länsi-Uusimaa),
p. (09) 8564 6165, 0400 531 308

Tapiola

Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkko,
Kaupinkalliontie 2, p. (09) 85 646 221
Pappi Petri Korhonen, kanttori Petri Hakonen

JUMALANPALVELUKSET

La 28.9. klo 17 vigilia
La 28.9. klo 18.45 yleinen rukouspalvelus
Su 29.9. klo 10 liturgia
Ke 2.10. klo 9 aamupalvelus
Ke 2.10. klo 17 vedenpyhitys
To 3.10. klo 9 liturgia
La 5.10. klo 17 vigilia
La 5.10. klo 18.45 yleinen rukouspalvelus
Su 6.10. klo 10 liturgia
Ke 9.10. klo 9 aamupalvelus
Ke 9.10. klo 17 ehtoopalvelus
To 10.10. klo 9 liturgia
La 12.10. klo 17 vigilia
La 12.10. klo 18.45 yleinen rukouspalvelus
Su 13.10. klo 10 liturgia
Ke 16.10. klo 9 aamupalvelus
Ke 16.10. klo 17 ehtoopalvelus
To 17.10. klo 9 liturgia
La 19.10. klo 17 vigilia
La 19.10. klo 18.45 yleinen rukouspalvelus
Su 20.10. klo 10 liturgia
Ke 23.10. klo 9 aamupalvelus
Ke 23.10. klo 17 ehtoopalvelus
To 24.10. klo 9 liturgia
La 26.10. klo 17 vigilia
La 26.10. klo 18.45 yleinen rukouspalvelus
Su 27.10. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana lastenkerho yli 3-vuotiaille ja ponomarikerho yli 6-vuotiaille pojille.

Espoon keskus

Trapesa, Kirkkojärventie 1
(Espoon juna-asema, 2. krs.)
Pappi Heikki Huttunen, kanttori Antti Narmala

JUMALANPALVELUKSET

Su 20.10. klo 10 liturgia
Pe 25.10. klo 18 Jaakobin liturgia

Hanko

Pyhien apostolienvertaisten Magdalan Maria ja Vladimir Kiovalaisen kirkko, Täktomintie 4
Isännöitsijä Alan Jeffery, 040 554 2764
Pappi Kalevi Kasala, kanttori Matti Jyrkinen

JUMALANPALVELUKSET

La 12.10. klo 17 vigilia
Su 13.10. klo 10 liturgia

Karjaa

Ev. lut. srk-talo, Keskuskatu 23

JUMALANPALVELUKSET

Su 29.9. klo 10 liturgia

Lohja

Karjalan valistajien kirkko, Nahkurinkatu 4
Pappi Kalevi Kasala, kanttori Matti Jyrkinen
Isännöitsijä Seppo Pesonen, p. 040 747 6615

JUMALANPALVELUKSET

Ke 2.10. klo 18 ehtoopalvelus
La 19.10. klo 17 ehtoopalvelus
Su 20.10. klo 10 liturgia
Ke 23.10. klo 10 Jaakobin liturgia

Metsolan tsasouna

Myyryntie 8, Lohja

JUMALANPALVELUKSET

La 28.9. klo 17 akatistos ("Kunnia Jumalalle kaikesta")
La 5.10. klo 17 vigilia
Su 6.10. klo 10 liturgia
La 19.10. klo 10 yleinen panihida (maallikko-palveluksena)

■ Nummela

Ortodoksinen rukoushuone, Naaranpajuntie 7,
p. 046 632 1210

JUMALANPALVELUKSET

Ti 1.10. klo 10 liturgia (mukana koululaisia)
Ke 9.10. klo 18 maallikkopalvelus
Ke 23.10. klo 18 ehtoopalvelus
La 26.10. klo 17 vigilia
Su 27.10. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana lastenkerho yli 3-vuotiaille joka
kuukauden 4. sunnuntai.

■ Kirkkonummi

Pokrovan kirkko, Elfvinginkuja 11, Jorvas
p. (09) 221 1400

Papisto: pappismunkki Hariton ja
pappismunkki Foma

JUMALANPALVELUKSET

La 28.9. klo 8 liturgia
Ma 30.9. klo 17 vigilia
Ti 1.10. klo 9.30 vedenpyhitys, liturgia ja
ristisaatto, praasniekka
Su 6.10. klo 10 liturgia
La 12.10. klo 17 vigilia
Su 13.10. klo 10 liturgia
La 26.10. klo 17 vigilia
Su 27.10. klo 10 liturgia

■ Loppi

Kaunisniemen leirikeskus
Kaunisniementie 18, Läyliäinen

JUMALANPALVELUKSET

Pe 18.10. klo 9 liturgia
Su 27.10. klo 10 liturgia

ITÄINEN ALUE

PAPISTO

Rovasti Mikael Sundkvist, p. 050 350 9356
Pastori Kimmo Kallinen, p. 040 707 9609

KANTTORIT

Minna Jokinen, p. 050 358 7339
Larissa Qvintus-Petsalo (1.10. alkaen), p. 050
4925558
Elena Nemlander, p. 0440 430 249, Porvoo

MUU PAPISTO

Rovasti Jukka Alava, p. 0400 737 466,
jukka.alava@iki.fi
Rovasti Viktor Porokara (eläkk.)
p. 0400 744 757
Pastori Tapio Rautamäki p. 045 692 9081
Pastori Johannes Lahtela, p. 040 776 0700
Järvenpää
Diakoni Erkki Toivanen, Järvenpää
Diakoni Sergei Podschivalov
p. 040 749 1560, Tikkurila
Diakoni Andreas Stenberg, Tikkurila
Diakoni Risto Ikäheimo, Tikkurila
Diakoni Yrjö Saranpää, Porvoo
Diakoni Heikki Korhonen, Porvoo

DIAKONIATYÖNTEKIJÄT

Johanna Jomppanen (Vantaa),
p. (09) 8564 6166, 050 404 9404

Jaana Björninen (Itä- ja Keski-Uusimaa),
p. (09) 8564 6164, 0400 304 361

■ Tikkurila

Kristuksen taivaaseenastumisen kirkko
Läntinen Valkoisenlähteentie 48

Pappi Mikael Sundkvist,
kanttori Larissa Qvintus-Petsalo (1.10. alkaen)

JUMALANPALVELUKSET

La 28.9. klo 17 vigilia
Su 29.9. klo 10 liturgia, su, sl
Ti 1.10. klo 9 aamupalvelus ja liturgia
Ke 2.10. klo 17.30 ehtoopalvelus
La 5.10. klo 17 suuri ehtoopalvelus
Su 6.10. klo 9 aamupalvelus ja liturgia
Ke 9.10. klo 17.30 ehtoopalvelus
La 12.10. klo 17 vigilia
Su 13.10. klo 10 liturgia
Ke 16.10. klo 17.30 ehtoopalvelus
La 19.10. klo 9 aamupalvelus ja liturgia (vainajien
muistelupäivä)
La 19.10. klo 17 vigilia
Su 20.10. klo 10 Jaakobin liturgia
Ke 23.10. klo 17.30 ehtoopalvelus
La 26.10. klo 17 vigilia
Su 27.10. klo 10 liturgia, su, sl

■ Kivistön ev. lut. kirkko

Laavatie 2, Vantaa

JUMALANPALVELUKSET

La 5.10. klo 9.30 liturgia

■ Järvenpää

Jumalansynnyttäjän Kazanilaisen
ikonin kirkko, Kartanontie 45

Isännöitsijä Jyrki Vaara, p. 040 090 7550
Pappi Kimmo Kallinen, kanttori Minna Jokinen

JUMALANPALVELUKSET

La 28.9. klo 10 liturgia
Ma 30.9. klo 17.30 vigilia
Ti 1.10. klo 10 liturgia
Ti 1.10. klo 17 akatistos
La 5.10. klo 17 vigilia
Ke 9.10. klo 17.30 ehtoopalvelus
La 12.10. klo 10 liturgia
Ti 15.10. klo 17 akatistos
La 19.10. klo 16.30 panihida
La 19.10. klo 17 vigilia
Su 20.10. klo 10 liturgia
Ma 21.10. klo 17.30 vigilia (syyspraasniekka)
Ti 22.10. klo 9.30 liturgia
Ke 23.10. klo 17.30 ehtoopalvelus
La 26.10. klo 10 liturgia

■ Klaukkala

Pyhän Nektarios Eginalaisen kirkko
Kuonomäentie 80, 01800 Klaukkala

Isännöitsijä Aune Svennevig, p. 040 356 2040, -papi
Teo Merras ja Mikko Leistola,
kanttori Minna Jokinen

JUMALANPALVELUKSET

Su 29.9. klo 10 liturgia
Su 13.10. klo 10 liturgia
Su 27.10. klo 10 liturgia

■ Porvoo

Kristuksen kirkastumisen kirkko
Vanha Helsingintie 1, Tattarinmalmi

Vahtimestari Niko Laakso, p. (09) 85 646 232,
Pappi Kimmo Kallinen, kanttori Elena Nemlander

JUMALANPALVELUKSET

La 28.9. klo 17 vigilia
Su 29.9. klo 10 liturgia
To 3.10. klo 17.30 akatistos
La 12.10. klo 17 vigilia
Su 13.10. klo 10 liturgia
To 17.10. klo 17.30 akatistos
La 26.10. klo 17 vigilia
Su 27.10. klo 10 liturgia
To 31.10. klo 17.30 akatistos

MUUTA TOIMINTAA

Sunnuntaisin liturgian aikana lastenkerho
yli 3-vuotiaille.

MONIKULTTUURINEN TYÖ

PAPISTO

Pastori Vaslav (Slava) Skopets
p. (09) 8564 6123,
Pastori Teemu Toivonen (työvapaalla)
Rovasti Heikki Huttunen (sij. 5.8.2019–
31.7.2020), p. 040 741 8792

KANTTORI

Irina Tchervinskij-Matsi,
p. (09) 8564 6141, 050 374 0019
Elia Pietarinen (ma. ajalla 1.9.2019-31.7.2020),
p. 044 206 3327

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Ion Durac, p. 040 516 6741 (rom)
Pastori Ioannis Lampropoulos, p. 050 357
3675 (kr)
Pastori Alexandre Björklund, p. 040 550 0103

■ Pyhän Kolminaisuuden kirkko

Unioninkatu 31, Kruununhaka

p. (09) 85 646 210/vahtimestari
Pastori Vaslav (Slava) Skopets,
kanttori Irina Tchervinskij-Matsi
Muu papisto: pastori Alexandre Björklund,
ylidiakoni Gennadij -Stolbow,
diakoni Ioann -Markolainen

PALVELUKSET KIRKKOLAIVIKSI

La 28.9. klo 16.30 yleinen panihida
La 28.9. klo 17 vigilia
Su 29.9. klo 10 liturgia
Ke 2.10. klo 17 ehtoopalvelus
La 5.10. klo 16.30 yleinen panihida
La 5.10. klo 17 vigilia
Su 6.10. klo 10 liturgia
Ke 9.10. klo 17 ehtoopalvelus
La 12.10. klo 16.30 yleinen panihida
La 12.10. klo 17 vigilia
Su 13.10. klo 10 liturgia
Ke 16.10. klo 17 ehtoopalvelus
La 19.10. klo 16.30 yleinen panihida
La 19.10. klo 17 vigilia
Su 20.10. klo 10 liturgia
Ke 23.10. klo 17 ehtoopalvelus
La 26.10. klo 16.30 yleinen panihida
La 26.10. klo 17 vigilia
Su 27.10. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Kirkkokerho yli 3-vuotiaille su klo 10–12.30
Ponomarikerho yli 6-vuotiaille pojille su klo
10–12.30 ja ke klo 17–18

■ Huskyrkan i Helsingfors

Elisabetsgatan 29 A, 4:e vån

Gudstjänsterna förrättas av fr Heikki Huttunen

GUDSTJÄNSTER PÅ SVENSKA

Lö 5.10. kl 17 vigilia

Sön 6.10. kl 10 liturgia

■ Kotikirkko / Ss. James and Catherine Church

Liisankatu 29, 4th floor (Kruunuhaka)

Heikki Huttunen, 040 741 8792.

ENGLISH SERVICES

Sun 13.10. at 10 liturgy

Orthodox Study Group

Sat 12.10. at 12: God's Kingdom – on Earth as in Heaven

■ Στο παρεκκλήσιο του Kotikirkko

Διεύθυνση: Liisankatu 29 A, Ελευσίνα,

Heikki Huttunen, 040 741 8792.

Κυριακή 27.10. στις 9.00 ὄρθρος και Θεία Λειτουργία

■ Хельсинкский приход

Настоятель прихода

Маркку Салминен, тел. 09 85 646 103, markku.salminen@ort.fi

Канцелярия прихода

Адрес: Liisankatu 29, 00170 Helsinki

Русскоязычный священник

Вячеслав Скопец, тел. 09 85 646 123, vaslav.skopets@ort.fi

Регент

Ирина Червинский–Матси, тел. 09 85 646 141

Русскоязычный священник дежурит в -сторожке Свято-Троицкого храма каждый вторник 10–12.

■ Хельсинки Свято-Троицкий храм

Unioninkatu 31, Helsinki, 09 8564 6210

Священник Вячеслав Скопец

Регент Ирина Червинский–Матси

Внештатное священство

Священник Михаил Сундквист

Протоиерей Геннадий Столбов

Диакон Иван Марколайнен

БОГОСЛУЖЕНИЯ

Сб 28.9. в 16.30 Панихида

Сб 28.9. в 17 Всенощное бдение

Вс 29.9. в 10 литургия

Ср 2.10. в 17 вечерня

Сб 5.10. в 16.30 Панихида

Сб 5.10. в 17 Всенощное бдение

Вс 6.10. в 10 литургия

Ср 9.10. в 17 вечерня

Сб 12.10. в 16.30 Панихида

Сб 12.10. в 17 Всенощное бдение

Вс 13.10. в 10 литургия

Ср 16.10. в 17 вечерня

Сб 19.10. в 16.30 Панихида

Сб 19.10. в 17 Всенощное бдение

Вс 20.10. в 10 литургия

Ср 23.10. в 17 вечерня

Сб 26.10. в 16.30 Панихида

Сб 26.10. в 17 Всенощное бдение

Вс 27.10. в 10 литургия

Ср 30.10. в 17 вечерня

Семейный православный кружок

Приглашаем родителей и детей на занятия по вторникам с 11.00 до 14.00 при Свято-

Троицком храме. Совместное участие в молебне, беседы о православной вере, чаепитие, приготовление различной выпечки, общение, обмен опытом, развивающие игры и поделки с детьми. Добро пожаловать!

■ Храм при доме престарелых

Церковь святых мучениц Веры, Надежды, Любви и матери их Софии,

Нямеentie 55, 00580 Helsinki, тел. 09 2511 1411

Священник: Виктор Порокара

БОГОСЛУЖЕНИЯ

Сб 28.9. в 17.30 Всенощное бдение

Вс 29.9. в 10 литургия

Сб 12.10. в 17.30 Всенощное бдение

Вс 13.10. в 10 литургия

■ Приходской центр в Мюллюпуру

Часовня прп. Александра Свирского
Jauhokuja 3 B 2, 00920 Helsinki,

Священник Иосиф Вола,
тел. 0405452250

■ Культурный центр София

Часовня Святой Софии – Премудрости Божией, Kallvikinniementie 35, 00980 Helsinki, тел. 010 277 900

Расписание богослужений: www.sofia.fi

■ Эспоо

Церковь прп. Германа Алякинского в Тапиола, Kaupinkalliontie 2, 02100 Espoo
тел. 09 85 646 221

Священники: Петри Корхонен, тел. 09 85 646 127; Хейкки Хуттунен, тел. 040 741 8792.

В первое воскресенье месяца служба на финском и русском языках.

Интернациональный центр Трапеза

Часовня в честь равноапостольных жеммироносцев Kirkkojärventie 1, 02770 Espoo
Богослужения проводятся на финском и частично на русском языках.

■ Вантаа

Спасо-Вознесенская церковь в Тиккурила
Läntinen Valkoisenlähdeentie 48, 01450 Vantaa
Священник Михаил Сундквист, тел. 09 85 646 125, 050 350 9356. Диакон Сергей Подшивалов, тел. 040 749 1560.

Беседы о вере

Русскоязычная встреча в храме Вознесения Господня в Тиккурила (Läntinen Valkoisenlähdeentie, 48, Vantaa) в субботу 5.10. с 14 до 16 час: "Греческая и Русская церкви, сходства и отличия", Беседу за чаепитием проводит, магистр богословия, дьякон Иоанн Марколайнен.

TOIMINTAA HELSINGIN SEURAKUNNASSA

HELSINKI

Raamattupiiri

Kokoontuu tiistaisin klo 17 Helsingin ortodoksisen seurakunnan kirjastossa Liisankatu 29 A (2. krs). Raamattupiirissä käydään tänä syksynä läpi Jesajan kirjaa. Piirin vetäjänä toimii Petri Gyllström.

Ortodoksiakerho

Ortodoksiakerho kokoontuu seurakuntasalilla (Unioninkatu 39, sisäpiha) klo 18.

7.10. Aiheena "Idän ja lännen kilpailu slaavien alueista"

21.10. Isä Markku alustaa aiheesta "Egyptin automaat puhkeavat kukkaan"

KirjaKrypta

Keskiviikkona 16.10. klo 18.45 Uspenskin katedraalin kryptassa.

Helsingin tiistaiseura

Ti 8.10. klo 16 Helsingin seurakuntasalilla. Illan teemana oman fyysisen kunnon huolto, vieraana Marja Päivinen.

Ti 22.10. Retki Järvenpään Jumalansyntyttäjän Kazanilaisen kirkon praasniekkaan. Juhlaliturgia Järvenpäässä alkaa kello 9.30.

Jumalansyntyttäjän syntymän yhteisö

Kappelissa toimitetaan arkisin klo 5.45 aamuruokoukset ja puoliyöpalvelus/paraklesis, klo 6.30 aamupalvelus ja iltaisin ehtoopalvelus klo 18 klo 18.30 Jeesuksen rukouspalvelus tai akatistos (ei ke-iltana). Olohuone-lafka auki to-la 13–16. Osoite Mikonkatu 25, Helsinki (summeri lukee kappeli, käynti sisäpihalta). Lisätietoja, myös muutokset viikko-ohjelmassa: <http://theotokos.fi>.

Oletko kiinnostunut vapaaehtoistoiminnasta? Ota yhteyttä: Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori Kristiina Aminoff, p. 040 350 195



Heliga Lucias gemenskap r.f.

- Kallelse till årsmöte
Medlemmarna i Heliga Lucias gemenskap r.f. kallas till årsmöte söndagen den 6 oktober 2019, kl 12.00 i Mirolybov-salen i Helsingfors ortodoxa prästgård, Elisabetsgatan 29, Helsingfors.

Kummikoulu

Oletko kummi? Onko sinusta tulossa kummi? Haluaisitko kummiksi? Kiinnostaako kasteen teologia? Helsingin ortodoksinen seurakunta järjestää maksuttoman kummikoulun seurakuntasalilla (Unioninkatu 39, sisäpiha) kahtena lauantaina 5.10. ja 12.10. klo 10–15. Koulu on tarkoitettu kaikille kummeille ja kummiudesta kiinnostuneille. Käymme läpi kastetta, kirkkon liitymistä ja kummiutta Alexander Schmemmannin kirjan "Vedestä ja hengestä" pohjalta. Opettajina toimivat seurakunnan papit ja muut työntekijät. Mo-lemmina päivinä mukana ollut saa todistuksen osallistumisestaan. Ilmoittautuminen www.hos.fi -> Tule mukaan -> Ilmoittautuminen

ITÄ-HELSINKI

Raamattupiiri

Kokoontuu Myllypuron kappelilla maanantaisin klo 17.30 seuraavasti: 7.10., 21.10., 4.11. ja 18.11. Aiheena nainen Raamatussa. Piirin vetäjänä toimii TM Okko Balagurin.

Pt. Aleksanteri Syväriläisen kappelin kuoro

Harjoitukset kappelilla pääsääntöisesti keskiviikkoiltain ehtoopalveluksen jälkeen. Kuoro ottaa jatkuvasti uusia laulajia. Lisätiedot kanttori Kirsia Maria Susuna puh. 050 401 4798 tai kirsia-maria.susuna@ort.fi

Ortodoksisen kirkkolaulun peruskurssi

Kirkkolaulun peruskurssilla opetellaan laulamaan liturgian ja vigilian veisuja kuorossa. Kaikentasoiset laulajat ovat tervetulleita tutustumaan kirkkolauluun ja kehittämään laulutaitojaan. Kurssin tapaamiset joka toinen maanantai: 30.9. klo 15.30 Myllypurossa Pt. Aleksanteri Syväriläisen

kappelissa sekä 14.10., 28.10. ja 11.11. klo 17.30 Sofian kappelissa. Lisätietoja voi tiedustella kanttori Kirsi-Maria Susunalta, puh. 050 4014 798, kirsi-maria.susuna@ort.fi

Kansan laulammat liturgiat
Myllypurossa 13.10., 10.11. ja 8.12.

KULTTUURIKESKUS SOFIA

Taidenäyttelyt

Jouko Ollikaisen 60-vuotisjuhlanäyttely Kaikki se mihin uskon, 30.11. saakka
Pysyvä kirkkotaidenäyttely.

Kurssit ja tapahtumat

I gränslandet mellan öst och väst – sökandet efter ett ortodoxt gudstjänstspråk

Ekumeniskt seminarium på Kulturcentret Sofia tisdagen den 8 oktober 2019 med anledning av de nyss utkomna översättningarna av ortodoxa gudstjänster och böner Hieratikon – gudstjänstbok för präst och diakon samt Ortodoxa böner. Utrymme för diskussion ges (moderator Max Arhipainen).

Kl. 13.30 Kaffe

Kl. 14 Välkomstord av Fader Ambrosius
Vad har översatts och varför? Prost Mikael Sundkvist, projektledare

Kl. 14.30 De nationella minoriteternas uppgift i nutida Finland: gästfrihet som ekumenisk grundhållning, Björn Vikström, universitetslärare, tidigare biskop i Borgå

Kl. 15.15 Hieratikon – en luthersk kommentar, Sixten Ekstrand, direktor för Kyrkans central för det svenska arbetet

Kl. 16 Öst och Väst – vad kan de lära av varandra? Fader Anders Ekenberg, professor emeritus (Uppsala)

Kl. 17 Aftongudstjänst på svenska
Seminarieriet är öppet för alla. Fritt inträde. Välkomna! Kulturcentret Sofia, Kallviksuddsvägen 35, Helsingfors

Kuolema: luopuminen ja toivo -seminaarisarja

Tässä seminaarisarjassa syvennymme kuolemaan liittyviin kysymyksiin. Alustajina kuoleman kanssa työskenteleviä sekä kuoleman tematiikkaa tutkivia asiantuntijoita. Vetäjänä isä Ambrosius. Maksuttomat seminaarit järjestetään syyskaudella myöhemmin ilmoitettavina lauantaipäivinä klo 13–17. Lisätiedot: sofia.fi/tapahtumat

Iloa ikonien äärellä – Kaikille avoimet ortodoksiset päivät Itä-Helsingissä

La 28.9. ja 12.10. Tänä syksynä on hyvä mahdollisuus tutustua ortodoksisuuteen Itä-Helsingissä järjestettävissä tapahtumissa. Ohjelmaa mm. jumalanpalveluksia, alustuksia, kirkkolaulutyöpajoja sekä konsertteja.
La 28.9. klo 11.00–14.00, Aleksanteri Syväri-läisen kappeli, Jauhokuja 3 (Myllypuro)
La 12.10. klo 10.30–14.00, Kulttuurikeskus Sofia, Kallvikinniementie 35 (Vuosaari)

Isä – Kaikki se mitä en sinulle sanonut

Stand stop -esitys su 29.9. klo 15 Jouko Ollikaisen Stand stop -esitys syntyi vastapainona Stand up -esityksille. Stand stop -esitykset ovat nauru-paita tilaisuuksia, joissa puhutaan kuolemanvakavista jutuista kuten esimerkiksi isäsuhteesta. Esityksen kesto 30 min, jonka jälkeen keskustelua. Liput 10 € ovelta, ennakkovaraukset 28.9. mennessä.

Pelko pois piirtämisestä ja arjesta -rekisteröintikurssi

Su 6.10. klo 10–15 Kuvittaja, graafikko Jouko Olli-

kaisen kehittämällä rekisteröintikurssilla koetaan onnistumisen tunteita ja opitaan rentoutumaan. Rekisteröinti on nopeaa piirtämistä musteella ja espressokahvilla. Kurssilla opitaan myös EFT-tekniikka, joka on tehokas kivun ja stressinpoistotekniikka. Hinta 76€, sis. opetuksen, materiaalit ja lounaan. Ilm. 28.9. mennessä.

Sofian syystalkoot

La 19.10. klo 10–15. Perinteikkäät syksyn pihatal-koot yhteistyössä Sofian ystävät ry:n kanssa. Tarjoamme talkoolaisille lounaan ja päätöskahvit sekä saunan ja uinnin. Tervetuloa!

Usko arjessa, leikki-ikäisten lasten katsomuskasvatus -seminaari

La 26.10. klo 13.00–16.30 Seminaarissa pohditaan lasten katsomuskasvatukseen liittyviä haasteita erityisesti silloin, kun vanhemmat kuuluvat eri uskontokuntiin tai toinen vanhemmista on kokonaan uskonoton. Alustajina OTT Jarkko Tontti, YTT Olavi Moilanen ja koulutuspsykoanalytikko Riitta Hyrck. Maksuton.

Lisätiedot: sofia.fi/tapahtumat. Ohjelmamuutokset mahdollisia. Kurssien yhteydessä majoitus aamiaisella alkaen 40 € /vrk. Ilmoittautumiset: reception@sofia.fi tai p. 010 277 900. Kulttuurikeskus Sofia, -Kallvikinniementie 35, 00980 Hki.

LÄNTINEN ALUE

TAPIOLAN KIRKKO, Kaupinkalliontie 2, Espoo

Espoon miestenpiiri Hermaninjengi

Lisätietoja: puheenjohtaja Juhani Mustila, puh. 0400 472 623 (juhani.mustila@iki.fi). Tarvittaessa lisätietoja antaa myös isä Petri Korhonen.

Ystävyydenateria

Kokoonnumme pe 4.10. klo 11 yhteisen ruokapöydän ääreen syömään ja seurustelemaan. Ateria maksaa yhden euron. Tilaisuus on avoin kaikille. Orkesteri Muinaiset esiintyy aterian aikana. Tervetuloa!

Lasten iltakerho

Tiistaisin klo 17–19.30 yli 3-vuotiaille.

Perhekerho ja muskari

Keskiviikkoisin klo 10.30–13.30.

TRAPESA, Kirkkojärventie 1, Espoo (Espoon keskisuksen juna-asema, asemasilta, 2. krs)

Trapesassa tapahtuu

Trapesan harrasteillat: jooga- ja hyvinvointiryhmä maanantaisin klo 17.30–19.30, lasten venäjänkielinen kulttuurikerho tiistaisin klo 17.30–19.30 ja lasten ja aikuisten taideryhmät torstaisin klo 15.30 ja klo 17 alkaen. Ilmoittautuminen info@trapesa.com tai paikan päällä Trapesassa, Espoon asemalla (asemasilta).

Tarkemmat tiedot ja mahdolliset muutokset: www.trapesa.com/tapahtumat

LOHJAN KIRKKO, Nahkurinkatu 4

Kuoroharjoitus

Kuoroharjoitus keskiviikkoisin klo 18–20: 2.10., 9.10., 16.10., 23.10., 30.10., 6.11., 13.11., 27.11., 4.12., 11.12. Uudet laulajat ovat tervetulleita laulukokeen kautta koeajalle. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen, p. 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi.

Seniorikerho

Torstaisin klo 14–16: 17.10., 14.11., 12.12. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi

Ortodoksisuus tutuksi -kurssi

Torstaisin klo 18–20. Lisätietoja isä Kalevi Kasala 040 525 2868, kalevi.kasala@ort.fi

Lohjan Seudun Ortodoksien seurakuntaillat
Lisätietoja: puheenjohtaja Urpo Uotila, p. 044 314 5210.

Ikonipiiri

Maanantaisin klo 9.45–14: Lisätietoja: 30.9., 7.10., 21.10., 28.10. Tarja Tarima 040 541 3901, tarja.tarima@tikkurila.com

Miestenpiiri

Kokoontuu erikseen sovittuina ajankohtina. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen, p. 040 525 0782.

Naistenpiiri

Lisätietoja: Pirkko Siili, p. 0400 782 144.

Lasten kirkkokerho

Liturgiapalvelusten yhteydessä. Lisätietoja: Päivi Kasala, p. 050 347 0205.

NUMMELAN RUKOUSHUONE, Naaranpajuntie 7

Perjantapiiri

Perjantaisin klo 12–14: 4.10., 18.10., 1.11., 15.11., 29.11., 13.12. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi

Ikonipiiri

Tiistaisin klo 10–14: 1.10., 8.10., 22.10., 29.10., 5.11. Lisätietoja Ritva Tarima 0400 719 563, ritva.tarima@suomi24.fi.

Ikonipiiri

Torstaisin klo 16–19: 3.10., 10.10., 24.10., 31.10., 7.11., 14.11., 21.11. Lisätietoja Ritva Tarima 0400 719 563, ritva.tarima@suomi24.fi

Lasten kirkkokerho

Liturgiapalvelusten yhteydessä. Lisätietoja Päivi Kasala 050 347 0205.

Vihdin-Nummellan ortodoksinen ry järjestää:

Ekumeeninen hiljaisuuden retriitti

Utön majakkasaarella pe–ma 11.10.–14.10. Saari on kuin tehty hiljaisuuden retriitille, siellä arjen tahti hiljenee vaistomaisesti ja kiireettömyys kutsuu. Retriitin ohjaajat Eija ja Mari huolehtivat käytännön järjestelyistä ja ohjelmasta, johon kuuluu rukoushetkiä, virikepuheita, meditatiota ja ulkoilua. Viikonlopun pe–ma hinta täysihoidolla 290–430 € / hlö majoituksesta riippuen. Mahdollisuus joko yksinkertaiseen vierasmaja- tai hotellitasoiseen majoitukseen. Majoitus yhden hengen huoneissa. Ilmoittautumiset: Eija Nurmio, p. 044 326 0746, eija.nurmio@hotmail.com tai Mari Vainio, p. 050 564 8899, mari.vainio@ort.fi

HANGON ORTODOKSINEN KIRKKO, Täktomintie 5

Kuoroharjoitus

Kuoroharjoitus sunnuntaisin klo 14–16: 29.9., 6.10., 20.10., 27.10., 3.11., 17.11., 24.11. Uudet laulajat ovat tervetulleita laulukokeen kautta koeajalle. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen, p. 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi.

Torstakerho

Torstaisin klo 18–20: 31.10., 28.11., 12.12. Lisätietoja: kanttori Matti Jyrkinen 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi

Lasten kirkkokerho

Liturgiapalvelusten yhteydessä. Lisätietoja, p. Päivi Kasala 050 347 0205. Karkkila, ev. lut. seurakuntatalo, Huhdintie 9–11

Seurakuntailta

Perjantaisin klo 18–20: 18.10., 22.11., 13.12. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen, p. 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi

Ikonipiiri

Torstaisin klo 10–17: 3.10. Lisätietoja Tarja Tarima, p. 040 541 3901, tarja.tarima@tikkurila.com

TOIMINTAA POKROVASSA

Elfvinginkuja 11, Jorvas, Kirkkonummi

Luentosarja

La 12.10. klo 13.30 kristillinen kuolema – askel iäisyyteen
La 26.10. klo 13.30 rukous poisnukkuneen puolesta ortodoksissa rukouselämässä
La 9.11. klo 13.30 ortodoksinen hautausperinne: toimitukset ja tavat
La 16.11. klo 13.30 eutanasia: ortodoksinen näkemys
Luennoitsijana diakoni, TM Vladimir Sokratilin

ITÄINEN ALUE

TOIMINTAA TIKKURILASSA

Ortodoksiakerho

Tikkurilan kirkon tiistaiseuran ortodoksiakerho parillisten viikkojen keskiviikkoiltoina ehtoopalveluksen jälkeen klo 18. Teemoina rukous sekä Raamatun Sirakin kirja. Opettajana isä Mikael Sundkvist.
2.10. Sirakin kirja – kestävyys koettelemuksissa
16.10. Hiljainen rukous
30.10. Sirakin kirja – nöyryys ja rohkeus

Kaikille avoin katekumeeniluento

Ke 9.10. klo 18, kaikille avoin katekumeeniluento aiheesta "Oppi ihmisestä - ortodoksinen ihmiskäsitys" (Mikael Sundkvist).

Miesten piiri

Kokoontuu keskiviikon ehtoopalveluksen jälkeen kirkolla. Tarjolla hengellistä antia sekä mahdollisuus käden taitojen harjoittamiseen. Lisätietoja diakoni Risto Ikäheimolta, risto.ikaheimo@kolumbus.fi, puh. 050 1505.

Miesten piirin avoimet illat

Miesten piiri järjestää kaikille avoimet illat:
Ke 23.10. klo 18, jolloin isä Heikki Huttunen puhuu aiheesta "Millainen on Suomen ortodoksinen kirkko vuonna 2050?".
Ke 6.11. klo 18, Fil.tri Paula Tuomikoski, arkkipiispa Paavalin elämänkerran kirjoittaja, jonka teoksen osa 1 on valmistunut, kertoo arkkipiispa Paavalin elämästä.

Avoimet ovet

Kirkon avoimet ovet la 12.10. klo 10–16.
Klo 13, "Kaksi uutta suomalaista pyhää – mitä se merkitsee?", kirkon pappi, Mikael Sundkvist
Klo 15, "Ortodoksinen kirkko ja teatteri", ohjaaja Jukka Rantanen
Klo 16, kirkkokuoro esiintyy
Kahvila

Toimintaa Länsi-Vantaalla

Kivistön kirkolla (Laavatie 2), lauantaina 5.10. klo 9.30 liturgia. Kirkkokahvien jälkeen klo 11 uskononopettaja Juha Järvisen esitelmä "Kaksi Johanesta: Suomen ortodoksinen kirkon uudet pyhät". Lapsille oma ohjattu ohjelma. Tervetuloa!

Vapaaehtoisia kaivataan

Vapaaehtoisia tarvitaan sunnuntaisen liturgian jälkeen tarjottuun kirkkokahvien keittämiseen, tarjoiluun esillepanoon sekä loppusiivoukseen. Opastusta tehtävään annetaan. Ota yhteyttä: Liisa Karlsson p. 050 3847 723.

TAPAHTUMIA JÄRVENPÄÄSSÄ

Syyspraasniekka

Jumalansynnyttäjän Kazanilaisen ikonin kirkon syyspraasniekkaa vietetään 21.—22.10. Tervetuloa mukaan temppeleijuhlan jumalanpalveluksiin.

Järvenpään kirkon kuoro

Kokoontuu kirkon kryptassa keskiviikkoisin klo 17.30. Lisätietoja kanttori Minna Jokiselta, puh. 050 358 7339.

Tavataan kirkolla

Kaikille avoin matalan kynnyksen kohtaamispaikka Järvenpään kirkon kryptassa to 10.10. klo 12. Keskustelua ja vapaamuotoista ohjelmaa. Mahdollisuus myös henkilökohtaisiin keskusteluihin työntekijöiden kanssa. Paikalla isä Kimmo, kanttori Minna ja diakoniatyöntekijä Jaana. Kahvi- ja mehutarjoilu.

Järvenpään ystäväpiiri

Kokoontuu parillisten viikkojen tiistaisin klo 18 Järvenpään kirkon kryptassa. Seuraavat kokoukset 1.10. ja 15.10. Tilaisuuden edellä kirkossa toimitetaan akatistos klo 17. Puheenjohtaja Anja Lindström, p. 040 741 4577. Sähköposti: anja.lindstrom@outlook.com.

Sanoista seuraa

Vuorovaikutuksellinen luovan kirjoittamisen ryhmä kokoontuu Järvenpään kirkon kryptassa seitsemän kertaa syksyllä ja seitsemän kertaa keväällä. Lokakuun kokoukset ovat kirkon alasalissa 7.10. ja 28.10. klo 13–15. Aiempaa kirjoituskemusta ei tarvita, luottamuksen hengessä jaetaan mielen sisältöjä – sanoja menneestä, tästä hetkestä ja tulevaisuuden mahdollisuuksista. Ohjaaja FM, kirjallisuusterapeutti Lucia Seija Viitanieniemi, viitanienimilucia5@gmail.com.

Järvenpään ikonimaalauspiiri

Kokoontuu kirkon kryptassa torstaisin klo 16. Opettajana Juri Mitroshin, puh. 050 592 2328.

Lasten kirkkokerho

Sunnuntaina toimitettavien liturgioiden yhteydessä kirkon kryptassa.

TAPAHTUMIA PORVOOSSA

Porvoon kirkon kuoro

Lisätiedot: kanttori Elena Nemlander, puh. 044 043 0249

Tavataan kirkolla

Kaikille avoin matalan kynnyksen kohtaamispaikka Porvoon kirkossa torstaina 10.10. klo 15. Keskustelua ja vapaamuotoista ohjelmaa. Mahdollisuus myös henkilökohtaisiin keskusteluihin työntekijöiden kanssa. Paikalla isä Kimmo, kanttori Minna ja diakoniatyöntekijä Jaana. Kahvi- ja mehutarjoilu.

Porvoon tiistaiseura

Kokoontuu ortodoksissa kirkossa (Vanha Helsingintie 2) seuraavan kerran 8.10., jolloin Okko Balagurin jatkaa Raamattupiiriä. Kokoukset ovat kaikille avoimia. Lisätietoja, puheenjohtaja Jari Pylvänäinen, puh. 040 570 8130.

Porvoon ikonimaalauskerho

Kokoontuu kirkossa perjantaisin klo 16. Opettajana Liisa Holst puh. 040 566 8481.

Lasten kirkkokerho

Sunnuntaina toimitettavien liturgioiden yhteydessä.

Perhekerho Samovaari

Kokoontuu Porvoon kirkossa 28.9, 26.10, 23.11 ja 28.12 klo 15-16.30. Kerhon tavoitteena on tutustua Suomen ortodoksinen kirkkoon, kotoutuminen ja uskon opetus venäjänkielisille aikuisille ja vasta Suomeen tulleille perheille. Tapaamisissa on mukana pappi.

HAMINAN SRK

ORTODOKSIAKESKUS SYPRESSI, KIRKKOHERRANVIRASTO

Varuskuntakatu 14, 45100 Kouvola, Avoimna ke–pe klo 10–14 p. 040 7047 171, hamina@ort.fi, www.orthamina.fi

PAPISTO

Kirkkoherra Ville Kiiveri
p. 040 962 0063 ville.kiiveri@ort.fi

KANTTORI

Kari Päivinen, p. 040 866 7686
kari.paivinen@ort.fi

MUU HENKILÖKUNTA

Seurakunnan vahtimestari, Jaana Juka,
p. 040 486 5550, jaana.juka@ort.fi

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Martti Honkaselkä, p. 044 306 4900, marttihonkaselka@gmail.com
Rovasti Johannes Wuorilinna, p. 050 589 9011, jouko.wuorilinna@gmail.com
Pastori Jukka Jauhiainen
p. 0400 958 760 jukka.jauhiainen@ort.fi
Diakoni Gennadi Ikävalko, p. 040 742 4615
keku.ikavalko@gmail.com

HAMINAN SEURAKUNNAN LIIKE- JA VUOKRATALO

Isöympyräkatu 20, Hamina
Isännöinnistä vastaa Itä-Suomen Kiinteistöpalvelu, Isöympyräkatu 9 A 10, 49400 Hamina. Isännöitsijä Tero Tuononen
puh. 050 546 7120 (klo 15 jälkeen),
tero.tuononen@outlook.com

Hamina

Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin kirkko, Raatihuoneentori 2

pastori Jukka Jauhiainen p. 0400 958 760
jukka.jauhiainen@ort.fi

JUMALANPALVELUKSET

La 28.9. klo 17 vigilia
Su 29.9. klo 10 liturgia
Pe 4.10. klo 17 Jeesuksen rukouspalvelus
La 12.10. klo 17 vigilia
Su 13.10. klo 10 liturgia
La 26.10. klo 17 vigilia
Su 27.10. klo 10 liturgia ja kirkkokahvit

Hamina hautausmaan kirkko

Hirveläntie 22, Hamina

La 19.10. klo 10 liturgia
Ke 23.10. klo 17 panihida ja vigilia (praasniekka)
To 24.10. klo 10 vedenpyhitys ja liturgia (praasniekka)

Kouvola

Pyhän ristin kirkko, Sakaristonmäki, Kirkonmäenkatu 2

JUMALANPALVELUKSET

Pe 27.9. klo 10 arkipäivän liturgia
Ke 2.10. klo 17 ehtoopalvelus
Pe 4.10. klo 17 Jeesuksen rukouspalvelus
La 5.10. klo 17 vigilia
Su 6.10. klo 10 liturgia
Ke 9.10. klo 17 ehtoopalvelus
Pe 11.10. klo 10 arkipäivän liturgia
Ke 16.10. klo 17 ehtoopalvelus

La 19.10 klo 17 vigilia
Su 20.10 klo 10 liturgia
Ke 23.10 klo 10 Jaakobin liturgia
Pe 25.10. klo 10 arkipäivän liturgia

■ Myllykosken tsasouna

Koulutie 4, Myllykoski

JUMALANPALVELUKSET

Ma 30.9. klo 17 vigilia ja liturgia

TOIMINTAA HAMINAN SEURAKUNNASSA

Ortodoksiakeskus Sypressi,
Varuskuntakatu 14, Kouvola
Pyhän Ristin kirkko, Kirkonmäenkatu 2, Kouvola
Myllykosken tsasouna, Koulutie 4, Myllykoski
Pietarin ja Paavalin trapesa, Isoympyräkatu 20, Hamina

Musikaalinen lastenkerho Pyhän Ristin kirkossa
Lastenkerho toimii Pyhän Ristin kirkossa Kouvola-
lassa. Kerhon ohjaajina toimivat Iana Lang (044
377 8457) ja Katja Selezneva (044 9705 275). Ker-
ho kokoontuu jokaisen kuukauden ensimmäise-
nä ja kolmantena sunnuntaina klo 17.

Seurakunnan kuorot Kouvola ja Hamina
Haminan seurakunnassa toimii kaksi kuoroa, py-
hän Ristin kirkon kuoro Kouvola ja Haminan
ortodoksinen kirkkokuoro Hamina. Kuorot
laulavat Kouvolan ja Haminan kirkoissa toimitet-
tavissa jumalanpalveluksissa. Lisäksi Kouvolan
kuorolaiset ovat käyneet avustamassa Myllykos-
ken tsasounan jumalanpalveluksissa. Yhteyshen-
kilö Kari Päivinen, p. 040 866 7686

Kouvolan Uusi tiistaiseura

Seuran tarkoituksena on kehittää jäsenissään or-
todoksinen kirkon opin ja ortodoksinen elämän-
näkömyksen tuntemista ja tukea Suomen orto-
doksisista kirkkoista ja sen toimintaa. Seura järjestää
keskustelu-, esitelmä- ja hartautilaisuuksia sekä
kirkollisia juhlia, vahvistaa toiminnallaan orto-
doksisen kirkkoon kuuluvien siitä kiinnostuneiden
hengellistä kasvua, elävää yhteyttä kirkkoon
ja yhteisöllisyyttä. Vapaaehtoistoiminta on tärkeä
osa seuran toimintaa. Tiistaiseurailloissamme on
aina kahvitarjoilu ja kokoonnumme pääsääntöi-
sesti kuukauden 1. ja 3. keskiviikkona Kouvolan
Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa. Lisätietoja Tiina
Toikka p. 040 5800 907

Ikonipiiri Hamina ja Kouvola

Ikonipiiri kokoontuu Hamina Pietarin ja Paava-
lin trapesassa ja Kouvola ortodoksiakeskus
Sypressissä.
Kouvolan Sypressissä 12.–13.10 ja 14.–15.12.
Haminan Trapesassa 28.9., 19.10., 26.10 ja 7.12.

Kirkkoteistiilikkerho

Kirkkoteistiilikkerho kokoontuu Kouvolan pyhän
Ristin kirkon juhlasalissa. Tällä hetkellä kerhossa
tehdään käsipaikkoja ja huolletaan jumalanpalve-
luspukuja. Kerho järjestää myyjäisiä ja kerho
käyttää tuoton kirkon kaunistamiseksi. Uudet jä-
senet ovat tervetulleita mukaan! Lisätietoja Mar-
ja-Leena Jaakkonen, p. 040 774 6690

Pagina Perthi - Seniorien päiväkahvit

Maksuttoman tapahtuman kohderyhmänä on
seurakunnan yli 70-vuotiaat jäsenet. Kokoon-
tuminen jokaisen kuukauden ensimmäisenä per-
jantaina klo 14 Kouvolan pyhän Ristin kirkossa.
Kokoonntumispäivät ovat 4.10 ja 1.11. Joulukuus-
sa 6.12. kokoonnutaan Nikolaos-juhlassa. Jos tar-
vitset kyytiä, ole yhteydessä virastoon. Lisätiedot

ja ilmoittautumiset tarjoilua varten seurakunnan
virastoon p. 040 704 7171.

Pyhän Ristin kirkon ortodoksiapiiri

Tutustumme kirkon teologiaan, opetukseen ja
ajatteluun. Tapaamisia noin kerran kuukaudessa
ja osallistujat voivat esittää toiveita käsiteltävistä
aiheista. Tänä syksynä aiheena on Rukous. Seu-
raava tapaaminen ke 2.10. klo 17.30. Lisätietoja:
Ville Kiiveri, p. 040 962 0063

Katekumeenikurssi Kouvola

Maksuton kurssi on tarkoitettu kaikille orto-
doksisesta kirkosta ja uskosta kiinnostuneil-
le. Kurssi ei sido osallistujaa mihinkään ja
kaikki ovat tervetulleita mukaan missä ta-
hansa vaiheessa. Kurssille voivat osallistua
myös nykyiset seurakunnan jäsenet. Ensimmäinen
tapaaminen su 29.9. klo 16 Pyhän
Ristin kirkossa, osoite on Kirkonmäenkatu 2,
Kouvola.

HÄMEENLINNAN SRK

SEURAKUNTAKOTI

Matti Alangon katu 11 A, 13130 Hämeenlinna

SEURAKUNNANVIRASTO

Matti Alangon katu 11, 13130 Hämeenlinna
p. 050 321 0035

Viraston aukioloajat:
ke klo 14–16.30 ja pe klo 9.30–12

hameenlinna@ort.fi
www.hmlortodoksinen.fi
www.facebook.com/
HameenlinnanOrtodoksinenSeurakunta/

PAPISTO

Vt. kirkkoherra Jonas Bergenstad
p. 0400 330 484, jonas.bergenstad@ort.fi
Pastori Taisto Rikkinen, p. 050 371 6475

KANTTORI

Leena Lomu
p. 040 707 6715, leena.lomu@ort.fi

AVUSTAVA PAPISTO

Pastori Kari M. Ranttilä, p. 040 550 6272
Diakoni Erkki Lumisalmi, p. 0400 396 326
Diakoni Veli Backman, p. 050 323 9893

MUU HENKILÖKUNTA

Kiinteistöhoitaja Markku Seljänne
p. 0400 716 810
Forssan toimintakeskuksen isännöitsijä
Heikki Halme, p. 040 558 0465
Pääkirkon ja Ahveniston kirkon isännöitsijä
Kirsi Backman, p. 050 349 5985

■ Hämeenlinna

**Pyhien Aleksanteri Nevskin ja Johannes
Krysostomoksen kirkko, Erottajakatu 2**

JUMALANPALVELUKSET

La 5.10. klo 17 vigilia
Su 6.10. klo 10 liturgia
La 12.10. klo 17 vigilia
Su 13.10. klo 10 liturgia
La 19.10. klo 16.30 yleinen panihida
La 19.10. klo 17 vigilia
Su 20.10. klo 10 liturgia, kirkkokahvit
Ke 23.10. klo 10 Jaakobin liturgia

■ Seurakuntakoti

Matti Alangon katu 11 A, Hämeenlinna

JUMALANPALVELUKSET

Ke 25.9. klo 17 ehtoopalvelus
Ke 2.10. klo 17 ehtoopalvelus
Ke 9.10. klo 17 ehtoopalvelus
Ke 16.10. klo 17 ehtoopalvelus
Ke 30.10. klo 17 ehtoopalvelus

■ Forssa

Forssan toimintakeskus, Keskuskatu 10, Forssa

JUMALANPALVELUKSET

Su 29.9. klo 10 liturgia
Su 27.10. klo 10 liturgia

■ Loppi

**Kaunisniemen leirikeskus
Kaunisniementie 18, Läyliäinen**

JUMALANPALVELUKSET

La 28.9. klo 10 liturgia
Pe 18.10. klo 9 liturgia (Helsingin srk)
Su 27.10. klo 10 liturgia (Helsingin srk)

■ Lammi

**Athossäätiön luostarikeskus
Panagian puistotie 39 A
La 26.10 klo 10 liturgia**

TOIMINTAA HÄMEENLINNAN SEURAKUNNASSA

Diakoniaseura

Yhteyshenkilö Silja Shepherd, p. 050 560 4318 tai
siljaelinshpherd@gmail.com. Tietoa diakoni-
aseuran toiminnasta yhteyshenkilöltä tai srk:n
nettisivuilta. Pe 4.10. klo 8–9.30 EU-ruokakassien
jako seurakuntakodilla, Matti Alangon katu 11 A.

Kyyrölä-kerho

Pj. Antonina Sosunov-Perälä, 040 721 8436,
antonina@pp.inet.fi. Varapj. ja sihteeri Lidia Jas-
kari, 040 588 5185, lidia.jaskari@gmail.com. Kyy-
röläkerho järjestää kirkkokahvit sunnuntaina
20.10. liturgian jälkeen. Kyyröläkerhon syyskoko-
us seurakuntakodilla, Matti Alangon katu 11 A,
sunnuntaina 20.10. klo 13.00. Tervetuloa!

Käsipaikkakerho

Käsipaikkakerho kokoontuu kuukauden ensim-
mäisenä perjantaina klo 10–16 Hämeenlinnassa
seurakuntakodilla, Matti Alangon katu 11 A.
Syyskauden 2019 kokoonntumispäivät ovat 4.10.
ja 1.11.

Pyhä Syke ry

Pj. Marianne Kantonen, 050 331 8905. Voit lukea
lisää Pyhän Sykkeen toiminnasta yhdistyksen
nettisivuilta osoitteesta pyhasyke.fi

Diakonia-aamiaisen

Diakonia-aamiaista on tarjolla perjantaina 4.10.
klo 8–9.30 seurakuntakodilla, Matti Alangon katu
11 A. Tervetuloa!

Tiistaiseura

Pj. Sven Wessman, 040 7575 228,
sven.wessman@pp1.inet.fi
Tiistaiseura kokoontuu seurakuntakodilla, Matti
Alangon katu 11 A, ellei toisin mainita. Tiistaiseu-
raillat alkavat klo 17 alkuhartaudella ja kahvituk-
sella.
Ti 8.10. klo 17 Tie yksinkertaisuuteen, isä Markus
Aroma

Ti 22.10. klo 17 Pyhän Birgitan jalanjäljillä, TM Maura Ihatsu
Ti 5.11. klo 17 Valamon luostari-isien muisto, munkkien laulua ja opetusta 1940–1950-luvuilta vanhoilta ääninauhoilta koostettuna
Ti 19.11. klo 17 Karjalan kadonneet kirkot, alidia-koni Timo Lehtonen
Ti 3.12. klo 17 Käkisalmen akatistoksen Jumalanäidin ikoni, kanttori, TM Leena Lomu
Tervetuloa mukaan kaikki aiheista kiinnostuneet!

Kirkkokuoro

Kuoroharjoitukset keskiviikkoinen ehtoopalveluksen jälkeen srk-kodilla klo 17.30–19. Syyslomaviikolla (42) 16.10. ei ole harjoituksia. Kaikki laulutaitoiset ja kirkkolaulusta kiinnostuneet voivat hakeutua kirkkokuoroon harjoitusten kautta.

Ikonimaalauksen intensiivinen viikonloppu
27.-29.9. seurakuntakodilla. Kurssin hinta: 20€ / päivä ja 45€/3 päivää. Paikkoja rajoitetusti. Lisätietoja opettaja Pasi-Mikael Huoviselta p. 041 576 6143

LASTEN JA NUORTEN TOIMINTAA

Lastenkerho

Lauantaina 12.10. klo 10–12. Kerhossa tutustutaan eri kulttuureihin. Ensimmäisenä teemana on Karjala. Tutustutaan karjalan kieleen ja karjalaisuuteen lukemalla, piirtämällä, laulamalla ja leikimällä. Kaikki lapset ja lapsenmieliset ovat tervetulleita.

KOTKAN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRANVIRASTO

Kymenlaaksonkatu 2, Kotka
Avoinna maanantaisin klo 15–17
p. (05) 212 490
kotka@ort.fi, www.kotkaort.fi

NIKOLAOS-SALI

Kymenlaaksonkatu 2, Kotka,
Nikolaos-salia vuokrataan erilaisiin tilaisuuksiin, p. (05) 212 490

PAPISTO

Kirkkoherran sij. Timo Tynkkynen
0400 654 883 tai timo.tynkkynen@ort.fi

KANTTORI

Kanttori Katarine Lehtomäki, p. 050 359 4823

MUU HENKILÖKUNTA

Vahtimestari Vesa Lehtomäki, p. 050 599 8855

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Veikko Lisitsin, p. 050 597 7349,
veikko.lisitsin@gmail.com (eläkkeellä)

Kotka

**Pyhän Nikolaoksen kirkko
Isoapuisto, p. (05) 212 767**

Isännöitsijä Esa Tervio, p. 0440 837846

JUMALANPALVELUKSET

La 28.9. klo 17 vigilia, su, sl
Su 29.9. klo 10 liturgia, sl
La 5.10. klo 17 vigilia
La 12.10. klo 17 vigilia
Su 13.10. klo 10 liturgia
La 19.10. klo 15 yleinen panihida hautausmaalla
La 19.10. klo 17 vigilia
Su 20.10. klo 10 liturgia
La 26.10. klo 17 vigilia, su, sl
Su 27.10. klo 10 liturgia, sl

Loviisa

Loviisan kirkko Jumalansynnyttäjän Kasani-laisen ikonin muistolle, Itäinen Tullikatu 17

Isännöitsijä Margarita Yukhevich
p. 040 561 9915

JUMALANPALVELUKSET

Su 6.10. klo 10 liturgia
Su 3.11. klo 10 liturgia

TOIMINTAA KOTKAN SEURAKUNNASSA

Äiti-lapsi -kerho Nikolaos-salilla

Kokoontumiset maanantaisin kello 15-17. Ohjaajana Kati-kanttori.

Lasten musiikkikerho

Kokoontumiset joka toinen tiistai Nikolaos-salissa kello 17-18. Lisätietoja Kati-kanttorilta, puh. 050 359 4823. Kokoontumiset 8.10. ja 22.10.

Piirustuskerho "Pikkumaalari"

Kerho on tarkoitettu 5-10 -vuotiaalle lapsille, kokoontumiset keskiviikkoinen Nikolaos-salin alakerran kerhotilassa kello 16.30-18. Lisätietoja opettaja Innalta, puh. 044 239 4803. Kerhon toimii pääasiassa venäjäksi, myös suomenkieliset tervetulleita. Kerho aloittaa lokakuussa.

Lastenkerho "Uskon säteet"

Kokoontumiset sunnuntaisin kello 10-11 liturgian aikana Kotkan kirkon toiseen kerrokseen keskustelemaan uskonnollisista aiheista ja askartelemaan. Vetäjinä Anastasia ja Marina. Tervetuloa! Kerho pidetään samanaikaisesti kahdella kielellä; sekä suomenkieliset että venäjänkieliset lapset tervetulleita!

Suomen kielen keskustelukerho

Lauantaisin kello 15 Nikolaos-salissa. Tervetuloa!

Kirkkokuorot

Kotkan kirkon kuoron harjoittelee keskiviikkoinen Nikolaos-salissa kello 17-18.30. Lisätietoja Kati-kanttorilta, puh. 050 359 4823. Slaavinkielisistä kuoroharjoituksista kysy Kati-kanttorilta

Tiistaiseura

Tiistaiseuran tapahtumia alkusyksystä. Tiistaiseuran kokoontumisaika on tiistaisin kello 15.30! 8.10. jumppaohjeita ja neuvoja 22.10. aiheena ikonit

Kultaistet kädet -käsityökerho

Käsitöistä pitävät ihmiset! Tervetuloa perjantaisin kello 17-19 Nikolaos-saliin. Toiminnan järjestäjinä ovat Vera, puh. 040 722 7279 ja Elena, puh. 044 546 0251, kerho on kaksikielinen.

Nikolaoksen ukkokerho

Kokoontuu torstaisin kello 16 pääasiassa kirkolla, lisätietoja Esa Terviolta, puh. p. 044 0837 846.

Karhulan ortodoksit

Kokoontuvat kuukauden ensimmäisenä keskiviikkona kello 15.

Ikonikerho

Maanantaisin kerhohuoneessa klo 17.

TAPAHTUMIA

Yhteinen ruokailu yksinäisille

Oletko yksin, kaipaatko seuraa? Järjestämme yhteisen ruokailuhetken tiistaisin 1.10., 15.10. ja 29.10. kello 14. Omakustanteinen ruokamaksu 5€ aikuisilta. Ennakoilmoittautuminen Kati-kanttorille, puh. 050 359 4823 viimeistään edeltävänä maanantaina.

Vierailu Loviisaan

Järvenpään ystäväpiiri tekee retken Loviisaan su 6.10.

Kristinoppileiri vuonna 2020

Tulevan Kaakkois-Suomen ortodoksisen seurakunnan kristinoppileiri pidetään Kotkan Ristinomen leirikeskuksesta 24.6.-4.7.2020. Päätösliturgiat pidetään 5.7. Kaikille kyseisenä vuonna 15-vuotta täyttävälle nuorille tullaan syksyn aikana postittamaan kutsu kristinoppileirille, jossa on mm. ilmoittautumiskaavake. Leiri on tarkoitettu kaikille ortodokseille. Mikäli kutsua ei syystä tai toisesta tule, pyydämme olemaan yhteydessä isä Andreihin, andrei.verikov@ort.fi tai puh. 0400 41 1923

Vt. kirkkoherra tavattavissa Kotkassa

Vt. kirkkoherra isä Timo Tynkkynen on tavattavissa kirkkoherranvirastossa Kotkassa syyskuussa maanantaisin kello 16-18 seuraavina päivinä: 7.10., 14.10. ja 28.10.

LAHDEN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRANVIRASTO JA SEURAKUNTASALI

Harjukatu 5, 15110 Lahti,
p. 040 359 4846

Avoinna ma-to klo 10–13,
lahti@ort.fi, www.lahdenort.fi

PAPISTO

Kirkkoherra Jonas Bergenstad,
p. 0400 330 484, jonas.bergenstad@ort.fi

KANTTORI

Petri Huttu, p. 0440 251 062

MUU HENKILÖKUNTA

Kasvatustyöntekijä Marina Salokangas,
p. 040 662 8513, marina.salokangas@ort.fi
Seurakuntakeskuksen vahtimestari
Kimmo Mäenrinne, p. 040 5041176

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Olavi Merras, p. 040 510 4664
Pastori Taisto Rikkonen, p. 050 371 6475
Pastori Matti Lipitsäinen, p. 0400 625 446
Diakoni Aki Korpela, p. (019) 422 101

Lahti

Pyhän kolminaisuuden kirkko, Harjukatu 5
Isännöitsijä Juha Romanov, p. 050 3289 000

JUMALANPALVELUKSET

La 28.9. klo 17 vigilia
Su 29.9. klo 10 liturgia
Ma 30.9. klo 17 vigilia
Ti 1.10. klo 10 liturgia
La 5.10. klo 10 liturgia
La 12.10. klo 10 liturgia, sl
La 12.10. klo 17 vigilia
Su 13.10. klo 10 liturgia
La 19.10. klo 17 vigilia
Su 20.10. klo 10 liturgia
Ke 23.10. klo 10 Jaakobin liturgia
La 26.10. klo 17 vigilia
Su 27.10. klo 10 liturgia

Hyvinkää

Karjalan valistajien kirkko, Tsasounakuja 1
Puh. 040 359 4846 (ma-to klo 10–13).

JUMALANPALVELUKSET

La 28.9. klo 17 vigilia
Su 29.9. klo 10 liturgia
La 12.10. klo 17 vigilia
Su 13.10. klo 10 liturgia
La 26.10. klo 17 vigilia
Su 27.10. klo 10 liturgia

■ Heinola

**Kristuksen taivaaseen astumisen kirkko,
Hämeenkatu 6**

Isännöitsijä Mikko Äikäs, p. 040 520 1696

JUMALANPALVELUKSET

La 5.10. klo 17 vigilia
Su 6.10. klo 10 liturgia
La 19.10. klo 10 liturgia

■ Kausala

**Neitsyt Marian syntymän tsasouna
Keskikatu 4**

JUMALANPALVELUKSET

La 12.10. klo 10

■ Riihimäki

**Seurakunnan toimitila Minea, Valtakatu 3
<http://minea.palvelee.net/>**

Yhteyshenkilö Aira Antti-Poika, p. 050 322 4382

JUMALANPALVELUKSET

La 28.9. klo 10 liturgia
La 26.10. klo 10 liturgia

TOIMINTAA LAHDEN SEURAKUNNASSA

Kirjallisuuspiiri

kokoontuu joka kuukauden 3. tiistai
klo 17–19.30 seuraavasti:

15.10. Meidän tsaarimme väkeä, Ludmila Ulitskaja
19.11. Timanttiristi, Arkkimandriitta Panteleimon
ja Jadekamarunot, Henna Paasonen
17.12. Valo - Kertomus rakkaudesta, Hannu
Mäkelä

Lisätietoja: Maria Lehtinen p. 040 522 9565 tai
marialehti@gmail.com

Tervetuloa vanhat ja uudet lukijat kirjojen
ihmeelliseen maailmaan!
Toivottavat Lahden kirjallisuuspiiriläiset

Hyvinkään tiistaiseura

Kokoontuu aina kuukauden toisena tiistaina klo
15. Lisätiedot toiminnasta: Raila Hokkanen,
p. 050 5435957.

Juhliin liittyvät
palvelukset
on merkitty
tummennettuina.
Suuret juhlat
merkitty tähti-
symbolilla*.

Minean toimintaa Riihimäellä

Mineassa jatketaan tiistai-iltojen ehtoopalveluk-
sia ja kirkkovuoden ajankohtaan sekä muihin ai-
heisiin liittyviä alustuksia keskusteluineen. Ehto-
palvelusten yhteydessä on teetarjoilu. Seurakun-
nan liturgiat ovat pääsääntöisesti kuukauden
viimeisenä lauantaina.

Ti 1.10. klo 18 ehtoopalvelus, pokrova, Juma-
lanäidin suojelus (samana päivänä)
Ti 22.10. klo 18 ehtoopalvelus, apostoli Jaakob
(23.10.)

Ti 29.10. klo 18 ehtoopalvelus, ikonimaalauksen
opettaja Tarja Tarima kertoo Jumalanäidin iko-
neista

Jumalanäidin ikonit 29.10.

Jumalanäidin ikoneilla on kirkkokalenterissa
toistakymmentä muistopäivää, joista syys-
kaudella mm. Jerusalemin, Ivironin ja Kaza-
nin ikonien juhlat. Venäjän kirkon kalenteris-
sa on mainittu peräti 260 ihmeiteätekevää Ju-
malanäidin ikonia.

Ikonimaalauksen opettaja Tarja Tarima ker-
too Jumalanäidin ikoneista ja erilaisista iko-
nityypeistä ikonimaalarin näkökulmasta.
Kaikille avoin tilaisuus on toimitila Mineassa
Riihimäellä (Valtakatu 3) tiistaina 29.10. klo
18 toimitettavan ehtoopalveluksen jälkeen.
Tervetuloa!

■ TOIMINTAA LAPSILLE JA NUORILLE

TAPAHTUU LAHDESSA

Kirkkokerho

3–13-vuotiaille lapsille. Kerho kokoontuu kerhoti-
lassa joka kuukauden toisena ja kolmantena sun-
nuntaina liturgian yhteydessä. Kerho alkaa klo
9.50 ja sen jälkeen lapset osallistuvat liturgian
loppuosaan. Syksyn kokoontumiskerrat: 13.10.,
20.10. ja 10.11.

Venäjänkielinen kirkkokerho

1–14-vuotiaille lapsille. Kerho kokoontuu kerhoti-
lassa joka kuukauden toisena lauantaina liturgi-
an yhteydessä. Kerho alkaa klo 9.50 ja sen jälkeen
lapset osallistuvat liturgian loppuosaan. Syksyn
kokoontumiskerrat: 12.10. ja 9.11.

Perhekerho (aamukerho)

0–4-vuotiaille lapsille ja heitä hoitaville aikuisille.
Kerhossa voi tavata muita aikuisia ja lapsia, saada
uusia tuttavuuksia. Perhekerhossa on hartaus-
hetki, lauluja, leikkejä ja askarteluja. Kerho ko-
koontuu kirkon kerhotilassa tiistaisin klo 9.45–12.
Kerhon aikana on muskari klo 10–10.20.

Perhekerho (iltakerho)

0–4-vuotiaille lapsille ja heitä hoitaville aikuisille.
Kerhossa on hartaushetki, lauluja, leikkejä ja as-
karteluja. Kerho kokoontuu kirkon kerhotilassa
torstaisin klo 17.30–18.30.

Iltakerho

5–7-vuotiaille. Kerhossa on teatteri- ja teemapäi-
vät kuten kokkaus-, askartelu- ja leikkipäivät. Ker-
ho kokoontuu kirkon kerhotilassa maanantaisin
klo 17.30–18.30.

Ponomarikerho

7-vuotiaille ja sitä vanhemmille pojille. Kerhossa
tutustutaan ponomarin eli alttariapulaisen tehtä-
viin kirkon Jumalanpalveluksissa käytännön
kautta. Kerho toimii sunnuntaisin liturgian aikana
klo 9.50–11.15.

Ympäristökerho

8–12-vuotiaille. Kerhossa tutustutaan luontoon
ja ympäristöön, tehdään retkiä, pohditaan ympä-

ristöasioita sekä leikitään. Kerho kokoontuu ker-
hotilassa joka toinen tiistai klo 17–19. Ensimmäi-
nen kokoontuminen on 10.9. Syksyn kokoontu-
miskerrat 8.10., 5.11. ja 19.11.

Kerhot ovat maksuttomia eikä niihin tarvitse il-
moittautua. Kerhotoiminnan vastuuhenkilö on
kasvatustyöntekijä Marina Salokangas,
p. 040 662 8513, marina.salokangas@ort.fi

Kokkikerho

8–12-vuotiaille. Kerhossa leivotaan ja opetellaan
ruoanlaittoa. Kerhossa ei valitettavasti voida huo-
mioida erityisruokavaliota tai vaativia allergialis-
toja. Kerho kokoontuu kerhotilassa joka toinen
tiistai klo 17–19. Syksyn kokoontumiskerrat 1.10.,
15.10., 29.10., 12.11. ja 26.11. Ryhmään mahtuu
vain 10 osallistujaa, kerhopaikat täytetään ilmoit-
tautumisjärjestyksessä. Ilmoittautuminen osoit-
teeseen marina.salokangas@ort.fi

TAPAHTUU HYVINKÄÄLLÄ

Kirkkokerho

4–12-vuotiaille. Kerho kokoontuu joka kuukau-
den neljäntenä sunnuntaina liturgian yhtey-
dessä. Kerho alkaa klo 9.50 ja sen jälkeen lapset
osallistuvat liturgian loppuosaan. Syksyn ko-
koontumiskerrat 27.10. ja 24.11.

Ponomarikerho

7-vuotiaille ja sitä vanhemmille pojille. Kerhossa
tutustutaan ponomarin eli alttariapulaisen tehtä-
viin kirkon Jumalanpalveluksissa käytännön
kautta. Kerho toimii sunnuntaisin liturgian aikana
klo 9.50–11.15. Kerho alkaa 15.9. Syksyn kerrat
13.10., 27.10., 10.11. ja 24.11.

LAPPEENRANNAN SRK

LAPPEENRANNAN KIRKKOHERRAN- VIRASTO JA SEURAKUNTATALO

Kristiinankatu 7, 53900 Lappeenranta,
p. 040 0414 792

Virasto auki ma klo 10–14. Kirkkoherra Timo
Tynkkynen on tavattavissa ma klo 10–14
Lappeenrannan seurakuntatalolla.
Lomat ja kirkolliset juhlat voivat aiheuttaa
poikkeuksia. Virastoajan ulkopuolellakin
voi ottaa yhteyttä suoraan työntekijöihin.
Papiston ja kanttorien vapaapäivät ovat
to–pe.

lappeenranta@ort.fi, www.ekort.fi

IMATRAN SEURAKUNTATALO

Vuokseniskantie 3, 55510 Imatra

PAPISTO

Kirkkoherra Timo Tynkkynen,
p. 040 0654 883

Toinen pappi Andrei Verikov, p. 0400 411 923

KANTTORI

Kanttori Maria Verikov, p. 040 169 8676
Apukanttori Tatiana Mäkelä, p. 040 685 8592

MUU HENKILÖKUNTA

Seurakuntamestari Kauko Pussinen,
p. 040 0933 287

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Markus Petsalo, p. 0400 253 370
Rovasti Mauri Patronen, p. 040 595 1688
Pastori Aarne Ylä-Jussila, p. 044 980 2116
Diakoni Jorma Liesma, puh. 040 7176491

Lappeenranta

Jumalansyntyttäjän suojeluksen
kirkko, Kristiinankatu 3

Seurakuntamestari Kauko Pussinen,
p. 040 0933287

JUMALANPALVELUKSET

La 28.9. klo 17 vigilia
Su 29.9. klo 10 liturgia
Ma 30.9. klo 17 juhlavigilia
Ti 1.10. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia
La 12.10. klo 17 vigilia
Su 13.10. klo 10 liturgia
La 19.10. klo 17 vigilia
Su 20.10. klo 10 liturgia
La 26.10. klo 17 vigilia
Su 27.10. klo 10 liturgia

Imatra

Pyhän Nikolaoksen kirkko,
Vuoksenniskantie 3

JUMALANPALVELUKSET

La 28.9. klo 17 vigilia, su, sl
Su 29.9. klo 10 liturgia, sl
La 5.10. klo 17 vigilia
Su 6.10. klo 9.55 liturgia, radiointi
La 12.10. klo 17 vigilia, su, sl
Su 13.10. klo 10 slaavinkielinen liturgia
Pe 18.10. klo 17 parastaasi
La 19.10. klo 10 liturgia ja panihida

Parikkala

Johannes Kastajan tsasouna,
Uimalantie 1, Parikkala

JUMALANPALVEUKSET

La 2.11. klo 10 liturgia

БОГОСЛУЖЕНИЯ НА СЛАВЯНСКОМ ЯЗЫКЕ

НИКОЛЬСКАЯ ЦЕРКОВЬ В ИМАТРА

Сб 28.9. в 17 всенощная на финском и славянском языках
Вск 29.9. в 10 литургия
Сб 12.10. всенощная на финском и славянском языках
Вск 13.10. литургия

LAPPEENRANNAN SEURAKUNNAN TOIMINTAA

Katso myös seurakunnan uusilta internet-sivuilta www.ekort.fi. Tervetuloa mukaan! Muutokset mahdollisia! Ajantasainen viikko-ohjelma myös Facebookissa: Lappeenrannan ortodoksinen seurakunta. Keskiviikkoisin myös kirkolliset ilmoitukset Lappeenrannan Uutisissa ja Imatralaisessa.

LAPPEENRANTA

Ortodoksiaillat

Kirkkoon liittymistä harkitseville ja äskettäin liittyneille. Oletko ajatellut liittyväsi ortodoksiseen kirkkoon tai onko joku ystäväsi tai läheisesi harkinnut asiaa? Kokoonnutiset keskiviikkoisin ortodoksissa seurakuntasalilla (Kristiinankatu 7) klo 18. Päivämäärät ja aiheet:
9.10. Raamattu ja sen käyttö ortodoksissa kirkossa
13.11. Paasto
11.12. Liturgia ja Herran pyhä ehtoollinen

Miesten talkoopäivät

Lappeenrannan linnoituksen kirkolla keskiviikkoisin kello 10. Tule mukaan! Kokoonnumme

tarvittaessa useamminkin. Kokoonnutiset: 9.10., 6.11. ja 4.12.

Päiväpiiri kokoontuu – tervetuloa virkistäytymään!

Kokoonnumme kerran kuukaudessa Lappeenrannan seurakuntasalilla kahvin ja seurustelun merkeissä, kuuntelemme myös pieniä esitelmiä eri aiheista. Seuraavat kokoonnutiskerrat:
8.10. klo 14 uutta pyhää odotellessa: rovasti Hris-tofor Varfolomejev
5.11. klo 14 mitä uusi seurakunta tuo tullessaan vai viekö mennessään?
3.12. klo 14 kanttori Maria laulattaa koljadoja Tervetuloa virkistäytymään!

Naisten monikielinen kahvikerho

Kerhon tavoitteena on tuoda yhteen seurakuntamme naisia kieleen tai kansallisuuteen katsomatta. Kerho on rajattu vain naisille siksi, että toivomme tällaisen ympäristön tarjoavan alustan luottamukselliselle ja vapautuneelle keskustelulle nimenomaan naisen elämän iloista ja suruista. Ensimmäinen kokoonnutuminen la 12.10. kello 15-17 Lappeenrannan seurakuntasalilla. Toisiimme tutustumisen lisäksi kokoonnutumisen teemana on "kaikki mitä olet halunnut kysyä naisteologilta". Lapset voi ottaa mukaan kerhoon.

Kirkkotiedon polku – oppia ikä kaikki!

Kirkkotiedon polku -tilaisuudet järjestetään noin kerran kuukaudessa liturgian jälkeen kirkkokahvien yhteydessä. Näissä tilaisuuksia tietoiskuja oman kirkon opetuksesta ja perinteestä ja ajan-kohtaisista asioista.
13.10. Kummius ortodoksissa kirkossa

МЕРОПРИЯТИЯ НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ В ЛАППЕЕНРАНТА

Богослужения на церковно-славянском языке и духовные беседы
Раз в месяц в 10 часов в Покровском храме совершается божественная литургия на церковно-славянском языке с участием русскоязычного хора. В субботу на кануне славянской службы в 17 часов всенощная совершается на финском и церковно-славянском языках. После литургии духовная беседа в приходском зале. См. расписание служб!

ИМАТРА

Ortodoksiaillat

Kirkkoon liittymistä harkitseville ja äskettäin liittyneille. Oletko ajatellut liittyväsi ortodoksiseen kirkkoon tai onko joku ystäväsi tai läheisesi harkinnut asiaa? Kokoonnutiset keskiviikkoisin ortodoksissa seurakuntasalilla (Vuoksenniskantie 3) klo 18. Päivämäärät ja aiheet:
2.10. Raamattu ja sen käyttö ortodoksissa kirkossa
6.11. Paasto
4.12. Liturgia ja Herran pyhä ehtoollinen

Kirkkotiedon polku – oppia ikä kaikki!

Kirkkotiedon polku -tilaisuudet järjestetään noin kerran kuukaudessa liturgian jälkeen kirkkokahvien yhteydessä. Näissä tilaisuuksia tietoiskuja oman kirkon opetuksesta ja perinteestä ja ajan-kohtaisista asioista.
6.10. Kirkon ajankohtaisia kuulumisia
10.11. Kummius ortodoksissa kirkossa

Tiistaiseura

Tiistaiseura kokoontuu tiistai-iltapäivisin pääsääntöisesti kello 14 seurakuntatalolla. Tule mukaan!

Seuraavat kokoonnutiset:

15.10. Oman seurakunnan pappi paikalla.
29.10. kokoonnumme kello 16 (!). Kanttori Maria puhuu kirkkomusiikin merkityksestä

Parikkala-Rautjärven tiistaiseura

Kokoonnutiset seuraavasti:
30.10. Erkki Lemetyinen, Sutionkatu 6 as. 1, Parikkala (aihe Isä meidän - rukous)
27.11. Elvi Pesonen (alustava), Sahakuja 4 c 2, Parikkala (aihe Pyhä Nikolaos)
Lisäksi järjestetään joulukahvit joulukuussa Kägösessä.

Imatran Nikolaoksen miehet

Talkoopäivät miehille Imatran kirkonmaellä. Kokoonnutiset ovat keskiviikkoisin kerran kuukaudessa klo 10. Tarvittaessa kokoonnumme useamminkin ja otamme yhteyttä silloin erikseen. Lisätiedot, isä Timo, puh. 0400 654 883. Syyskauden aikana kunnostamme jumalanpalveluspukuvastaston. Kokoonnutispäivät ovat 9.10., 6.11. ja 4.12.

МЕРОПРИЯТИЯ НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ В ИМАТРА

Богослужения на церковно-славянском языке и духовные беседы
Раз в месяц в 10 часов в Свято-Никольском храме совершается божественная литургия на церковно-славянском языке с участием русскоязычного хора. В субботу на кануне славянской службы в 17 часов всенощная совершается на финском и церковно-славянском языках. После литургии чаепитие и беседа в приходском зале. См. расписание служб!

SEURAKUNNAN TOIMINTAA LAPSILLE JA NUORILLE

Lastenkerhot

Lappeenrannassa maanantaisin klo 16.30-17.30 lastenkerho (alle kouluikäisille). Keskiviikkoisin klo 16 sinapinsiemenkerho (7-12-vuotiaille). Imatran seurakuntatalon kerhuhuoneessa tiistaisin klo 18 lastenkerho (alle kouluikäisille) ja keskiviikkoisin 16.30 sinapinsiemenkerho (7-12-vuotiaille).

Детские кружки «Мои маленькие шаги в церковь».

В Лappeenranta по понедельникам в 16.30-17.30 детский кружок (дошкольного возраста) и по средам в 16 детский кружок для школьников. В Иматра по вторникам 18 детский кружок (дошкольного возраста) и по средам в 16.30 детский кружок для школьников.

Kerhot eivät kokoonnu koulujen lomaviikoilla.

Nuortenpiiri

kokoontuu Lappeenrannassa ja Imatralalla noin kerran kuussa. Lokakuussa on luvassa tutustumisen Ilmailumuseoon, sekä peli-iltoja. Samalla suunnitellaan vielä tulevia retkiä. Lisätietoja Nu-pin toiminnasta isä Andreilta p. 0400 411923, e-mail. andrei.verikov@ort.fi

Kristinoppileiri vuonna 2020

Tulevan Kaakkois-Suomen ortodoksisen seurakunnan kristinoppileiri pidetään Kotkan Ristinimen leirikeskuksesta 24.6.-4.7.2020. Päätösliturgiat pidetään 5.7. Kaikille kyseisenä vuonna 15-vuotta täyttävälle nuorille tullaan syksyn aikana postittamaan kutsu kristinoppileirille, jossa on mm. ilmoittautumiskaavake. Leiri on tarkoitettu kaikille ortodokseille. Mikäli kutsua ei syystä tai toisesta tule, pyydämme olemaan yhteydessä isä Andreihin.

Nykyisen Lappeenrannan ortodoksisen seurakunnan alueella tuleville leiriläisille ja heidän vanhemmilleen tarkoitettujen leiri-infot pidetään seuraavasti: Sunnuntaina 24.11. Imatralla (Vuoksenkantie 3) klo 10 jälkeen alkavan liturgian jälkeen. Sunnuntaina 8.12. Lappeenrannassa (Kristiinankatu 3) klo 10 alkavan liturgian jälkeen. Leiri-infot pidetään seurakuntasaleissa ja niitä edeltää yhteiset kirkkokahvit.

Kirkkomusiikki seurakunnassa

Tervetuloa mukaan seurakunnan kirkkomusiikki-toimintaan! Jokaiselle, jota kirkkomusiikki kiinnostaa, suodaan mahdollisuus laulaa ja oppia kirkkomusiikista lisää. Seurakunnassamme on tarjolla kahdentasoista kirkkomusiikkiopetusta: kirkkolaulupiirejä ja kirkkokuoroa.

Kirkkolaulupiirit, joita pidetään sekä Imatralla että Lappeenrannassa toimivat matalan kynnyksen periaatteella. Kirkkolaulupiiriin voi tulla kuka vain laulamasta kiinnostunut vaikkei omaisikaan minkäänlaista aiempaa kokemusta tai harrastuneisuutta musiikin saralta. Mukaantulo ei edellytä toimintaan sitoutumista, vaan mukana voi olla juuri silloin kun se itselle sopii. Piireissä lauletaan tänä syksynä liturgista ja hengellistä musiikkia sekä kansanmusiikkia. Piirejä vetää kanttori Maria Verikov. Kirkkolaulupiirejä selvästi tavoitteellisesti työtä tehdään kirkkokuoroissa. Kirkkomusiikki on olennainen osa jumalanpalvelusta. Siksi kirkkokuoron laulun tulee olla korkeatasoista ja hyvin harjoiteltua. Kuorotoimintaan mukaan pyrkiessä tulee olla halu sitoutua toimintaan sekä valmius oppia laulamaan moniäänisessä kuorossa. Tästä syystä kuoroon otetaan uusia jäseniä vain laulukokeen kautta. Kokeessa ei testata sitä, onko laulaja valmis, vaan sitä onko tällä edellytyksiä oppia laulamaan kirkkokuorotoiminnan vaatimalla tavalla. Kirkkokuoroon mukaan haluvia pyydetään ottamaan yhteyttä seurakunnan kanttoreihin. Suomenkielisestä kirkkomusiikki-toiminnasta vastaa Maria Verikov. Seurakunnassamme on myös kirkkoslaavinkielistä kuorotoimintaa, josta vastaa Tatiana Mäkelä. Kirkkokuorot kokoontuvat maanantaisin Lappeenrannassa ja tiistaisin Imatralla. Lisäksi kanttori Maria antaa keskiviikkoisin vuorotellen molemmilla paikkakunnilla pienryhmissä tapahtuvaa äänenmuodostuksen opetusta.

Lappeenrannan kirkkokuorot

Suomen- ja slaavinkielisten kirkkokuorojen harjoitukset Lappeenrannassa ma kello 18.

ЦЕРКОВНЫЙ ХОР НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ в Лappeenranta по понедельникам в 18. Приглашаем новых певцов! Регент Татьяна Мякеля, тел. 040 846 2899

Lappeenrannan kirkkolaulupiiri

Ke 25.9. klo 18 kirkossa, aiheena vigilian ja liturgian veisut
Ke 30.10. klo 18 seurakuntasalilla, aiheena pyhiinvaeltajan laulut
Ke 27.11. klo 18 seurakuntasalilla, aiheena karjalaiset kansanlaulut
Ke 18.12. klo 18 seurakuntasalilla, aiheena koljadat, itäslaavilaiset joululaulut

Imatran kirkkokuorot

Suomen- ja slaavinkielisten kirkkokuorojen harjoitukset Imatralla ti kello 18.

ЦЕРКОВНЫЙ ХОР НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ в Иматра по вторникам в 18 часов. Приглашаем новых певцов! Регент Татьяна Мякеля, тел. 040 846 2899

Imatran kirkkolaulupiiri

Ti 8.10. klo 16.30 seurakuntasalilla, aiheena pyhiinvaeltajan laulut
Ti 12.11. klo 16.30 seurakuntasalilla, aiheena karjalaiset kansanlaulut

Ti 17.12. klo 16.30 seurakuntasalilla, aiheena koljadat, itäslaavilaiset joululaulut

TAPAHTUMIA SEURAKUNNAN ALUEELLA

Lappeenrannan kirkon praasniekka – kirkko 234 vuotta

Jumalansynnyttäjän suojeluksen juhlan aattona 30.9. kello 17 juhligigilia ja tiistaina 1.10. kello 9.30 vedenpyhitys, liturgia ja ristisaatto.

Koulutusta diakonian vapaaehtoisille

Vapaaehtoistyön koulutus 26.10. Imatralla yhteistyössä Eksoten, luterilaisen seurakunnan ja SPR:n kanssa. Vapaaehtoistyöstä kiinnostuneet ilmoittautukaa kirkkoherranvirastoon 30.9. mennessä!

Lakisääteinen seurakunnantarkastus

Arkkipiispa Leo toimittaa lakisääteisen Lappeenrannan seurakunnan tarkastuksen 15.-17.11. Tarkeempi ohjelma seuraavassa numerossa.

TAMPEREEN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRANVIRASTO

Suvantokatu 10, 2. kerros, 33100 Tampere

Avoimna ti-pe klo 9–13
p. 0400 346 089, tampere@ort.fi,
www.tampereort.fi

PAPISTO

Kirkkoherra Aleksej Sjöberg, p. 050 557 0050
Kirkkoherra tavoitettavissa parhaiten kansliassa tiistaisin klo 9–12

2. pappi Heikki Honkamäki, p. 050 557 0057

Osa-aikainen pappi Jelisei Rotko,
p. 040 507 5790, elisrotko@gmail.com

Kanttori Heikki Hattunen,
p. 050 557 0051, heikki.hattunen@ort.fi

Kanttori Kerttu Halonen (sij. 31.1.2020 saakka), p. 044 301 0974

MUU HENKILÖKUNTA

Nuorisotoimienohjaaja Nemanja Balčín
(opintovapaalla)

Nuorisotoimienohjaaja Vasili Venkula
(sij. 1.9.2019–31.8.2021)
p. 040 1781 633 vasili.venkula@gmail.com

Kanslisti Arja Pikkuharju, p. 050 557 0056

Emäntä Tatiana Kallo, p. 050 557 0053

Vahtimestari Mika Kangasaho,
p. 050 557 0054

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Mikael Punnala, p. 050 524 2641,
mikael.punnala@gmail.com

Diakoni Harri Kahila, p. 045 130 6723

Diakoni Jarkko Luonila, p. 040 521 8697,
jarkko.luonila@gmail.com

DIAKONIATYÖ

Diakonia-asioissa yhteys ensisijaisesti seurakunnan kansliaan. Avunpyynnön toimittamiseksi eteenpäin voi myös täyttää diakoniatyön palvelukortin. Niitä on saatavana Tampereen kirkossa ja seurakunnan kansliassa.

■ Tampere

Pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän Nikolaoksen kirkko, Tuomiokirkonkatu 27, p. 040 358 9099

Isännöitsijä Leena Uusi-Tarkka, p. 040 563 5556

JUMALANPALVELUKSET

La 28.9. klo 18 vigilia
Su 29.9. klo 10 liturgia
Ma 30.9. klo 18 vigilia
Ti 1.10. klo 9 liturgia (koululaiset)
La 5.10. klo 18 vigilia
Su 6.10. klo 10 liturgia
Ti 8.10. klo 17.30 ehtoopalvelus
Ke 9.10. klo 8 liturgia
La 12.10. klo 18 vigilia
Su 13.10. klo 10 liturgia
Ti 15.10. klo 17.30 ehtoopalvelus
Ke 16.10. klo 8 liturgia
La 19.10. klo 18 vigilia
Su 20.10. klo 10 liturgia
Su 20.10. klo 16 ehtoopalvelus, rom
Ti 22.10. klo 17.30 ehtoopalvelus
Ke 23.10. klo 8 liturgia
La 26.10. klo 18 vigilia
Su 27.10. klo 10 liturgia

■ Pori

Johannes Teologin kirkko, Maantiekatu 46

Isännöitsijä Jarkko Luonila, p. 040 5218697

JUMALANPALVELUKSET

La 28.9. klo 18 vigilia, praasniekka
Su 29.9. klo 10 liturgia ja vedenpyhitys, praasniekka
To 10.10. klo 18 Jeesus-rukous
Su 13.10. klo 10 liturgia
La 26.10. klo 18 vigilia
Su 27.10. klo 10 liturgia

■ Kolho

Pyhittäjien Sergei ja Herman Valamolaisen kirkko, Kappelitie, Vilppulan Kolho

Isännöitsijä Toivo Nikoskinen, p. 050 431 6431

JUMALANPALVELUKSET

La 2.11. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia
To 26.12. klo 10 liturgia

■ Jämsä

Jämsän ev. lut. seurakuntatalo, Koskentie 30

JUMALANPALVELUKSET

Su 29.9. klo 10 liturgia
Su 10.11. klo 10 liturgia
Su 22.12. klo 10 liturgia

■ Valkeakoski

Pyhän Nikolaoksen rukoushuone, Kalmistonkatu 6

Isännöitsijä: Yrjö Kerisalo, p. 0400 924124

JUMALANPALVELUKSET

Su 20.10. klo 10 liturgia
Su 24.11. klo 10 liturgia
Ti 24.12. klo 14 ehtoopalvelus

■ Akaa

Ev.lut. seurakuntasali, alasali, Sontulantie 1

JUMALANPALVELUKSET

La 2.11. klo 10 liturgia

TAMPEREEN SEURAKUNNAN TOIMINTAA

Hartausmateriaalit netistä

Ortodoksinen hartauskirja (sinikantinen pieni vihko) löytyy sähköisenä osoitteesta <http://m.on.fi>. Päivittäiset Raamatun lukukappaleet ja pyhien elämäkerrat löytyvät www.ort.fi -sivuston kirkkokalenterista.

Tampereen ortodoksisen kirkon kuoro

Johtaa kanttori Heikki Hattunen. Kuoron tehtävä on laulaa sunnuntaiden ja suurten juhlien jumalanpalveluksissa. Osan palveluksista laulavat kuorolaisista muodostetut kvartetit. Ohjelmistossa on perinteisten laulujen lisäksi uutta kirkkomusiikkia. Harjoitukset Nikolainsalissa torstaisin 17.45–20. Kuoroon otetaan uusia laulajia, joilla toivotaan olevan kuorolaulukokemusta, mutta tärkeintä on tarkat korvat. Ota yhteyttä kanttoriin koelauluajan sopimiseksi.

Uusi kuoro

Johtaa syyskaudella kanttori Kerttu Halonen. Tampereelle perustettu uusi kuoro syvennyy keskeiseen kirkkolauluohjelmistoon. Se laulaa jumalanpalveluksissa omana kuoronaan sekä kansan tukena kansanlaululiturgioissa. Harjoitukset ovat maanantaisin Nikolainsalissa klo 18–20. Uudet laulajat ovat tervetulleita tähänkin kuoroon koelaulun kautta, lisätietoja kanttorilta.

Päiväpiiri

Kokoontuu parillisten viikkojen torstaina klo 12 Nikolainsalissa.

Nokian tiistaiseura

24.10.2019 klo 18 Leo ja Tuula Kuunila, Välimäenkatu 11 B 25
21.11.2019 klo 18 Eeva-Liisa Kaikkonen, Kavolinkatu 4 B 28
12.12.2019 klo 18 Tapio Kaste, Poutuntie 14
23.1.2020 klo 18 Maria Wikström, Rusthollarinkatu 1 A 17
27.2.2020 klo 18 Taisto ja Inkeri Vuorinen, Jyrämaankatu 2
26.3.2020 klo 18 Sanna Leppänen, Siivikkalantie 46, Ylöjärvi
23.4.2020 klo 18 Ahti ja Pirkko Holappa, Rinnekatu 31 D 27
28.5.2020 klo 18 Taisto ja Riitta Bister, Maununkatu 8 A 46

LASTENKERHOT

Kerhoihin ei tarvitse ilmoittautua etukäteen ja toimintaan voi tulla mukaan myös kesken kauden. Kerhot eivät kokoonu koulujen loma-aikoina. Kerhojen lisäksi lapsille on tarjolla muskari ja lasten kuorot, joista vastaavat seurakunnan kanttorit. Kerhot ovat kaikille avoimia ja ilmaisia.

Muskari 0–4-vuotiaille

Musiikkileikkikoulussa tutustutaan musiikkimaailmaan leikin kautta. Muskari ja lasten kuorot ovat tällä hetkellä tauolla. Kysy lisätietoa kanttori Heikiltä syksyn 2019 osalta.

Lastenkerho 4–12-vuotiaille

Lastenkerho kokoontuu Tampereella, seurakunnan kerhuhuoneessa perjantaisin klo 17.30–18.30. Kerhossa askarrellaan ja leikitään. Kerhoharjoitukset toimii Marina Knuuttilla, p. 045 210 0934. Kerholaisten vanhemmat ovat myös tervetulleita mukaan!

Maalauskerho 6–12-vuotiaille

Kerho kokoontuu Tampereella, seurakunnan kerhuhuoneessa keskiviikkoisin klo 17–19. Kerhossa maalataan ensin yhdessä ja sitten leikitään. Maalauskerhon ohjaajana toimii Irina Chernyuk, p. 045 138 5058. Kerho on kaksikielinen (suomi/venäjä).

TAPAHTUMIA

Tampereen kirkon 120-vuotisjuhlan ohjelma

5.10. Pyhän Birgitan ja Maria Pariisilaisen eku-meeninen kaupunkivaellus
8.10. Teemaluento: Maria Hattunen – Ristisaatot ja praasniekat, alkaen klo 18 Nikolainsalissa; ehtoopalvelus 17.30 kirkossa
27.10. Liturgia ja Lintula-aiheinen päivä metropoliitta Arsenin johdolla, alkaen liturgiasta klo 10 29.10. Seurakuntamatka Turkuun, Suomen ortodoksisen kanttorikuoron konserttiin
9.11. Ehtoopalvelus ja Tampereen ortodoksisen kirkon kuoron juhlakonsertti
12.11. Teemaluento: kirjailija Marko Annala – Paasto-kirja, alkaen klo 18 Nikolainsalissa; ehtoopalvelus 17.30 kirkossa
22.–23.11. Nevskin praasniekat
- 22.11. rukouspalvelus Aleksanteri Nevskille klo 18
- 23.11. liturgia arkkipiispa Leon johdolla ja yhteinen lounas
5.–6.12. Nikolaoksen praasniekat
- 3.12. rukouspalvelus pyhälle Nikolaokselle klo 18
- 5.12. vigilia
- 6.12. liturgia, yhteinen lounas, lasten juhla
10.12. Kai Hyttisen laulu- ja yhteislauuilta alkaen klo 18 Nikolainsalissa; ehtoopalvelus 17.30 kirkossa

Suomen ortodoksisen kanttorikuoron konsertti Turun Tuomiokirkossa

Tampereen seurakunta järjestää seurakuntamatkan konserttiin omalla bussilla. Lähtö Tampereen kirkolta ti 29.10. klo 15, tauko Härkäpakarissa, Huittisissa, konsertti klo 18, lähtö paluumatkalle klo 19.30, Tampereella arviolta klo 22. Matkan hinta on 35e/hlö, sisältäen matkat ja konsertin käsiohjelman. Ilmoittaudu matkalle kirkkoheranvirastoon 18.10. mennessä. Suomen ortodoksinen kanttorikuoro on Ortodoksisten kanttorien liiton ylläpitämä kuoro. Se harjoittelee periodiluonteisesti, ja kuorossa laulaminen on tärkeä osa ortodoksisen kanttorien toimenkuvaa ja täydennyskoulutusta. Kuoron bassojen kantavina voimina ovat Turun ortodoksisen kirkon kanttori Pasi Torhamo sekä veljensä Mikko Torhamo. Tenorien joukossa laulaa Kansallisopperankin lavalta esiintynyt oopperalaulaja, Tampereen kanttori Heikki Hattunen. Sopraanosolistina kuullaan Uspenskin katedraalin kanttoria Varvara Merras-Häyrystä, joka myös on oopperalaulaja. Kanttorikuoron tarkoituksena on esittää suomalaisen ja ulkomaisen ortodoksisen kirkkomusiikin helmiä tyylinmukaisesti ja laadukkaasta kuorosoinnista tinkimättä. Turun konsertin ohjelmisto on raikas ja mielenkiintoinen kattaus kirkkomusiikkia ympäri maailman. Konsertin säveltäjänimiä ovat mm. Arvo Pärt, Cyrillus Kreek ja Alfred Schnittke. Perinteisempää suomalaista ortodoksista kirkkomusiikkia kuullaan mm. Peter Mirolybovilt ja Tampereella eläneeltä Leonid Bashmakovilta.

Valamon ystävien Tampereen paikallisosasto

Pyhiinvaellus Heinäveden Valamoon

16.–17.11.

Tervetuloa mukaan Tampereen Valamon ystävien pyhiinvaellusmatkalle Valamon luostariin 16.–17.11. Heinävedelle! Lähdemme bussilla Tampereelta lauantaina klo 8 ja palaamme sunnuntaina noin klo 21. Yövyimme Valamon luostarihotellissa yhden tai kahden hengen huoneissa. Hinta 180–200 euroa riippuen majoitusmuodosta. Hinta sisältää myös kaksi ruokailua noutopöydästä ja aamiaisen. Ilmoittaudu Tara Koivistolle, puh. 040 7092 727 tai tara.koivisto@kolumbus.fi.

Yleisöilta ti 1.10.

FM Irma Honkavaara kertoo venäläisen kuvataiteen historiasta Tampereen Valamon ystävien yleisöillassa Nikolainsalissa tiistaina 1.10. klo 18. Pääsymaksu 6 €, opiskelijat 3 € sisältäen teltarajoilun. Maksuilla tuetaan Heinäveden Valamon luostarin projekteja. Tilaisuus on kaikille avoin. Sydämellisesti tervetuloa!

TOIMINTAA PORISSA

Porin Seudun Tiistaiseura ry

Puheenjohtaja Anita Luonila, p. 050 569 3671
Sihteeri Maria Ojanen, p. 050 381 2063
Tiistaiseuran nettisivuilta löydät ajankohtaisimmat tiedot tulevista tapahtumista. Osoite on www.porinseuduntiistaiseura.fi. Tiistaiseuramme tilaisuudet ja tapahtumat ovat avoimia kaikille. Tervetuloa tutustumaan toimintaamme!

Tiistaiseurailat

Tiistaiseurailat pidetään Porin ortodoksisella kirkolla toinen tiistai kello 18. Ilta aloitetaan rukoushetkellä. Isä Aleksej, isä Heikki ja kanttori Heikki alustavat kukin vuorollaan tiistaiseurailloissamme. Myös muiden pitämiä alustuksia tai esitelmää kiinnostavista aiheista. Jokaisessa illassa on tarjolla maittävä kahvipöytä sekä pirstyksiä miinarpajaiset. Seuraavat kokoontumiset ovat 8.10. ja 22.10.

Kirkkokahvit

Tarjotaan liturgiajumalanpalvelusten jälkeen Teologisalin puolella.

Lukupiiri

Kokoontuu joka kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina. Vetäjänä toimii Sirpa-Helene Soini. Seuraava kokoontuminen on su 6.10. klo 16. Käsiteltävä teos: Teemu Keskisarja: Saapasnahkatorni. Aleksis Kiven elämäkertoma.

Ortodoksiapiiri

Ortodoksiapiiri kokoontuu kerran kuukaudessa tiistai-iltoisin klo 18. Vetäjänä toimii Jyri Luonila. Seuraava kokoontuminen on 1.10. Aluksi on ehtoopalvelus. Piirissä käsitellään monia eri aiheita ortodoksisesta kirkosta ja kristityn elämästä. Ortodoksiapiiri sopii myös niille, jotka harkitsevat ortodoksisen kirkkoon liittymistä.

Askartelukerho Pyöröset

Kokoontuu joka toinen keskiviikko kello 15–17. Kerhon pyörittäjänä toimii Anita Luonila. Kerhossa sekä vaalitaan perinteitä että opetellaan uusia taitoja. Tehdään monipuolisesti tuotteita kirkon käyttöön ja myytävää myyjäisiin. Seuraavat kokoontumiset ovat 2.10. ja 16.10.

Porin kirkkokuoro

Johtaa kanttori Marianna Länne. Kuoroharjoitukset pidetään Porin ortodoksisella kirkolla noin kaksi kertaa kuussa erikseen sovittavina ajankohdina. Uudet laulajat ovat tervetulleita! Mukaan tuleville toivotaan aiempaa kuorolaulukokemusta. Lisätiedot: mariannalanne@gmail.com

Hapankaalitalkoot

Pidetään kirkolla lauantaina 19.10. kello 10 alkaen. Tervetuloa mukaan!

Diakonia

DIAKONIAN TOIMINTA HELSINGIN SEURAKUNNASSA

Diakoniatyö on käytännön työtä sairaiden, vanhusten, yksinäisten tai muilla tavoin avun tarpeessa olevien parissa. Se on kuuntelemista, keskustelua ja yhteistä pohdintaa ratkaisujen löytämiseksi. Teemme myös koti- ja laitospöytäkäyntiä Askolaan. Arjessa jaksamista voivat kuormittaa monet erilaiset asiat. Ota rohkeasti yhteyttä diakoniatoimen päivystykseen.

Päivystämme ma, ti, to ja pe klo 9–12
puh. (09) 8564 6160.

DIAKONIAN TOIMINTA MUISSA SEURAKUNNISSA

Tarvitessasi diakoniapalveluja ota rohkeasti yhteyttä oman seurakuntasi kirkkoherranvirastoon. Yhteyshenkilöt löydät kalenterisivuiltamme.

OSALLISTUMISTA JA HYVINVOINTIA

Diakoniaruokailu

Pienituloisille suunnattu yhteisruokailu järjestetään joka tiistai Helsingin seurakuntasalilla (Unioninkatu 39, sisäpiha) klo 12–13. Sisään pääsee klo 12.30 asti. Aterian maksaa yhden euron. Lämpimästi tervetuloa! Lisätietoja: diakoniatyöntekijä Sarianne Karulinna, puh. 0400 531 308.

Oloneulos

Oloneulos on kaikille avoin kohtaamispaikka. Lämpimästi tervetuloa viettämään aikaa kanssamme, lukemaan lehtiä tai osallistumaan käsitöiden merkeissä toimintaamme. Kokoonnumme diakoniatoimen kerhotiloissa (Unioninkatu 39, sisäpiha) parillisten viikkojen tiistaisin heti diakoniaruokailun jälkeen noin klo 12.45–14.15. Seuraavat kerrat 1.10. ja 29.10. Voit halutessasi ottaa mukaasi omat langat, puikot ja virkkuukoukut tai valita välineet pienestä ”käsityökirjastostamme”. Maksuttomaan toimintaan ei tarvitse ilmoittautua – tule mukaan sellaisena kuin olet! Lisätietoja: diakoniatyöntekijä Elina Pale, puh. 040 723 7632.

Seniorikerho

Seniorikerho kokoontuu Helsingin seurakuntasalilla (Unioninkatu 39, sisäpiha) parillisten viikkojen torstaipäivinä kello 12–14. Kerhossa on tarjolla luentoja, esityksiä ja keskustelua sekä kahden euron lounas. Torstaina 3.10. rakentaja-pappismunkki Hariton tulee luennomaan sienistä: Tatit ja sienet – metsän ilmaiset

herkut. 17.10 Leo Mirala kertoo ortodoksisuuden alkuajoista Karjalassa. Tervetuloa! Lisätietoja: diakoniatyöntekijä Kari Hartikka, puh. 040 703 4616.

Kahvitreffit

Kahvitreffit laajenevat Espoosta Helsingin eri kaupunginosien kahviloihin. Kahvitreffeillä voit tavata diakoniatyöntekijän ja muita seurakuntalaisia kahvi- tai teekupposen äärellä. Seuraavat maksuttomat Kahvitreffit järjestetään Kauppakeskus Kaaressa Kannelmässä ke 9.10. klo 17–18.30. Osoite: Kantelettarentie 1, 00420 Helsinki. Tapaamme klo 17 Prisman asiakaspalvelupisteellä. Tapaamme myös marraskuussa Malmilla ja joulukuussa Helsingin keskustassa. Helsingissä kokoontuville Kahvitreffeille tulee ilmoittautua etukäteen puhelimitse tai sähköpostilla: elina.pale@ort.fi. Lisätietoja: diakoniatyöntekijä Elina Pale, puh. 040 723 7632.

Tavataan kirkolla

”Tavataan kirkolla” on kaikille avoin, vapaamuotoinen kohtaamispaikka Järvenpään ja Porvoon kirkkoilla. Tule juttelemaan ja kertomaan kuulumisiasi alueen työntekijöiden isä Kimmon, kanttori Minnan ja diakoniatyöntekijä Jaanan kanssa. Tarjolla kahvia ja teetä, ei ilmoittautumista. Tapaatte meidät kirkkoilla kerran kuukaudessa, torstaina 10. lokakuuta klo 12–14 Järvenpään kirkolla (Kartanontie 45 Järvenpää) ja samana päivänä Porvoon kirkolla klo 15–17 (Vanha Helsingintie 1 Porvoo). Lisätietoja: Jaana Björninen puh. 040 030 4361.

Maria Pariisilaisen piirin Kahvitreffit

Kahvitreffit on yksi Maria Pariisilaisen piirin toimintamuodoista. Tapahtuma on maksuton, kaikille avoin eikä tarvitse ilmoittautua. Kahvilassa meidät tunnistaa pöydällä olevasta pienestä puurististä. Tapaamme ti 15.10. klo 14.00–15.00 Marian konditoria Kauppakeskus Espoonatori, 2 krs. Kamreerinkatu 3, Espoon keskus. Ke 16.10. klo 14.00–15.00 Cafe Ciao Kauppakeskus Pikkulaiva Ulappakatu 2, Espoonlahti. Lisätietoja: Taisia Pohjola puh. 040 583 2915.

Maria Pariisilaisen piirin Porinaporukka

Tutustumus Helinä Rautavaaran museoon ti 15.10. klo 12.45–13.45 Kauppakeskus Entresse 2 krs. Siltakatu 11, Espoon keskus. Näyttelyn jälkeen tavataan kahvitreffien merkeissä Marian konditoriassa 2 krs. Kauppakeskus Espoonatori. Lisätietoja: Taisia Pohjola puh. 040 583 2915.

Sofiakerho

Kerho on tarkoitettu seurakuntamme alueella asuville kehitysvammaisille ja heidän omaisilleen. Sofiakerhon ja Ystäväkerhon yhteinen retki ti 29.10. klo 13.00–14.30 Kulttuurikeskus Sofiaan.

Ohjelmassa on rukouspalvelus, näyttelyyn tutustuminen ja päiväkahvit. Osoite: Kulttuurikeskus Sofia Kallvikinniementie 35, Vuosaari Helsinki. Lisätietoja: diakoniatyöntekijä Taisia Pohjola, puh. 040 583 2915.

Trapesa – kansainvälinen kohtaamispaikka

Trapesan kansainvälinen kohtaamispaikka on avoinna ma–pe klo 10.00–16.30. Tarjolla on ryhmätoimintaa kaikenikäisille erilaisten opiskelu- ja toimintaryhmien muodossa. Maahanmuuttajien ilmainen neuvontapalvelu on avoinna ma–pe klo 10.00–15.00 ajanvaraukset puhelimitse 010 583 7971 tai info@trapesa.com Ortodoksisen seurakunnan diakoniatyöntekijä on tavattavissa ti 8.10. klo 12.30–13.30. Voit myös erikseen sopia ajanvarauksen Trapesaan p. 040 583 2915 tai sähköpostitse: taisia.pohjola@ort.fi Osoite: Kirkkojärventie 1, Espoon asemasilta 2 krs. Espoon keskus.



Tossutalkoot

Nyt on loistava mahdollisuus toteuttaa itseään ja samalla neuloa tai virkata yhteiseksi hyväksi. Seurakuntamme on jo useamman vuoden ajan lahjoittanut kastetuille vauvoille lahjaksi tossut, ikonin ja tuohuksen. Tarvitsemme uusia tekijöitä ja tossuja koko ajan. Tossujen valmistukseen voi hakea lankoja seurakunnan asiakaspalvelusta sen aukioloaikoina tai käyttää halutessaan omia lankoja. Valmiit tossut voi niin ikään toimittaa asiakaspalveluun lahjojen pakkausta varten. Tossuja voi tehdä myös käsityöpainotteisessa kerhossamme Oloneuloksessa. Lisätietoja: diakoniatyöntekijä Elina Pale p. 040 723 7632 tai elina.pale@ort.fi

Perheutisia

Yksityisyydensuojan turvaamiseksi julkaisemme perheutisia vain saatuaamme siihen erillisen luvan. Jos haluatte tiedon avioliittoon vihkimisestä, lapsenne kasteesta tai omaisenne kuolemasta, pyydämme antamaan julkaisuluvan joko toimituksen yhteydessä tai ilmoittamalla siitä Helsingin seurakunnan asiakaspalveluun, asiakaspalvelu.helsinki@ort.fi tai puhelimitse numeroon **09 85 646 100**. Voit ilmoittaa perheutiset myös suoraan toimitukseen (ortodoksiviesti@ort.fi)

Helsingin seurakunta

KASTETUT

Isabella Yasmin Björkman, 25.5.2019
Aino Kristiina Lampinen, 10.8.2019

IKUINEN MUISTO

Leila Mirjami Joutsen, s. 1954, Juuka
Jori Kajaste, s. 1943, Helsinki
Toivo Johannes Larikka, s. 1936, Lumivaara

VIHITYT

Maria Annina Sorjakari-Fremling ja
Jarmo Antero Fremling, 27.7.2019

Kiitokset

Sydämellinen kiitos kaikille poisnukkuneen isän ja puolison Timon siunaustilaisuuteen osallistuneille ja hänet haudanlepoon saattaneille läheisille, ystäville, kanttori Matti Jyrkikselle sekä kuorolle ja profeetta Elian kirkon

henkilökunnalle. Lämmin kiitos KP metropoliitta Ambrosiukselle läsnäolosta ja koskettavan kauniista muistosanoista. Kiitos rovasti Juhani Härkinille siunauksen toimittamisesta, läsnä olleelle papistolle sekä ylidiakoni Juha Lampiselle. Kiitämme muistotilaisuuden järjestelyissä auttaneita ja tarjoiluun osallistuneita sekä lauluin ja puhein Timoa muistaneita. Tahdomme vielä kiittää rovasti Kalevi Kasalaa hänen Terhokodissa toimittamastaan kauniista rukouspalveluksesta Timon kuolinpäivänä 24.7.

Liisa Lepistö ja tyttäret Nina ja Anna-Maria perheineen

Lämpimät kiitoksemme Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa Leolle, metropoliitoille Arsenille, Elialle, Ambrosiukselle ja Panteleimonille, Valamon luostarin veljestölle sekä kaikille muille, jotka ovat muistaneet perhetämme Antero Luonilan tuonilmaisiin siirtymisen jälkeen.

Anita Luonila ja lapset perheineen

Kiitän arkkipiispa Leoa ja seurakuntaa osakseni tulleesta huomionosoituksesta.

Kari Moilanen

Tampereen seurakunta

IKUINEN MUISTO

Antero Andrei Luonila, s. 1944, Pori

Kummikoulu

Oletko kummi? Onko sinusta tulos-kummi? Haluaisitko kummiksi? Kiinnostaako kasteen teologia?

Helsingin ortodoksinen seurakunta järjestää maksuttoman kummikoulun seurakuntasalilla (Unioninkatu 39, sisäpiha) kahtena lauantaina 5. ja 12.10.2019 klo 10–15. Koulu on tarkoitettu kaikille kummeille ja kummiudesta kiinnostuneille. Käymme läpi kastetta, kirkkoon liittymistä ja kummiutta Alexander Schmemmannin kirjan "Vedestä ja hengestä" pohjalta. Opettajina toimivat seurakunnan papit ja muut työntekijät.

Molempina päivinä mukana ollut saa todistuksen osallistumisestaan. Ilmoittautuminen www.hos.fi -> Tule mukaan -> Ilmoittautuminen

Ohjelma:

Lauantai 5.10.

klo 10 Johdanto kummiuteen
klo 11 Valmistautuminen
klo 12 Lounastauko (omakustanteinen)
klo 12.45 Usko ja uskon tunnustaminen
klo 13.45 Kastaminen

Lauantai 12.10.

klo 10 Mirrhavoitelu
klo 11 Katumus
klo 12 Lounastauko (omakustanteinen)
klo 12.45 Kaste ja Ehtoollinen
klo 13.45 Jumalan valtakuntaan astuminen

Lopuksi kysymyksiä
Tervetuloa mukaan!



Helsingin ortodoksinen seurakunta
AUTTAVA PUHELIN
09-8564 6299
päivystää ti, pe ja la klo 18–22
Auttavan puhelimen toiminnasta lisää:
www.hos.fi



TÖÖLÖN HAUTAUSTOIMISTO

perunkirjoitukset — hautakiviyöt —

09 628 398

Mechelininkatu 32 www.seurakuntapalvelu.fi

”Kirkko on kuin äiti, jolta joku toivoo viikkorahaa, toinen vapautta ja rajatonta rakkautta, kolmas kuria. Äidin odotetaan täyttävän kaikki tarpeet, jotta lapset olisivat tyytyväisiä.”

teologi Salla Ranta, Sana 5.9.

”Ihmeen ei tarvitse olla maata mullistava, vaan se voi olla arjen askareisiin liittyvä ja odottamaton. Kotitsasonan rakentaminen oli yksi suuri ihme.”

ikonimaalari Eeva Tervaskanto, Kaleva 9.9.

”Se ei ole ajan trendeillä ratsastamista tai ihmisten mielistelemistä, että kirkko ottaa kantaa esimerkiksi ilmastonmuutokseen. Se on hyvin syvästi kristillisen uskon ytimestä nouseva kysymys, millä tavalla huolehdimme Jumalan luomakunnasta.”

arkkipiispa Tapio Luoma, Maaseudun Tulevaisuus 30.8.

”Ympäristöongelmien seurauksista kärsivät kaikkein eniten sosiaalisesti ja taloudellisesti heikoimmassa asemassa olevat. Piittaamattomuus ihmisestä merkitsee aina piittaamattomuutta Jumalasta ja hänen käskyistään.”

pastori Reijo Marjomaa, Ylä-Kainuu 29.8.

”Minusta on traagista, että samaan aikaan, kun Jumala selvästikin rohkaisee ihmisiä hengelliseen etsintään, monet kirkot näyttävät olevan kiinnostuneempia omista sisäisistä asioistaan.”

pastori Henry Morgan, Kirkko ja Kaupunki 29.8.

Ota kantaa! Ortodoksiviesti julkaisee tällä palstalla lukijoitten kirjoituksia, kolumneja ja mielipidekirjoituksia. Toimitus voi lyhentää tekstejä ja korjata oikeinkirjoitusta.

Kirjoituksia voi lähettää osoitteeseen: ortodoksiviesti@ort.fi.

Piispa Aleksanterin kuolemasta lokakuussa 50 vuotta

Sunnuntaina 13. lokakuuta tulee kuluneeksi 50 vuotta piispa Aleksanterin kuolemasta. Häntä muistetaan tuolloin Uspenskin katedraalissa toimitettavan liturgian yhteydessä.

Jumalanpalveluksen toimittaa arkkipiispa Leo yhdessä muun papiston kanssa. Liturgian päätteeksi katedraalissa toimitetaan panihida eli muistopalvelus piispa Aleksanterille. Myöhemmin samana päivänä Lapinlahden hautausmaalla luetaan vielä litanian piispa Aleksanterin haudalla.

Aleksanteri Karpin syntyi 1883 Suojärvellä Raja-Karjalassa ja kuoli 1969 Helsingissä. Hänet vihittiin Viipurin piispaksi vuonna 1935 ja oli siten ensimmäinen itsenäisessä Suomessa vihitty ortodoksipiispa. Viipurin piispana hän ehti toimia vain viisi vuotta ennen talvisodan syttymistä. Sotien jälkeen hänestä tuli Helsingin hiippakunnan piispa.



Kuva: Ortodoksiviestin arkisto

Piispa Aleksanteri.

Ekumeeninen vastuuviikko tuo esille ihmisoikeuksia

Ekumeenista vastuuviikkoa vietetään tänä vuonna 20.–27. lokakuuta. Tapahtuman teemana ovat ihmisoikeuspuolustajat ja ihmisoikeuksien rauhanomainen puolustaminen.

Vastuuviikolle osuu myös 24. lokakuuta sijoittuvat YK:n päivä sekä Rauhan, ihmisoikeuksien ja kansainvälisen vastuun rukouspäivä, jolloin vastuuviikko haastaa kaikkia seurakuntia soittamaan kelloja ihmisoikeuksien puolesta klo 17.

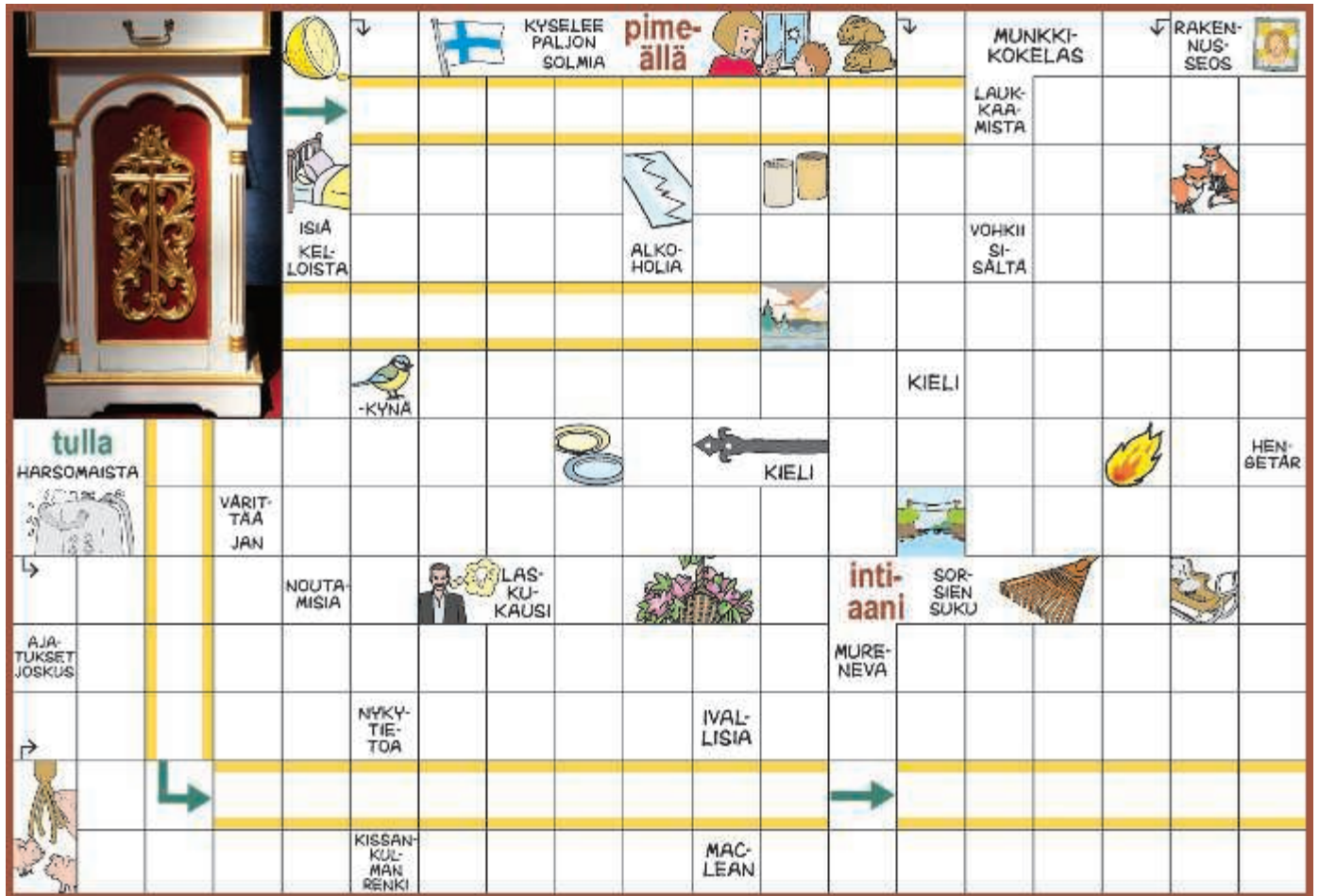
Vastuuviikossa ovat mukana kaikki Suomen kirkot sekä lukuisa joukko kristillisiä järjestöjä. Tapahtumasta vastaa Suomen Ekumeeninen neuvosto.

Puuristit

- * Valmistettu lehtikuusesta
- * Koko: n. 160cm x 80cm
- * Käsittelemättömänä tai valkoiseksi maalattuna
- * Messinkinen nimilaatta
- * Pystytys maahan ruostumattomaan teräsjalkaan, jossa säätöruuvit

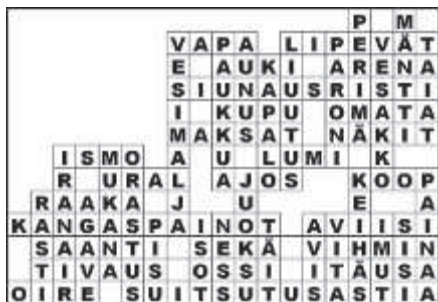
Verstas Wiinimäki
verstas@wiinimaki.fi
www.wiinimaki.fi
 gsm: +358401897109
 Lappeenranta

ORTODOKSIVIESTIN RISTIKKO 6/19



www.sanaris.fi / laadinta Erkki Vuokila, ulkoasu Heli Kärkkäinen

RISTIKKO 5/19 RATKAISU



Ristisanatehtävän oikein ratkaisseiden kesken arvotaan mielenkiintoinen kirjapalkinto. Lähetä ristikon avainsanat (keltaisella pohjalla) sekä nimesi ja osoitteesi postikortilla osoitteeseen Ortodoksiviesti / ristikko, Liisankatu 29 A, 00170 Helsinki tai sähköpostitse osoitteeseen ortodoksiviesti@ort.fi. Vastausten tulee olla perillä 10. lokakuuta mennessä. Ratkaisu sekä voittajan nimi julkaistaan 7/19-lehdessä 25.10.

Edelliseen tehtävään saimme mukavasti vastauksia – kiitokset niistä! Onnetar suosi **Ilse Sankkista Helsingistä**. Hänelle postitimme **Päivi Laitisen Reissunaisia**. Onnittelumme!

Seuraavassa numerossa:

- ▶ 25. lokakuuta ilmestyvässä Ortodoksiviestissä virittäydymme vaalitunnelmiin.
- ▶ Esittelemme levikkialueemme seitsemän seurakunnan valtuustovaalien ehdokkaat. Keitä mahtaa olla ehdolla?
- ▶ Kerromme äänestyspaikat ja -ajat. Muistathan käyttää äänioikeuttasi!





Jumalansynnyttäjän suojelus (pokrova) 1.10.

*Tänä päivänä me, uskova kansa vietämme Sinun
tulosi valaisemina kirkasta juhlaa, oi Jumalanäiti, ja
katsoen pyhää kuvaasi hartaasti lausumme Sinulle:
Suojaa meitä pyhällä peitteelläsi ja päästä kaikesta
pahuudesta rukoillen Poikaasi Kristusta, meidän
Jumalaamme, pelastamaan meidän sielumme.*

Tropari, 4. säv.